

בצילא דמהימנותא

בקודש פנימה • דברי תורה • שיחות קודש

פר' אמור • ח • יג אייר

תשפ"ג • שנה כ"ג • גליון כז (תתשע"ט)

ידיעות לקראת יום ל"ג בעומר הבעל"ט - בחצר הקודש

- לרווחת הקהל עקב הצפיפות בשנים עברו, ההדלקה השנה תתקיים בהיכל הגדול היכל רוזנברג.
- סדרי המעמד: מתחם ישיבה מיוחד יוקצה עבור רבני ונכבדי אנ"ש. מתחם נוסף של מקומות ישיבה עבור זקני אנ"ש.
- סדר המקומות ע"ג הפארנצעס אברכים בצד צפון ובחורים בצד דרום.
- מתחם רחב ידיים יוקצה למען צאן קדשים, ילדי תשב"ר מכל קצווי הארץ החל מגיל 5 ומעלה במזרח ההיכל הגדול.
- פעקעלע יחולק לכל ילדי תשב"ר.
- הכניסה להיכל הגדול אך ורק דרך רחוב הרמ"א או דרך השביל שממול המושב זקנים.
- עזרת נשים: עבור נשות אנ"ש יוקצה מתחם מיוחד ברחבה הגדולה שמצד דרום מחוץ להיכל הגדול. הכניסה מרחוב בני יששכר בלבד.

שמן משחת קודש

- מטעם הנהלת הת"ת פעיה"ק נמסר כי תנתן זכות מיוחדת לקבל צלוחית שמן וליצוק למדורת רשב"י בדוכן המיוחד שיעמוד במקום מטעם הת"ת בנדבת 72 ש"ח.
- זמני יציקת השמן: לתושבי קרית צאנו (ע"מ להתחשב בהמוני אנ"ש המגיעים מחוץ לעיר וחפצים לזכות ליצוק שמן), תתאפשר היציקה החל מיום ל"ב בעומר במהלך שעות אחה"צ עד לשעה 8.00 בערב. לאורחים מחוץ לעיר תוקדש השעה ומחצה שקודם ההדלקה.
- בשעה 9.30 לערך, יופיע כ"ק מרון שליט"א ביקרו והדרתו למעמד ההדלקה.
- במעמד זה ינתן הזכות לנדיבי אנ"ש לקנות את זכות ההדלקה וזכות הגשת השמן ושרביט ההדלקה לידי הקודש.
- בעת המעמד יערך מי שברך מיוחד לכל התורמים למעלה מ-1,800 ש"ח
- התורמים סך 360 ש"ח ח"י רוטל להוצאות המעמד, יזכו להיכלל בקוויטל המיוחד שיוגש לעיני הקודש בעיצומה של ההדלקה המרכזית. ואף ישתתפו בהגירה המיוחדת על כד שמן משחת קודש בו יצוק כ"ק מרון שליט"א את השמן למדורה.
- לאורך כל מעמד ההדלקה יוגש לציבור כיבוד וח"י רוטל בהרחבה לזכות התנ"א רשב"י בצד הדרומי של ההיכל הגדול.

הודעה להורי ילדי ה"חלאקה":

- אחר ההדלקה והפזמונים יערוך כ"ק מרון שליט"א את התגלחת לילדי החלאקה.
- להורי ילדי החלאקה מתבקשים להירשם בהקדם בטלפון 054-84-36-917, ע"מ שיוכלו להיערך כראוי.

עריכת השוה"ט:

- השוה"ט לכבוד היולא דרשב"י יערוך כ"ק מרון שליט"א בהיכל המתכתא מיד אחר מעמד ההדלקה.
- סעודת ההיולא לכל הקהל בהרחבה גדולה לכבוד התנא האלוקי רשב"י תוגש לאחר מעמד ההדלקה, ע"י הנהלת היכלי התורה והחסד.
- לפי הסדר הבא זקני וחשובי העדה - בהיכל המתכתא לפני השוה"ט. קהל הקודש, אברכים ובחורים - ברחבת הסוכה הגדולה.
- ניתן להשתתף בהוצאות סעודת ההיולא לכבוד התנא האלוקי אצל הר"ר יצחק יהושע ווינברגר 053-313-9913 או אצל הר"ר משה דב לוינשטיין 053-314-4654.

דברות הקודש בגליון זה

נודבו ונדפסו

לעילוי נשמת האי גברא רבה ויקירא, חכם לב לוקח מצוות, מקושר בלו"נ לכ"ק מרון אדמו"ר הגה"ק זי"ע, אדוק ודבוק להבחל"ח כ"ק מרון אדמו"ר שליט"א, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ראשון הוא למקראי קודש לתורה תפילה וגמילות חסדים, ממצידיקי הרבים ככוכבים, כביר המעשים לכל מפעלות בית צאנו בכל מקום שהם, שמו הטוב וצדקותיו הכבירים נודעים לשם ולתהילה תומך ופטרון מכוון 'שפע חיים' להדפסת והפצת דברות קדשו של כ"ק מרון אדמו"ר הגה"ק זי"ע ומגדולי תומכי מכונו כל השנים, הרבני הנגיד הנכבד

מוה"ר משה בן מוה"ר שמואל רפאל רייך ז"ל

נלב"ע ביום י"ז אייר תשע"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בניו הנדיבים הנכבדים רודפי צדקה וחסד הממשיכים בדרכי אביהם בעשיית צדקה וחסד

מוה"ר אברהם הי"ו - אב"י בליקווד

מוה"ר יחזקאל הי"ו - אב"י בבארא פארק

מוה"ר שלמה הי"ו - אב"י בבארא פארק

תוכן ה'פלפול' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט דליל שב"ק פר' אחו"ק העעל"ט

אתרבי מכל חלב לאסור חצ"ש (כדאי' ביומא דף ע"ד ע"א), והאריכו בזה הפוסקים, ומקור הדבר בגמ' שבת (דף ע"ד ע"א) ת"ר היו לפניו מיני אוכלין בורר ואוכל בורר ומניח ולא יברור ואם בירר חייב הטאת וכו' ומפרש לה רב חסדא דה"ק בורר ואוכל פחות מכשיעור בורר ומניח פחות מכשיעור וכשיעור לא יברור ואם בירר חייב הטאת, מתקיף לה רב יוסף וכי מותר לאפות פחות מכשיעור וכו', ופרש"י (ד"ה וכי מותר) נהי דחייב הטאת ליכא, איסורא מיהא איכא דקיי"ל חצי שיעור אסור מה"ת והיכי קתני בורר לכתחלה עכ"ד, ומשמע דרב חסדא ורב יוסף נחלקו בכך אם שייך איסור חצ"ש במלאכת שבת. והנה כתבו התוס' בשבועות (דף כ"ג ע"ב ד"ה דמוקי) דבחצי שיעור אפי' למ"ד דאסור מה"ת ליכא בה איסור לאו או עשה אלא איסורא בעלמא, מעתה א"ש דאמנם כשאמר לו אביו לעשות מלאכה גמורה לא איצטריך קרא דהא אין עשה דוחה ל"ת ועשה, אלא דקרא קמ"ל דגם אם א"ל לעשות מלאכה פחות מכשיעור דאין כאן אלא איסורא בעלמא, וס"ד שיבוא עשה דכיבוד אב וידחה אותה, וכיון דלגבי הבן אין בכך איסור ממילא דגם אביו אינו רשע, ע"ז קמ"ל דאפ"ה אל ישמע לו.

וביתר שאת י"ל, עפימש"כ בחידושי הרי"ם בשבועות שם דחצ"ש קיל מל"ת שישנו בשאלה עיי"ש, ומעתה לפימ"ד ביבמות (דף ה' ע"א) לגבי ילפותא דעשה דוחה ל"ת, אלא אתיא מראשו דהך תנא דתניא ראשו מה ת"ל לפי שנאמר תער לא יעבור על ראשו שומע אני אף מצורע ונזיר כן ת"ל ראשו, ופריך בגמ' מה לנזיר מצורע שכן ישנו בשאלה דאי לא תימא הכי הא דקיי"ל דאין עשה דוחה ל"ת ועשה ליגמר מנזיר, אלא מנזיר מ"ט לא

בפרשתן וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם, איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' אלוקיכם, אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם אני ה'. ויש לבאר סדר והמשך הכתובים.

ברש"י הביא דרשת חז"ל (בכ"מ דף ל"ב ע"א), סמך שמירת שבת למורא אב, לומר לך אע"פ שהזהרתך על מורא אב אם יאמר לך חלל את השבת אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצוות, ונודע קו' החזקוני (בפרשתן) דלשיטת הטור (יו"ד סי' ר"מ) דבאביו רשע אינו מחויב לכבדו, א"כ כשאמר לו אביו חלל את השבת רשע הוא ואינו חייב בכבודו, וא"כ למ"ל קרא שלא ישמע לו, הלא בלא"ה אינו מחויב בכבודו.

וכ"ק אדמו"ר זצללה"ה בדרוש לפרשתן (והו"ד ביציב פתגם בפרשתן) ביאר די"ל דהקושיא מעיקרא ליתא, משום דאי לאו דגלי קרא דלא ישמע לאביו לחלל שבת, הו"א דגם ככה"ג הו"ל מצוה לקיים דברי אביו דאתי עשה דכיבוד אב ודחי לאיסור שבת, נמצא דאין במעשה הבן שום עבירה שהרי הותרה לו איסור שבת לצורך מ"ע דכיבוד אב, וממילא דלא נחשב אביו לרשע שהרי לא צווהו לעשות דבר האסור לו, לכך שפיר איצטריך קרא לאשמועינן דאל ישמע לו, עכ"ד (וכבר כתב עד"ז החיד"א בחומת אנך בפרשתן, והגרעק"א בדרו"ח כ"מ ל' ע"א, וחזר על הדברים בתשו' ח"ג סי' פ', וכ"כ חתנו בשו"ת חת"ס ח"ו סל"ז, וכ"ה ביושב אהלים בפרשתן, וע"ע ביצי"פ שם).

ועד"ז אמרתי מכבר, די"ל עפ"י מה שדנו הפוסקים לגבי חצי שיעור במלאכת שבת אם אסור מה"ת, דאפשר רק באיסורי אכילה ודכוותה

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

דברות הקודש בגליון זה נודבו ונדפסו

לע"נ מוה"ר נתן אריה ליב בן מוה"ר אלימלך הלוי בלומענבערג ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

אחת, עכ"ד, והובאו דבריו בשו"ת מהרי"א (יו"ד סי' רמ"ט) לתלמידו הגאון ר' יהודה אסאד, וביאור דבריו דכיון דהדם הו"ל חשיבות לגבי קיום מצות מילה, שוב הו"ל חשיבות גם לענין מפרק ונחשב כאילו יש בה שיעור, והיינו דהמצוה אחשביה ומשווי ליה שיעור, ע"ש.

ויש להסמך עוד כעיי"ז שימת רש"י בביצה (דף כ"ז ע"ב), בהא דתנן בהמה שמתה לא יזינה ממקומה, ומעשה ושאלו את ר' מרפון עליה ועל החלה שנשמאת ונכנס לביהמ"ד ושאל ואמרו לא יזיז ממקומם, ופרש"י וז"ל, חלה שנשמאת אינה ראויה לכהן היום דהא באכילה אסורה לעולם ובהסקה או לתיתה לכלבו ביו"ט אסור דאין מבערין קדשים טמאים מן העולם ביו"ט, ואפי' ע"י אכילת בהמה דקיי"ל שאין שורפין קדשים ביו"ט, ולא תימא דוקא שריפה משום דהבערה שלא לצורך היא, דהא אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט הבערה לצורך היא, דהדלקת נר ביו"ט צורך אכילה היא ומותרת אפ"ה בשמן שריפה לא, והוא שמן תרומה שנשמאת, דגזירת הכתוב היא שאין קדשים טמאים מתבערים ביו"ט, דרחמנא אחשבה להבערתן דכתיב באש ישרף, הילכך מלאכה היא, עכ"ל.

ודבריו הללו דביו"ט אסור אפי' ליתן תרומה טמאה לכלבו משום דאין שורפין קדשים ביו"ט, כתב גם בפרש"י בשבת ר"פ מפנין (דף קכ"ו ע"ב), ונשנו בפסחים (דף מ"ו ע"א) במשנה דכיצד מפרישין חלה בטומאה, עי"ש.

הרי דאפי' לגבי מה שאינו בגדר מלאכה כלל, כהך דנותן תרומה לפני כלבו, מ"מ עצם קיום מצות הביעור משווי לה בגדר מלאכה. ובהכרח צריך לומר, דס"ל לרש"י דכיון דאסרה תורה לשרוף תרומה טמאה ביו"ט אע"ג שמצד איסור מלאכת יו"ט הו"מ לשורפו, שהרי מותר להנות ממנה בשעת שריפה, ויכול להסיקה תחת תבשילו, ובישול ביו"ט הו"ל היתר גמור, מ"מ אסרה תורה לשורפה ביו"ט אפי' כשרוצה להסיקה תחת תבשילו, ועל כרחך דהיינו משום דעצם מצות הביעור משווי להיות בכלל מלאכה, וממילא

גמרינן דאיכא למיפרך שכן ישנו בשאלה ה"נ איכא למיפרך שכן ישנו בשאלה, וכתב בשער המלך (פ"ג מהל' נדרים ה"ו) דלקושטא דמילתא למסקנת הגמ' עשה רוחה ל"ת ועשה שישנו בשאלה עי"ש. ולפי"ז כ"ש דבחצ"ש דקיל מעול"ת שישנו בשאלה דנדחה אף באיסור ל"ת ועשה, וא"כ שפיר י"ל דהא דאמרה תורה שלא ישמע לאביו, מיירי בכה"ג שאמר לו אביו לחלל שבת בחצי שיעור, דע"ז איצטריך קרא דאפ"ה שבת אל תדחה מפניה. ואולם לכא' יל"ע בזה, דהנה בשו"ת בית שערים (חאו"ח סי' שמ"ט ד"ה ומה שדחה), בתו"ד הביא מה דאי' בירושלמי שבת (פי"ג ה"ג) כך אני אומר הוציא מצה מרשות היחיד לרה"ר אינו יוצא בה ידי חובתו בפסח, והיינו מטעם דמצות מצה בא ע"י עבירה של חילול שבת בהוצאה, והקשו דהרי אין המצוה בא ע"י העבירה, דמ"ע דמצה הוא בשיעור כזית, ובשיעור זה ליכא איסור הוצאה בשבת דשיעורה במידי דאכילה הוא ככגרוגרות, וכתב די"ל דאם הוציא בפיו ובליעתו זו הנחתו חייב על הוצאת שבת גם בכזית, דמינו דהוי שיעור לענין קיום מצות אכילת מצה הוי נמי שיעור לענין הוצאת שבת עי"ש, מבואר מזה דגם כה"ג שאין במלאכתו שיעור לענין מלאכת שבת, מ"מ מאחר דלגבי קיום מצוה אית ביה שיעור, הרי המצוה אחשביה ומשווי ליה שיעור.

ובעין יסוד זה מצינו לא רק בכה"ג דכיון שהוא נחשב שיעור אצל מצוה נחשב גם שיעור למלאכת שבת, אלא דעצם קיום המצוה אפי' במידי דלא בעי שיעור מחשיבו כשיעור לענין מלאכת שבת, והוא דבמגן אבות להגאון מהר"מ בנעט (דף ד' ע"א) הקשה לפימ"ש הרמב"ם (פ"ח מהל' שבת ה"ז) דחובל בין באדם ובין בבהמה חייב משום מפרק דהוי תולדה דדש, א"כ מדוע בעינן קרא למישרי מילה בשבת, והא בדש בעינן שיעור גרוגרת כדפסק הרמב"ם שם, ובמילה לא הוי דם כגרוגרת, ותירץ דכיון דמצוה להטיף דם ברית דמשום הכי אין מלין התינוק בעוד ירוק כמש"כ הר"ן (שבת דף נ"ג ע"א מדפי הרי"ף), לכך הוי חשיבותו אפי' בטיפה

הקדשים שנטמאו כך מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת, ופרש"י מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת דדמיא לקודש ועוד משום תקלה. והתוס' (ד"ה כך) הביאו פרש"י דשורפין שמן שריפה דלא ליתי בה לידי תקלה, וכתבו דלפי"ז נראה דלאו דוקא שריפה אלא ה"ה שאר ביעור, וכן פרש"י בהדיא באלו עוברין, ולא נראה דבסוף תמורה (דף ל"ג ע"ב) קתני תרומה טמאה בהדי הגשרפין וקתני התם הגשרפין לא יקברו, לכן נראה דשריפה דוקא משום דדמיא לקודש ומדרבנן, א"נ מדאורייתא מדאיקרי קודש, עכ"ל.

הרי דנחלקו רש"י ותוס' ביסוד דין שריפת תרומה טמאה, דלתוס' בעינן שריפה דוקא, ולרש"י לא בעינן שריפה ממש וסגי שיבערנו בכל ענין שלא יבא לידי תקלה, וגם לפימ"ש רש"י תחילה דבעי שריפה משום דדמיא לקודש, י"ל דלאו דווקא שריפה אלא שיהא כילוי גמור. לכן רש"י לשיטתו דאין צריך בתרומה טמאה דוקא שריפה, לא הו"מ לפרש דהא דאין נותנים החלה לכלבו היינו מטעם דצריך שריפה, דהא לשיטתו סגי לבערו מן העולם בכל כילוי, לפיכך נקט רש"י דרחמנא אחשבה להבערתו, אבל התוס' לשי' דמצרכי שריפה דוקא, כתבו דמהאי טעמא אין רשאי ליתנן לפני כלבו.

ואמנם אכתי צריך לבאר סברת רש"י דמשום דרחמנא אחשבה להבערתו דכתיב באש ישרף הילכך מלאכה היא, ובמלאכת יו"ט (לבעל האמרי משה אות נ' בד"ה ובאמת) כתב וז"ל, ובאמת תם אני ולא אדע פשטות הדברים בזה, במ"ש רש"י דגם ליתן תרומה טמאה לכלבים דלא הוי שום מלאכה מ"מ אסור משום דהמצוה אחשביה למלאכה, ואיני יודע אטו מצות ביעור כיפי תלי ליה, ומה לי מצות ביעור תרומה או חמץ אי השבתתו בכל דבר דלא הוי שום מלאכה רק דהמצוה יעשה זה למלאכה, ומה לי שאר כל המצוות כמו תפילין למ"ד שבת ויו"ט זמן תפילין, או ציצית וביקור חולים וכל כה"ג, ואי משום דבהני מצוות יש גם אופן מלאכה בקיומם דהיינו אם הוא מבער

דה"ה ליתן לפני כלבו אף שאין בכך איסור מלאכה, מ"מ בכלל האיסור הוא, דכיון דמקיים בכך מצות הביעור הו"ל בכלל מלאכה, (ועיין להלן מה שהבאנו עוד בענין זה), ודו"ק, מעתה שמעינן מכך דלפעמים המצוה משווה להיות בכלל מלאכה גם לדבר שאינו בגדר מלאכה, ודו"ק. וראה מש"כ בעונג יו"ט (סי' כ"ז בהג"ה) לבאר עפי"ד רש"י הא דאיכא למ"ד דתקיעת שופר אין דוחה שבת מה"ת, דאף שהוא רק חכמה ואין מלאכה, מ"מ מצות תקיעת שופר משווה לה מלאכה, עי"ש.

לפי"ז יש מקום לעורר דכאשר אמר לו אביו לחלל שבת בחצי שיעור, גם אי נימא דבכה"ג שאינו עושה אלא חצי מלאכה אינו עובר על איסור מלאכה, מ"מ כאשר מקיים בכך מצוה של כיבוד אב, י"ל דהמצוה מחשיב ליה להיות בכלל מלאכה, דע"י המצוה נחשב כשיעור שלם והוי חילול שבת גמור, וא"כ הדרא קו' לדוכתא למ"ל קרא שלא ישמע לו, דאין לומר דכיון דהוא חצי שיעור ואין בו רק איסור בעלמא, וס"ד דנדחה מפני כיבוד אב, דהא להנ"ל הוי מלאכה גמורה.

ואולם התוס' בביצה (שם ד"ה ועל החלה) חולקין על רש"י הנ"ל, דהקשו על דבריו דהא דאין שורפין קדשים ביו"ט היינו טעמא משום טורח מלאכה לעשות אש ולעסוק בשריפתו, אבל הכא כשנותן חלה לפני כלבו אין כאן טורח מלאכה. וכתבו דהטעם דאין נותנה לפני כלבו משום דמצותה בשריפה, כדאמר בשבת (דף כ"ה ע"א) כשם שמצוה לשרוף הקדשים שנטמאו כך מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת וכו', עי"ש בתוס'. מבואר דרש"י ותוס' פליגי בטעם דאסור ליתן תרומה טמאה לכלבו, לרש"י האיסור רק ביו"ט משום דאין שורפין קדשים ביו"ט, וכל ביעור נכלל באיסור זה דרחמנא אחשבה להבערתה, ולתוס' גם בחול אסור משום דמצוותה בשריפה בלבד.

וכתבו המפו' דרש"י ותוס' אזלי לשיטתייהו, דבשבת (שם) קאמר בגמ' אהא דאין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט, ביו"ט הוא דאסיר הא בחול שפיר דמי, מאי טעמא אמר רב כשם שמצוה לשרוף

בשריפה, מה לי בזה, ואיזה סברא היא זו דמשום דשריפה אסור משום שהוא מלאכה יאסר גם דבר דלא הוי מלאכה.

וציין לדברי החת"ס בתשו' (האו"ח סי' קנ"א) שכתב על דברי רש"י, דלכאן הם דברים תמוהים שאין הדעת סובלו, וכי כל מצות דאחשבינהו רחמנא אסורים לקיימם בשבת וע"י חשיבות מצותו נעשה כאב מלאכה, והלא גם אכילת קדשים כדי שלא יבואו לידי נותר הו"ל מ"ע דאורייתא, וא"כ יהא אסור בשבת דרחמנא אחשביה, ואיה השכל הגוזר כן.

ומצאתי במעשי למלך (פ"א מבית הבחירה אות ל"ד) שכתב לבאר סברת רש"י, ותו"ד דהנה לולי דגלי רחמנא דילפינן מלאכת שבת ממלאכת המשכן, היה לנו לפרש שאין מלאכה נאסרת בשבת רק מלאכה במה שמחובר לקרקע, כגון חרישה זריעה וקצירה, אבל שאר כל מלאכות מצד הסברא לא היו נחשבים כמלאכה (ע"ש באריכות באותיות לא- לד), ורק מכיון דקרא הכתוב לעבודת המשכן בשם מלאכה כדכתיב והמלאכה היתה דים, הרי דאחשבה רחמנא להיות בגדר מלאכה, וממילא נכללו גם הם בכלל אזהרת לא תעשו כל מלאכה.

ועפ"ז י"ל דס"ל לרש"י דכשם דרוב המלאכות שנעשו במשכן לא היו נחשבים למלאכה מצד עצמם, ורק מחמת דנחשבו מלאכה לגבי המשכן ילפינן דאחשבה רחמנא למלאכה לענין שבת, ילפינן מינה דגם מה שאינו בגדר מלאכה החשיבה אותה התורה להיות בגדר מלאכה והו"ל בכלל לא תעשה כל מלאכה, לכך כיון דילפינן מעד בוקר דבא הכתוב ליתן לו בקר שני לשריפתו דהיינו שביעורה יהא רק ביום השני ולא ביו"ט, א"כ אחשבה רחמנא לעצם הביעור להיות בכלל מלאכה, ולכן גם לבערה ע"י נתינה לפני כלבו הו"ל כמלאכת הבערה, עכתו"ד יעו"ש שהאריך בזה. ויש להמתיק הדברים ע"פ הנ"ל דס"ל לרש"י דעצם המצוה אחשבה להיות בכלל מלאכה, והיינו דכי היכא דבמשכן אחשבה למלאכה מצד מצות בנין המשכן, ה"נ אחשבה למלאכה מצד מצות

ביעור תרומה טמאה, ודו"ק.

עכ"פ מבואר מדבריו דכיון דידעינן מלאכות שבת ממלאכת המשכן, דמינה חזינן דאפי' מה שמצד הסברא אינו בגדר מלאכה אחשבה רחמנא להיות בגדר מלאכה, לכן גמרינן נמי מהתם דכל דאחשבה רחמנא הו"ל בכלל מלאכה.

ולפי"ז יש לפלפל דכל האי מילתא דאמרינן סברת אחשביה תליא בפלוגתא דמייתי בגמ' שבת (דף מ"ט ע"ב), דמיבעי' ליה הא דתנן אבות מלאכות ארבעים חסר אחת כנגד מי, א"ל ר' חנינא בר חמא כנגד עבודת המשכן, א"ל ר' יונתן בר"א כך אמר ר' שמעון בר"י בן לקוניא כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת שבתורה ארבעים חסר אחת, עי"ש בגמ'. מעתה י"ל דאי ל"ט מלאכות הם כנגד עבודת המשכן, שפיר י"ל דגמרינן מינה דגם מה שאינו בגדר מלאכה החשיבה אותה התורה להיות בגדר מלאכה, ומינה דעצם ביעור קדשים טמאים הוי בכלל מלאכה, אבל אי ל"ט מלאכות הם כנגד מלאכה מלאכת מלאכתו שבתורה, אין ללמוד דינה דמה דאסרה תורה הוי כמלאכה, ודו"ק.

ובגמ' שבת שם בעי רב יוסף ויבא הביתה לעשות מלאכתו ממנינא הוא או לא וכו', כי קא מספקא לי משום דכתיב והמלאכה היתה דים ממנינא (פרש"י, ומלאכה ממש קאמר והכי קאמר המלאכה שהיו עושין היו עושין די לא פחות מן הצורך ולא יותר מן הצורך, כגון רידודי טסין לציפוי הקרשים לדי היו מרדדין אותם, וכן בטווי של יריעות), והא כמ"ד לעשות צרכיו נכנס, או דלמא ויבא הביתה לעשות מלאכתו ממנינא הוא והאי והמלאכה היתה דים ה"ק דשלים ליה עבידתא (לאו מלאכה היא אלא כדמשמע קרא בהבאת נדבה, וכמ"ד שלימא ליה עבידתא מלאכת ההבאה שלא היו צריכין עוד, וכל מידי דרמי עליה דאינש קרי ליה עבידתא), עי"ש. ורש"י בפ"י החומש (בפר' ויקהל) פירש והמלאכה היתה דים דקאי על מלאכת הבאה, וכ"פ האונקלוס והספורנו. נמצא דלפי פשטות הכתוב דקרא קאי על מלאכת ההבאה.

מעתה אם נפרש מ"ש ויבא הביתה לעשות מלאכתו דלעשות צרכיו נכנס, שוב לא נמצא ל"ט

סברו שלא זו הדרך הנכונה, כי גם אם ליוסף עצמו אפשר לו להיות במצב זה לעמוד בנסיון ולכבוש את יצרו, אבל אין זה הדרך לרבים, ולכן אין להכניס עצמו לידי נסיון, כי אל תאמין בעצמך עד יום מותך (אבות ב, ה), ושמא ח"ו לא יעמוד האדם בנסיון, ועל כן דנו את יוסף כי לדעתם אע"פ שהוא עצמו צדיק מ"מ עלול לצאת מכשול ותקלה על ידו.

ופלוגתא זו הוא מחלוקת אמוראים בגמ' (ע"ז דף י"ז ע"א) ר' חנינא ור' יונתן הוו קאזלי באורחא מטו להנהו תרי שבילי חד פצי אפיתחא דעבודת כוכבים, וחד פצי אפיתחא דבי זונות, א"ל חד לחבריה ניזיל אפיתחא דעבודת כוכבים דנכים יצריה (פירש"י, נשחט יצרו, אנשי כנה"ג בקשו רחמים ונמסר בידם והרגוהו), א"ל אידך ניזיל אפיתחא דבי זונות ונכפייה ליצרין ונקבל אגרא, והיינו דפליגי בב' הדרכים האמורים, באיזה דרך יבור לו האדם, האם להכניס עצמו לידי נסיון ובכך לנצח היצר ולקבל שכר טפי, או שלא יכניס האדם עצמו כלל לידי נסיון שמא לא יוכל לעמוד בנסיון, וכן סברו השבטים שלא זו הדרך שיתנהג האדם, ואל לו להכניס עצמו בנסיונות, שמא לא יעמוד בנסיון ועל ידי כך יפול ממדרגתו שהיה בו.

ובכך נחלקו רב ושמואל אם מלאכתו ממש או לעשות צרכיו, דמ"ד מלאכתו ממש ס"ל דלא יתכן שיוסף רצה להכניס עצמו בנסיון וכו', כי אין ראוי להכנס לנסיון, ובהכרח דמלאכתו ממש, אבל אידך ס"ל דשפיר ראוי להכנס בנסיון וכו', ודו"ק, עכתו"ד אאדמו"ר זצללה"ה, ומצאתי שכבר פי' עד"ז הגה"ק מהרש"ק בחכמת התורה (פר' וישב, עמוד תל"ב), והביא מ"ד במד"ר (פרשה פ"ז ס"ד) ויהי אחר הדברים וגו' הרהורי דברים היו שם מי הרהר יוסף הרהר, אמר וכו' ד"א אמר אבא נתנסה, זקיני נתנסה, ואני איני מתנסה, א"ל הקב"ה חייך שאני מנסה אותך יותר מהם, עי"ש מה שהאריך בזה, וע"ע בס' יד יוסף (פר' וארא דרוש ה').

ומה יקר לבאר עפי"ז דהא דפליגי לגבי מלאכת שבת אזלי לשיטתייהו, דר' חנינא בר חמא דאמר

לשונות דמלאכה בתורה, ולא מצינן למיגמר מינייהו מלאכות שבת, ובהכרח דממשכן גמרינן להו וכפרש"י שם דנסמכה אוהרת שבת לפרשת מלאכת המשכן ללמוד הימנה, וי"ל דזה סברת ר' חנינא בר חמא דאמר כנגד עבודת המשכן, משום דס"ל דוהמלאכה היתה דים כפשטות הכתוב, וכן ס"ל דלעשות צרכיו נכנס, ודו"ק.

והנה כ"ק אאדמו"ר זצללה"ה (ס"ג פר' ויהי תשל"א, נדפס בשפ"ח רעד"ר מאמר י"ב) האריך לבאר מ"ש שיוסף נכנס לעשות צרכיו, דהדבר פלאי היאך יעלה על הדעת לומר כן על אותו צדיק יסוד עולם, ובר חכים הוא ליה ליעקב אבינו, ושנינו נמי (יומא דף ל"ה ע"ב) יוסף מחייב את הרשעים, וכי שייך לומר שנכנס לעבור על דעת קונו, ומ"ט מפקיע פשטות הפסוק דמשמעה שנכנס לעשות מלאכתו ממש, ואין לזה שום שחר ופירוש.

אלא דהענין בזה דהנה צדיקים עובדי השם שאיפתם ודרכם להתעלות תמיד יותר ויותר בעבודת ה' בבחי' מוסיף והולך, וכיון שיוסף הצדיק פרוש היה מכל ענין גשמי וכולו קודש לה', וכ"ש שלא היה לו מושג של תאוה ועבירה, לכך כאשר ראה שאין לו ניסיונות כלל, ואינו צריך לעמוד לקבל עליו עול מלכות שמים, עלה בדעתו לעשות איזה מצדקי להוריד ולהשפיל עצמו ממדרגתו שנמצא בו בכדי שיהיה לו שייכות עם עוה"ז הגשמי ובכך יהא לו מלחמה עם יצרו, ועל כן היה יוסף מסלסל בשערו, ובמדרש אמר הקב"ה אביך מתאבל ואתה מסלסל בשערך, אני מגרה בך את הדוב (כ"ר פו, ג) שבאמת כך היה רצונו להעמיד את עצמו בנסיון שיצטרך לכבוש את יצרו, וכענין שביקש דוד (תהלים כו, ב) בחנני ה' ונסני וגו', באשר לכך א"ל הקב"ה אני מגרה את הדוב, שכיון שכל תשוקתך לבוא לידי נסיון ולהתגרות ביצר ולהיות גבור הכובש את יצרו, על כן אשלים את רצונך ואגרה בך את הדוב, וזה שיטת המ"ד שנכנס לעשות צרכיו, דהיינו שרצה יוסף להכניס את עצמו לשפל המצב ושם להלחם עם יצרו ולהתגבר עליו.

ובדבר הזה נחלקו השבטים על יוסף כי הם

ובכך יאזור כגבור חלציו להמנע מלעבור על האיסור, ולכן אמרה תורה קדושים תהיו לגדור גדר בעצמו לפרוש מכל תאוות אפי' של היתר, כדי שיוכל להרגיל עצמו לעמוד כנגד היצר הצורך אותו.

מעתה יבואר המשך הכתוב דאמה"כ קדושים תהיו דהיינו שיתרחק האדם גם מן תאוות של היתר כדי להינצל מן העבירה, כי לולי זאת שיפרוש מתאוות היתר עלול בקל ליכשל בחטא, כי היצה"ר עלול להסיתו ולהגתבר עליו ח"ו, וממילא לפי"ז אין ראוי לאדם להיכנס לנסיון כי עלול היצר ח"ו להפילו ולהכשילו, ומעתה אין לומר על יוסף הצדיק דלעשות צרכיו נכנס, אלא כמ"ד דמלאכתו ממש, וממילא דשפיר י"ל דל"ט מלאכות הם כנגד מלאכה מלאכתו שבתורה, וממילא דלא ילפינן מלאכות שבת ממלאכת המשכן מעתה לא אמרינן הך סברא דשמעינן מהתם דמה דאסרה תורה אחשבה רחמנא להיות בגדר מלאכה, ומינה דלא אמרינן דהמצוה מחשיב לה להיות בכלל מלאכה, ולכן הו"א דשפיר ישמע לאביו כשאומר לו לעשות חצי שיעור, על כך הזהיר הכתוב איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' דמ"מ אם אמר לו אביו חלל את השבת אף בחצי שיעור אל ישמע לו, דאף שאין בו חילול שבת גמור ואין האב נחשב כרשע עי"ז, מ"מ לא ישמע לקולו.

והוסיף הכתוב אל תפנו אל האלילים וגו' אני ה' אלוקיכם, ופי' בדעת זקנים דאף שאומר לש"ש אני עושה כדי להכיר ולהבדיל במה שהעכו"ם טועין אפ"ה אל תפנו, והיינו דאל תאמין בעצמך וכו' כי האדם בקל עלו להיכשל כנ"ל, לכן על האדם לקיים מאמר החכם מכ"א (משלי ה, ח) הרחק מעליה דרכך ואל תקרב אל פתח ביתה, ודו"ק.

*

ועד"ז י"ל עוד, דהנה בענין זה שאמרנו דכיון דבעשותו חצ"ש במלאכת שבת מקיים מצוות כיבוד אב, לכך נחשב שיעור גם לענין מלאכת שבת, לכאן דב"ז הו"ל כגלגל החזור, דאיך נאמר דמשו"ה הוי חילול שבת, מחמת דנחשב כשיעור גמור כיון שמקיים בכך מצוה, והרי אם נחשב

דל"ט מלאכות כנגד עבודת המשכן, משום דס"ל דליכא ל"ט לשונות מלאכה בתורה, דהמלאכה היתה דים קאי כפשטות הכתוב על מלאכת ההבאה, ומ"ש ויבא הביתה וגו' לעשות צרכיו נכנס וכנ"ל, משום דנקט כשיטתו דס"ל (בע"ז שם) דראוי לו לאדם להכניס עצמו לנסיון כדי לכבוש את יצרו, ולכך אמר ניזיל אפיתחא דבי זונות ונכפייה ליצרין ונקבל אגרא, וא"כ שפיר י"ל דלעשות צרכיו נכנס, אבל ר' יונתן בר"א דאמר כנגד מלאכה מלאכתו וכו', דס"ל דויבא הביתה וגו' היינו מלאכתו ממש, לשיטתו שם דאין ראוי להכניס עצמו לידי נסיון ולכן אמר ניזיל אפיתחא דעבודת כוכבים דנכים יצריה, ועכצ"ל דמלאכתו ממש, ודו"ק.

וי"ל דגם רב ושמואל פליגי לשיטתם, דהנה בגמ' שבת (דף קט"ז ע"א) דרב לא אזיל לבי אבידן (פרש"י מקום שמתווכחים שם הגלחים), ושמואל אזיל, והנה בהא דפליג בקרא דויבא יוסף לעשות מלאכתו בגמ' דידן לא מפורש מי אמר מה, אבל במדרש הגדול (פר' וישב) א"י דרב הוא דאמר מלאכתו ממש, ושמואל אמר לעשות צרכיו, וכן הוכיחו במישור בילקוט המאירי (סוטה דף י"א ע"א), ובשם עולם (דף ל"ו מדפה"ס), וי"ל דרב נקיט בשיטתיה דאסור להכניס עצמו לידי נסיון כלדהו, וכן הוא להדיא בגמ' סנהדרין (דף ק"ז ע"א) אר"י אמר רב לעולם אל יביא עצמו לידי נסיון וכו', לכך סירב להתווכח עמהם כלל, ועל כן גם לגבי יוסף ס"ל דמלאכתו ממש, אבל שמואל לא מנע עצמו מללכת דנקט דשרי להכניס עצמו לידי נסיון, ועד"ז ס"ל דמהי"ט נכנס יוסף לעשות צרכיו וכאמור.

נודע מש"כ הרמב"ן עה"פ קדושים תהיו דלא קאי על איסורי תורה המפורשים אלא שיתקדש האדם במותר לו ולא יהא נבל ברשות התורה, עי"ש באריכות, והיינו כיון דירדה תורה לסוף דעתו של אדם שקל הוא להרשיע, והיצר סוכן באדם ועלול להתגבר עליו להפילו ברשתו ח"ו, על כן ההכרח לעמוד כנגדו להרחיק את עצמו מן העבירה על ידי שיקדש עצמו לפרוש גם מתאוות של היתר,

כשיעור והו"ל חילול שבת שוב אין כאן מצוה של כיבוד אב, דהרי באביו רשע אין חייב בכבודו, וא"כ לא הוי מצוה ושוב אין כאן שיעור מלאכה ול"ה חילול שבת. ואם אין נחשב לשיעור לענין מלאכת שבת, אביו אינו נחשב לרשע, ושוב הו"ל מצוה לשמוע לו וא"כ חשיב שיעור למלאכת שבת והוי חילול שבת, נמצא דרב"ז מתהפך ללא תכלית.

ומצינו כיוצ"ב בתוס' (פסחים דף כ"ו ע"ב ד"ה עלה, ובב"מ דף ל' ע"א ד"ה אף עובד) אהא דשנינו גבי פרה אדומה דאם עלה עליה זכר פסולה, שהקשו דכיון דרק בניח"ל פוסל א"כ הא ודאי לא ניח"ל להפסיד פרה שדמיה יקרים בשביל דבר מועט, ותירצו דאם היתה כשירה הוה ניחא ליה ולכך אין להכשיר, וכבר דשו רבים בדברי התוס' הללו דלכא"ו נימא איפכא דכיון דפסולה היא לא ניח"ל ומש"ה לא נפסלה, ולמדו האחרונים מזה דבכה"ג דהדבר מתהפך מצד לצד אזלינן ביה לחומרא בדאורייתא, דהא באמת שם לא ניח"ל שיפסל הפרה אדומה אלא מכח דא"נ דלא מיפסל הוי ניח"ל, וא"כ אין לומר דלא ניפסל דא"כ שוב ניח"ל וניפסל, ואע"ג דעתה דפסלינן ליה הרי לא ניח"ל מ"מ אזלינן לחומרא.

וכתבו האחרונים דתליא בדין ספד"א אם אזלינן בה מה"ת לחומרא או לקולא, (ראה בשו"ת מנחת אלעזר בכמ"ק באריכות דהך מילתא הו"ל בכלל ספד"א להחמיר, עי"ש בח"ב סי' א' ד"ה והנה, ובסי' י"ב אות ב', וכן בסי' כ"ב אות ה'), ראה בזכרון שמואל עמ"ס גיטין (דף ג"ד ע"ב, ד"ה עוד נלענ"ד) דהא דבענין דסתרו אהדדי אזלינן לחומרא היינו דווקא בדאורייתא אבל בדרבנן לא, דהך ענין דסתרי אהדדי הוה כמו ספק אי ניזיל להאי גיסא או להאי גיסא, ולכך כיון דמחמירין בספד"א א"כ בדאורייתא אזלינן לחומרא ובדרבנן לקולא עכ"ד עי"ש. ועכ"פ דבכה"ג דהדבר מתהפך תליא בכך דאם ספיד"א מה"ת לחומרא אזלינן בה לחומרא, ואם מה"ת אזלינן לקולא יש להפך לקולא, והנה בני"ד שיש מצד אחד חילול שבת ומצד שני מצות כיבוד אב, פשוט הדבר דשמירת שבת שיש בה מיתת בי"ד

והוא בעשה ול"ת חמור טובא ממצות כיבוד אב. נודע מש"כ המפו' דדין חצי שיעור דפליגי בה ר' יוחנן ור"ל (ביומא דף ע"ד ע"א) אם אסור מה"ת תליא בדין ספד"א, דבגמ' שם פריך ר' יוחנן לר"ל מהא דתנן כל חלב לרבות כוי וחצי שיעור עי"ש, והנה אי בעינן קרא לאסור כוי לא אייתר לרבות חצי"ש, נמצא דאי מה"ת ספיקא לחומרא מה"ת לא איצטריך קרא לאסור כוי דבלא"ה הוי מחמירין מספק, ואייתר קרא לרבות חצי"ש, אבל אי ספיקא מה"ת לקולא שפיר בעינן קרא לאסור כוי ולא אייתר קרא לאסור חצי"ש, ודו"ק, (עיין חוט המשולש פר' במדבר שער המים סוד"ה אכ"ו, ובס' דברי אמת להגאון אב"ד פרעמיסלא, דרוש ז' עמוד ק"ו).

והנה במדבר קדמות להחיד"א (ערך קדושים) הביא דברי הרמב"ן הנ"ל דמ"ש קדושים תהיו לא קאי על איסורי תורה אלא שיתקדש האדם במותר לו ולא יהא נבל ברשות התורה. ובהגהות מקדם לעיין (להגרש"א ורמיהימר) הביא ששמע לבאר סברת ר' יוחנן דחצי שיעור אסור מה"ת, דיליף מדכתיב קדושים תהיו שלא יהיה נבל ברשות התורה למלא כריסו בחצאי שיעורין זה אחר זה, עי"ש.

ואמנם לכאורה אי נימא דחצי"ש אסור מן התורה מקרא דכל חלב, א"כ אינו בכלל גדר ופרישה דקדושים תהיו, ומסתבר יותר לאידך גיסא דרמזו קרא להא דאסרו חכמים חצי שיעור, וע"ז הזהיר הכתוב דאע"ג דחצי"ש מותר מה"ת מ"מ לא יהא נבל ברשות התורה לאכול איסורי תורה פחות פחות מכשיעור ע"י שיפסיק באכילתו ולא יאכל כזית בכדי אכילת פרס, וז"ש קדושים תהיו שיתקדש גם במה שמותר לו ולא יהא נבל ברשות התורה לאכול חצי"ש ודו"ק.

ויומתק ביותר לפימ"ש בייטב לב בריש פרשתן, לבאר סמיכות הכתובים דבסו"פ אחרי (יה, ל) ושמרתם את משמרתיו וגו', ובגמ' יבמות (דף כ"א ע"א) דרשו עשו משמרת למשמרתני, ושם (דף כ' ע"א) איסור קדושה שניות לעריות מדברי סופרים ואמאי וכו', אמר אב"י כל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש, אמר ליה רבא וכו', אלא אמר רבא

תהיו והיינו שיתקדשו לפרוש אף מן המותר, דאע"פ דחצ"ש מותר מה"ת אין להיות נבל ברשות התורה, והיינו דלא דרשינן כל חלב לחצי שיעור משום דאיצטריך לה לאסור חלב כוי, דבלא"ה הו"א דמותר משום דספיד"א מה"ת לקולא, ומעתה דמה"ת בספיקא אזלינן לקולא א"כ בספק המתהפך לכל הצדדים י"ל דאזלינן לקולא כנ"ל, וא"כ לא אמרינן דהמצוה מחשיב לה להיות בכלל מלאכה, די"ל דאדרבה דכיון דהוי בגדר חילול שבת שוב אינו חייב לשמוע לו ושוב אינו מצוה והו"ל חצ"ש דמותר מה"ת וכו', ועל כן הו"א דשפיר ישמע לאביו כשאומר לו לעשות חצי שיעור, ע"ז קמ"ל איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' דאפ"ה לא ישמע לו דכולכם חייבים בכבודי, ודו"ק.

קדש עצמך במותר לך, וי"ל דזה עצמו טעמו של אב"י שאמר המקיים דברי חכמים נקרא קדוש משום שמקדש עצמו במותר לו, ונודע מש"כ במדרש תנחומא (סו"פ נשא) דגם השי"ת כביכול מקיים מצות זקנים עי"ש. וז"ש ושמרתם את משמרתי להורות דיעשו משמרת וכו', והמשיך הכתוב דבר אל כל עדת בני ישראל וגו' קדושים תהיו רצ"ל שתקיימו דברי חכמים ותהיו נקראים קדושים, כי קדוש אני ה' אלקיכם, כביכול גם אני שומע לדברי חכמים, ואני מחמיר על עצמי לקיים גזרתם, ודפח"ח. ולהאמור ניהא דאע"פ דלא אסרה תורה אלא שיעור שלם, מ"מ הזהיר הכתוב להחמיר לקיים גזירת חכמים לפרוש אף מחצ"ש של איסור.

עפי"ז יבואר המשך הכתוב דאמה"כ קדושים

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

בעת השוה"ט דליל שב"ק פר' אחו"ק העעל"ט

כא, ח-ט) והיה כל הנשוך וגו' והביט אל נחש וגו', שמבין ומביט מה שעשתה לו הנחש, וח"י, יכוין שם וח"י.

והנה מדבר הוא מקום שאינו ישוב מהקדושה, רק מקום נחש שרף ועקרב, הקליפות, וצריך לעשותה שדה, ולכן כתיב שם 'וח"י' בקריאת שמע על תיבת 'בשדך', שעל ידי שם זה נעשה שדה, דאם לא כן היה מדבר ארץ לא זרועה, ושם זה מורה על יסוד, שנקרא 'חי', ואות ו' משם זה, מורה כי יסוד הוא מדה ששית, ולכן נשלח השעיר במדבר לעשות ממדבר שדה. וזהו מרומז בהאבן עזרא, תיבה שאחר עזאזל, הוא יעמד חי, כנ"ל, גם יעמד חי ר"ת גם כן חי, וזהו שאמר כשתהיה בן ל"ג וכו', כי שם זה הוא השם ל"ג כנ"ל, עכלה"ק.

ויש לרמז במאה"כ להלן (יט, ט) ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך לקצר ולקט קצירך לא תלקט. דרמז על עבודת הצדיקים עובדי השי"ת במצוות ומעש"ט שכל מגמתם הוא להפך שק"ר לשד"ה, דנודע מ"ד בזוה"ק (פר' ויחי דף רמ"ז ע"א; פר'

בתוה"ק בפרשתן (ויקרא יח, ד-ה) את משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו ללכת בהם אני ה' אלוקיכם, ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה'. וכבר הרבו לפרש כפל הלשון.

ואפ"ל עפימ"ש בספה"ק זרע קודש בפרשתן (ד"ה באבן) וזל"ק, באבן עזרא בענין השני שעירים, יעו"ש שאמר מתיבה שאחר עזאזל כשתהיה בן ל"ג תדענו, וכתב שם גם כן ענין שתי צפרים של מצורע שאחד משלח על פני השדה. וי"ל שמרומז בו, כי כשהחיצונים חוטפין מקדושה, עושין משדה שקר, כידוע שמרחיקין רגל הה' ונעשה קו"ף, ומאות ד' נעשה רי"ש, ואנו צריכין לחטוף מהם זה ולעשות משקר שדה, וזהו ענין (ויקרא יד, ז) ושלח את הצפור החיה על פני השדה, וכן מה שכתוב כאן והשעיר וכו' לעזאזל יעמד חי, הענין כי בחינת ברית נקרא חי, ויש שם ל"ג מע"ב שמות שכתוב בקרו"ש על תיבת בשדך, והוא וח"י, ועל ידי שם זה ניצולים מהמקטריגים ושאר ענינים ויצר הרע, וז"ש (במדבר

וח"י, להמשיך שפע עליון לתתא לכנסת ישראל, ולא יוכלו הקליפות לבזו ולחטוף את השפע ח"ו.

על כך מלמדנו הכתוב את משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו ללכת בהם וגו', דהיינו שיקיימו התורה והמצוות כראוי, ואולם דייקא אז צריך להיזהר ביותר שלא יוכלו הקליפות ליטול ממנו ניצוצי הקדושה, ולבזו השפע היורד מן השמים, וז"ש ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וזח"י בהם, רצ"ל שתעשו שמירה וגדר שלא תוכל הסט"א והקליפות לגנוב ממכם המצוות וכו', וז"י וזח"י בהם, וכנ"ל מהזרע קודש שע"י שם זה מבטלים יניקת החיצונים המהפכים שד"ה לשק"ר, והבן.

ואפ"ל עוד דתחילה פתח ואמר את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו ללכת בהם, והיינו שהזהיר הכתוב לבני ישראל לילך בדרך הישר והטוב ולעשות הטוב והישר בעיני ה', ועל זה בא הכתוב השני והוסיף עוד, דאף כאשר חלילה טעו ונפלו וברוב העוונות עלה בידי הטומאה לכלות פא"ת שד"ה להפכו לשק"ר, מכל מקום, אל תתייאשו כי שערי תשובה לא ננעלו, וגם אז ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וזח"י בהם אני ה', רצ"ל יוכלו לתקן ולהחזיר השד"ה אל הקדושה, על ידי השם הק' וזח"י שהוא מרמוז כאמור על מידת יסוד שנקרא 'חי', ואות ו' מורה כי יסוד הוא מדה ששית כנ"ל מהזרע קודש. ומעתה אל יפול האדם חלילה לידי יאוש ועצבות, אלא ידע כי גם אם פגם וחטא רח"ל, מכל מקום השי"ת ברוב רחמיו פותח שער לדופקי בתשובה, ויתאזר כגבור לעסוק בתורה ובמצוות עד אשר ושב ורפא לו.

אמור דף ק"ו ע"א; וזה"ח מגילת רות ה, דף מ"ד ע"א) שהצדיקים העוסקים בתורה מכונים 'מחצדי חקלא' [קוצרי השדה], דהיינו שהם קוצרים ומכלים את הקליפות בחקל תפוחין (וראה בפירוש המשק אליעזר להרה"ק מהרא"צ מקאמרנא זי"ע על הוזה"ק פרשת ויחי שם), ויש בזה ענינים גבוהים ורמים.

ובספה"ק נועם אלימלך בפרשתן וזל"ק, ובקצרכם את קציר ארצכם כו' נראה דהתורה מלמדת אותנו דרכי התשובה והיינו שצריך האדם לתקן מה שקלקל ולשוב על חטאת נעוריו וזה נקרא מחצדי חקלא שהוא קוצר את הקליפות שנבראו על ידי חטאיו וכו' עי"ש. [באוהב ישראל פר' אמור, עה"פ דבר אל בני וגו' כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה, בתו"ד היינו שתהיו בבחי' מחצדי חקלא משדה תפוחין קדישין, היינו שתמשכו משם השפעות טובות וכל טיבו להכנסת ישראל לתתא. וכע"ז במאור ושמש על רות עה"פ ותאמר רות אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה וגו', ותלך ותבוא ותלקט אחר הקוצרים, רצ"ל כי הצדיקים נקראים מחצדי חקלא כי הם כמעשיהם הטובים ובתפילתם קוצרים ומכריתים כל החוחים והקוצים מארי דדינין אשר רוצים להרע לכנסת ישראל]. וי"ל דהכתוב מרמוז דעל השב להשי"ת לתקן מה שפגם במדת יסוד ובכך גרם שהקליפות יטלו את השפע בבחי' ושפחה כי תירש גבירתה כנודע.

וי"ל דזה שאמר לא תבלה פא"ת שד"ך, רצ"ל שיזהרו שלא יכלו הקצה של שד"ה, שלא יתחלף הה' בסוף תיבת שד"ה לאות ק', ובתשובה וכו' יהפכו השקר לשדה ויחזירו את אות ה' למקומה, ואז בתיקון מדת יסוד יאיר על תיבת בשדך שם הק'

**תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
בעת השוה"ט דעתיקא קדישא פר' אחו"ק העעל"ט**

ח, לד) כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות, וצריך ביאור הרמז בזה.

ואפ"ל, בהקדם מש"כ בבנין דוד (בפרשתן) שהביא דבמסורה ב"פ ביום הזה, חדא כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם' וגו', ואידך 'ביום הזה

בתוה"ק בפרשתן (ויקרא טו, ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. ובמסורה ד' פעמים ביום הזה, הכא, ואידך (בראשית ז, יא) ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה, ואידך (שמות יט, א) ביום הזה באו מדבר סיני, ואידך (ויקרא

שבין אדם לחבירו הם הגורמים שלא יהיה לו כפרה גם על עבירות שבין אדם למקום, לכן שפיר מתחילה נבקעו כל מעינות תהום רבה, ואח"כ וארובות השמים נפתחו, עכ"ד ודפח"ה.

ע"פ דרכו יש לבאר ד' פסוקי המסורה, בהקדם מ"ש בייטב לב (פר' שמות, אות י) לבאר הפסוק (דברים ה, למ) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים, עפימ"ד במד"ת (פר' נצבים ס' א), אתם נצבים היום מה היום מאיר פעמים ומאפיל פעמים, אף אתם כשאפלה לכם עתיד להאיר לכם אור עולם שנא' (ישעיה ס) והיה לך ה' לאור עולם, אימתי בזמן שתהיו כלכם אגודה אחת שנא' חיים כלכם היום, בנוהג שבעולם אם נוטל אדם אגודה של קנים שמא יכול לשברם בבת אחת, ואלו נוטל אחת אחת אפי' תינוק משברן, וכן את מוצא שאין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת שנא' (ירמיה ג) בימים ההמה ובעת ההיא נאם ה' יבואו בני ישראל ובני יהודה יחדו וגו' כשהן אגודים מקבלין פני שכינה. ויל"פ הדמיון ליום שמאפיל ומאיר דהנה בענין היום אמרו (ראה שמו"ר לא, טו) פעמים היום לזה מהלילה ופעמים הלילה לזה מהיום, ועל זה אומרים (תפלת ערבית) גולל אור מפני חשך וחשך מפני אור, לערב מדת יום בלילה ומדת לילה ביום (ברכות דף י"א ע"ב), כי שניהם אחד. ונודע כי ערב ובקר מרמזים על בחי' חסד ובחי' דין, אשר באמת שניהם אחד. וזה שנאמר וידעת היום, על ידי שתראה בחי' היום שהאור והחושך לוי"ן זה מזה, עי"ז והשבות אל לבבך כי הוי"ה בחינת חסד הוא האלהי"ם, בחינת התכללות ואחדות גמור כנודע (ראה זוה"ק פר' תרומה דף קס"א ע"ב).

והנה כאשר מתכלל חסד ודין מתהווה בחי' רחמים כנודע, והעצה לכך הוא על ידי שיהיו בני ישראל באחדות שיתאחדו ויתכללו אלו באלו מכך יושפ איתערותא דלעילא לכלול הדין בשורש החסד ולהמתיק הכל לבחי' רחמים, וזש"ה (דברים ה, ד) ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום, רצ"ל ואתם הדבקים זה אל זה יחד באחדות, עי"ז תמשיכו שיהא בחי' בה' אלוקיכם בחי' הוי"ה רחמים ובחי' הדין אלוקים שיתחברו להמשיך רחמים וחסדים טובים, ע"י אשר חיים כולכם היום, בבחינת יום המורה על התכללות כאמור, וז"ש

נבקעו כל מעינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו, ופי' עפימ"ד במדרש (כ"ר לב, ז) אמר רבי לוי הם קלקלו סילונית שלהם אף המקום שינה להם סידורו של עולם, דרך ארץ המטר יורד והתהום עולה דכתיב (תהלים מב) תהום אל תהום קורא לקול צנוריק, ברם הכא נבקעו כל מעינות תהום רבה ואחר כך וארובות השמים נפתחו. ופירשו המפוי' דנענשו בכך שמי התהום עלו בעבור שחטאו בבין אדם לחבירו למטה, ונענשו במים העליונים עבור שחטאו בבין אדם למקום.

והנה מבואר בגמרא (יומא דף פ"ה ע"ב) דיוה"כ מכפר על עבירות שבין אדם למקום ולא על עבירות שבין אדם לחבירו, ומבואר בפר"ח ז"ל (ס' תר"ה) בשם מוהר"ש גרמיוזאן ז"ל דאם נשאר עבירות שבין אדם לחבירו אזי אינו מכפר גם על העבירות שבין אדם למקום, דכתיב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה', היינו אם יש עבירות שהם רק לפני ה' בין אדם למקום אז מכפר, אבל אי איכא עבירות בין אדם לחבירו אין יוה"כ מכפר גם על העבירות שבין אדם למקום, יעו"ש (וכן כתב הרי"ף על העין יעקב יומא שם, וראה בברכ"י ס' תר"ו סק"א). ומבואר מזה דעבירות שבין אדם לחבירו גדול מעבירות שבין אדם למקום, ואין כפרה לעבירות שבין אדם למקום כל זמן שנשאר עבירות שבין אדם לחבירו.

מעתה מובן שפיר מה שבא העונש תחילה ע"י מים דלמטה אשר נבקעו כל מעינות תהום רבה שהוא כנגד עבירות שבין אדם לחבירו, ודין גרמא שלא יהיה להם כפרה על עבירות שבין אדם למקום, ולכן אח"כ וארובות השמים נפתחו דנענשו על ידי מים דלעילא.

וז"ש המסורה ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה, שבא העונש על ידי מים דלמטה בגין עבירות שבין אדם לחבירו, ואח"כ וארובות השמים נפתחו עבור העבירות שבין אדם למקום, והיינו טעמא יען כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה', רצ"ל שאין יום הכיפורים מכפר רק אם לא חטא אלא בעבירות בבחי' לפני ה' דהיינו עבירות שבין אדם למקום, אבל אם בידו עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר גם על העבירות שבין אדם למקום, נמצא דהעבירות

שלימה על עבירות שבין אדם למקום. וזה שהורה עוד הכתוב ואמר ופתח אהל מועד, רצ"ל פתח התשובה וההתקרבות אל הבורא ב"ה, הוא על ידי אשר תשובו לשון תשובה יומם ולילה להיות תמיד בהתכללות ודביקות אל כל בני ישראל, כאשר היום מאחד בתוכו היום והלילה כנ"ל, שעל ידי כן ושמרתם את משמרת הוי"ה שיתעורר ויתגולל עליהם מדת הרחמים.

וזה שהסמיך עוד המסורה הפסוק ביום הזה באו מדבר סיני ויחן שם ישראל נגד ההר, רצ"ל שלמדו בני ישראל מבחי' היום' להבין ענין האחדות והדביקות, על כן ויחן שם ישראל נגד ההר, ואחו"ל כאיש אחד ובלב אחד, ובכך זכו לקבל התורה ולהמשיך חסד א"ל כל היום, והבן.

תוכן ה'תורה' שאמר כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעידן רעוא דרעוין פר' אחו"ק העעל"ט

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב, לא אמר שחטאו ועשו עבירות אלא שלא עבדו את ה' מתוך שמחה, בחמימות ותשוקת הלב, ואמר הכתוב (תהלים יט, ט) פקודי ה' ישרים משמחי לב, והענין בזה דהנה כאשר מתהלך האדם בתום ויושר ויש לו נפש מטהרה שלא נתמטם ע"י עבירות וחטאים, או אז בכל דבר שבקדושה הוא מתמלא ברגשי שמחה וחיות דקדושה, קיום המצוה הוא אצלו ההנאה הגדולה ביותר, בבחי' אז תתענג על ה' אשר כל חפצך לא ישוו בה, ותמיד משתוקק ומתאוה מתי תבוא לידי ואקיימנה, וכל שכן כאשר מגיע עת קיום המצוה הריהו מקיימה בשמחה ובצהלה מתוך שמחה פנימית בבחי' כל עצמותי תאמרנה, ואם חסר לו לאדם השמחה ועונג בשעת קיום מצוות ה', סימן הוא שפגם בנפשו וקלקל את נשמתו, כי האיש אשר לו לב טהור ונקי בכל עת שבא לידי איזה דבר שבקדושה עלץ לבו בה' ותגל נפשו באלקיו ברוב עוז וחדוה, רק אם ח"ו נתקלקל נפשו ע"י זוהמת החטא אז אינו מרגיש יקרת ערך עבודת הקודש, ובגין כך קיום המצוות הם אצלו כמי שכפאו שד בלי שום חיות והתלהבות.

במד"ת אתם נצבים היום בבחינת יום פעמים מאפיל ופעמים מאיר, בזמן אשר כלכם באגודה אחת לפני ד' אלהיכם דייקא, שילוב חסד ודין להמשיך רחמים כאמור, יעו"ש מה שפי' בזה עוד לדרכו בקודש.

ומעתה יאירו לעינינו פירוש דברי המסורה, דכיון דרמזו כאן בב' המקראות 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם', ו'ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו', ענין תיקון עבירות שבין אדם למקום ועבירות שבין אדם לחבירו, בא עוד לרמזו ואמר כאשר עשה ב'יום' הזה רצ"ל על ידי בחי' יום שהוא כולל יום ולילה כנ"ל, על ידי כן צוה הוי"ה נמשך בחי' הוי"ה מדת הרחמים, ועל ידי זה לעשות לכפר עליכם שרק כשיתקנו עבירות שבין אדם לחבירו יזכו גם לכפרה

בתוה"ק (ויקרא יט, א-ג) וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. ראוי לבאר כפל הלשון 'דבר אל כל בני ישראל' ושוב ואמרת אליהם'. במדרש (ויק"ר כד, ג) קדושים תהיו, הדא הוא דכתיב (תהלים כ, ג) ישלח עזרך מקודש וגו' עי"ש. ובפר' אחרי (יה, א-ה) וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלוקיכם, כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תלכו, את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו ללכת בהם אני ה', ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה'. וכבר האריכו לבאר כפילות הלשון שאמר 'את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו' וגו', ושוב 'ושמרתם את חקותי ואת משפטי'.

- דברי התוה"ק נעימים אמריה למי שמתנהג בקדושה ובטהרה -

ואפ"ל בהקדם מה דאי' בספה"ק יסוד גדול בענין קבלת עול מלכות שמים, דעיקר עבודת השי"ת הוא לעבדו ית"ש מתוך שמחה, ע"ד הכתוב (תהלים ק, ב) עבדו את ה' בשמחה. ונאמר בתוכחה (דברים כח, מז)

מבשרי אחזה אלוקי, דהאדם הבריא בגופו כאשר מגישים לפניו לאכול מעדנים וכו' חיד אוכל יטעם להתענג בהם, וכל שיגישו לפניו מאכל ערב יותר, יהא נמשך יותר ויותר אחר המאכל ההוא, שהרי הוא מרגיש את טעמה הערב והמתוק, וכמאה"כ (ישעיה כה, ד) כבכורה בטרם קיץ בעודה בכפו יבלענה. מה שאין כן אצל האדם החולה ל"ע אף שרק נתקדר וכדו', אפשר שיגישו לפניו מעדני מלכים ובכל זאת לא ירגיש בהם שום טעם, וכ"ש אם ח"ו נחלה מאוד שאינו יכול לסבול את האוכל ולפעמים ממש קץ נפשו אף במעדני מלכים.

כל זה הוא השתלשלות ממציאיות הרוחנית, כי הלא האלוקים עשה את האדם ישר (קהלת ז, כט), על כן כל זמן שהאדם מתנהג כדבעי ולא פגם בנשמתו ונפשו, מרגיש טעם ערב ומתוק בדברי התורה והמצוות, ומתקיים בו פקודי ה' ישרים משמחי לב ולישרי לב שמחה, וכל דבר רוחני מעורר בו שמחה וחיות בחי' הכתוב (תהלים עג, כח) ואני קרבת אלוקים לי טוב, שבכל דבר שבקדושה מוצא מתיקות ועריבות, וחדוות ה' היא מעוזה ומתמלא שמחה וששון בכל מצוה, והריהו רץ ווריו לכל מצוה כאילו רגליו נושאים אותו והולכים מעצמם. אמנם ח"ו כאשר אינו מרגיש טעמה הערב של המצוה אות וסימן מובהק הוא שנשמתו נפגמה וחלתה עד מאוד רח"ל, לכך אינו מרגיש בטעם הרוחני הערב, וגם כאשר אינו חפץ לפרוק מעצמו עול תורה ומצוות, אכן כל דבר שבקדושה עולה ובא לו בקושי, וכמכריח עצמו ללמוד ולהתפלל כי לא חלי ולא מרגיש כלל במתיקות ועריבות המצוות, וקיומם הם אצלו לעול ולמשא רח"ל.

הבאנו כמ"פ מה שאמר כ"ק אאדמו"ר זצללה"ה לפרש מ"ד בגמ' (שבת דף ק"ה ע"א) אנכי נוטריקון 'אמירה נעימה כתיבה יהיבה', איכא דאמרי למפרע 'יהיבה כתיבה נאמנין אמריה', ויש להבין מה דברי האיכא דאמרי 'יהיבה כתיבה נאמנים אמריה' על מה ראו לשנות מלשון הראשון, דהו"ל לומר 'יהיבה כתיבה נעימה אמירה'. אלא דחז"ל רמזו בדבריהם לימוד גדול למען נדע הדרך נלך בה, דכאשר דורשים את תיבת 'אנכי' במישרין, רומז על האדם שהולך

בדרך הישרה ולא פגם בחטא ועון, אז התורה והמצוות אצלו הם בבחי' אמירה נעימה כתיבה יהיבה, מרגיש בהם נעימות ומתיקות מדבש בבחי' הכתוב (משלי כב, יח) כי נעים כי תשמרם בבטנך, וערבים עליו יותר מכל חיי העולם הזה ומחמדיה. לא כן כאשר ח"ו אינו הולך בדרך הישרה אלא מעקם דרכו והולך בעקלקלות, וז"ש איכא דאמרי למפרע, כלומר, למי שהפך את דרכו וסר מדרך הישרה, אצלו התורה בבחי' 'יהיבה כתיבה נאמנין אמריה', שדברי התורה אצלו המה רק בגדר נאמנים, כי מחוסר ברירה נאלץ לקיים המצוות וכו' אבל אינם נעימים ומתוקים לו כלל וכלל, ודבר זה רמזה הקב"ה תיכף בקבלת התורה, כדי שיכירו לדעת דרך הישרה ולא יתעו ח"ו בדרכי שקר, עכתודה"ק.

- כאשר חוטא האדם אינו זוכה להרגיש מתיקות התורה -

נודע בענין זה מה שהמשיל המגיד מדובנא זי"ע את משלו (כוכב מיעקב, הפטרת ויקרא) בפירוש הכתוב (ישעיה מג, כא) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל. למה הדבר דומה, לסוחר אחד אשר כל רכושו הסתכם ביהלומים יקרים מלאים זיו ומפיקים נגה אשר שווים נאמד בהון רב, ועטפם לאלו האבנים טובות והמרגליות בתוך צרור ותרמיל קטן אשר היה צמוד לגופו לעולם. ויהי היום ויצא לדרכו ותרמילו בידו, ובהיותו בדרך במלון בעמדו להינפש הניח תרמילו ובא אחד לשלוח ידו בגניבה באשר חמד באותם אבנים יקרי ערך והחליף את תרמילו של אותו סוחר בתרמיל אחר הדומה לתרמיל הראשון והניח באותו תרמיל אבנים פשוטות וצרורות וכך חמק והלך לו, לאחר מכן בא הסוחר להמשיך בדרכו והגביה צרורו לשאתו, ויהי בהרימו תרמילו זעק זעקה גדולה ומרה אשר נגנב תרמילו, וכשאמרו לו שהלא צרורו בידו ומה לו נזעק, נאנח וצעק מרות כי הערימו עליו והחליפו תרמילו, שהרי תרמילו היתה קלה מאוד כי היו בה רק יהלומים יקרים, ואילו תרמיל זה כבד מנשוא, ואיני צריך לבדוק תוכנו כלל כי גם מבלי לפתחו ולהביט אדע שאין זה תרמילי.

הנמשל לכך דכאשר האיש הישראלי זוכה מרגיש

יעקב זצוק"ל - שבהיותו אברך התגורר ביערוסלאב (שהיתה עיירה של מתנגדים), ופעם אחת בעיו"כ הגיע הגה"ק בעל קדושת לוי מבארדיטשוב זי"ע לעיירה, וקודם כל נדרי נכנס לביהכ"נ כשהוא מהלך על ידיו ועל רגליו, וניגש מעצמו אל העמוד ופתח באמירת כל נדרי באימה וביראה, והגם שלא היה איש מבין המתפללים שידע מיהו האורח הזה, מכל מקום הניחוהו להתפלל כי קולו היה ערב והכירו עליו שהוא מורם מעם, לאחר תפילת ערבית המשיך לאמר את שיר היחוד לפני התיבה, ואחר כך אמר תהלים בקול רם, ונשאר עומד על רגליו כל הלילה.

בבוקר כשהתחיל הקהל להתכנס לביהכ"נ החל באמירת ארון עולם והתפלל שחרית לפני התיבה, וקרא בעצמו בתורה, ואחר כך המשיך להתפלל גם תפילת מוסף, והישועות יעקב אמר שהוא היה מסופק אז אם הוא בן אדם או מלאך מן השמים, בקולו וכוחו נדמה למלאך, אך לפעמים כשאמרו הקהל והוא שתק וחשב אולי מכל מקום הוא בן אדם, אבל בהגיעו לתפילת נעילה כשהתפלל בשאגת ארי ממש, והרושם הכביר לתשובה שהיה לכל הנאספים, אז נמנו כולם וגמרו שזה רק יכול מלאך עליון.

אחרי שגמרו תפילת ערבית במוצאי יוה"כ החליט הישועות יעקב לעקוב אחריו בהליכתו לאכסניא לראות מה יעשה כעת אם ימשיך להתענות או יאכל כדרך בני אדם, וראה איך ששמע הבדלה מאחרים ותיכף ביקש שיתנו לו משהו להחיות את נפשו כי רעבה, מיד הגישו לפניו מזונות ומיני פירות, אבל הוא סירב לטעום מהם ואמר שלא לכך נתכוין רק שיביאו לו מסכת סוכה, ונטל את הגמ' ונכנס לחדרו באומרו שהוא הולך לנוח מעט. הישועות יעקב שרצה לראות מה מעשהו כעת הציץ לתוך החדר וראה איך שהוא יושב ולומד בהתלהבות, אבל הוא עצמו כבר לא היה יכול להחזיק מעמד ונרדם, וכשנתעורר ראה איך שכבר האיר השחר והרה"ק מבארדיטשוב זי"ע עודנו לומד בהתלהבות והוא כבר עומד לסיים את המסכת.

ויש להתבונן בעובדה זו שאף שביום הקדוש קיים כל רגע מצוה דאורייתא ודברי קבלה כעינוי היום

בתורה ובמצוות הבורא ית"ש נועם ומתיקות כי טוב הוא, אז בניקל יעסוק בתורה וישכים בהשכמת הבוקר להגות בה, וכן בקיום שאר המצוות, כי זוכה ומרגיש בהם נועם עליון וכל נפשו מלאה שמחה ותענוג בכל דבר מצוה כי זוכה לשרת בקודש לפני מלך מלכי המלכים. אולם כאשר חטא האדם ופגם נפשו בתאוות העולם וכו' או אז כיון שנתקלקל נפשו הרוחני בזהמת התאוות נממטם לבו ומוחו שוב אינו מסוגל להרגיש הנאה רוחנית הן בתורה הן בתפילה ובמצוות, כי החטאים והתאוות גורמים לבלבל דעתו של אדם, וכל דבר מצוה אצלו גורם לעצבון רוח, וכל עשייה רוחנית בא לו בקושי רב רח"ל.

על כך צווה נביא השם בתוכחתו 'ולא אותי קראת יעקב', זה יהא לך לאות ולמופת כי טעית בדרךך ואינך הולך בדרך הישרה והרצויה, בראות 'כי יגעת בי ישראל', שעסק התורה ועבודת ה' בא לך ביגיעה ובקושי, ותחת להרגיש התרוממות הנפש שמחה וחיות, הרי שכל דבר שבקדושה בא לך בעמל וקושי, מכך תוכל להבחין בעצמך שכך דרך מקולקל רח"ל, אתו"ד בתוספת נופך ביאור.

- ע"י התנהגות בקדושה כראוי זוכים לחוש תענוג רוחני בעבודת השי"ת -

כשמתנהג האדם כראוי בעולם הזה בתשובה ובמעשים טובים, הריהו זוכה לטעם בזה טעם גן עדן אשר שעה אחת של קורת רוח זו יפה מכל חיי העולם הזה, וכנודע דברי הצ"ח לבאר מאמר חז"ל (ברכות דף כ"ח ע"ב) ת"ר כשחלה ר"א נכנסו תלמידיו לבקרו, אמרו לו רבינו למדנו אורחות חיים ונזכה בהם לחיי עולם הבא, היינו שלא ביקשו לעסוק בתורה ובמצוות על מנת לקבל פרס לזכות לעולם הבא, דהרי זה מנוגד לדברי חז"ל שאמרו (אבות ג, א) אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס, אלא כוונתם היה שנוכה בהם היינו במה שמקיימים כאן בעולם הזה יזכו לחוש הנאה ותענוג כאילו הם בעולם הבא, יעו"ש באריכות.

שמעתי מכ"ק מרן אאדמו"ר זי"ע מה ששמע מהגה"ק רבי טעבלי זצוק"ל מדוקלא, ששמע מחותנו מוה"ר יוסף משה זצ"ל, ששמע מהגה"ק רבי יצחק אהרן עטינגא זצוק"ל, ששמע מפי הגה"ק הישועות

לאחזו בכל מיני תכסיסי מלחמה ולהיות יומם ולילה על המשמר, שלא יוכל היצה"ר להכשילו ולהפילו לבאר שחת ח"ו, וזהו וידו רומז על כח וגבורה, אוחות בעקב עשיו שלא יוכל ח"ו להתגבר עליו להביאו לידי חטא ועון, ואם יסיח דעתו אפי' רק לרגע מן האויב העומד כנגדו, עלול ליפול ביותר ח"ו.

על כן אהדריה קרא לשם יעקב, להורות כי לא יתכן להגיע למדריגת 'ישראל' בחי' ישראל א"ל להיות שש ושמחה בעסק התורה והמצוות אלא א"כ יקדים תחילה להיאבק עם היצה"ר ויתגבר עליו לעמוד נגד הנסיונות הקשים, ויזכך ויטהר עצמו מכל חטא ועון, או אז יזכה להתעלות לבחי' ישראל א"ל לעבוד את השי"ת בשמחה רבה וכו'. ויומתק בזה אומרו ולא אותי קראת יעקב, רצ"ל שלא הקדמת לקיים סור מרע לטהר עצמך מכל העוונות וכו', על כן דא גרמא כי יגעת בי ישראל, כי חלף שיהיו התורה והמצוות בחי' שיר ושבח מתוך עונד ושמחה, היו אצלך בבחי' יגיעה ומאמץ קשה מנשוא רח"ל.

ולזה אמרו חז"ל (נדה דף ל' ע"ב) תינוק במעי אמו נר דלוק על ראשו ומלאך מלמדו כל התורה כולה, וכיון שבא לצאת סוטר על פניו ושוכח, דהענין בזה, להורות לאדם מיד בביאתו להאי עלמא כי על מנת שיוכל להשיג התורה הק' וללמוד ולהגות בה מתוך תענוג ושמחה, צריך תחילה להתייגע להזדכך ולטהר עצמו על ידי סור מרע לסור מכל דבר אשר לא כדת ועשה טוב בקיום מצוותיו ית"ש. ורק אחר שיתגבר על יצרו הרע ויכניע כל התאוות והחומריות שבו או אז יוכל להעפיל ולבוא לבחי' 'ישראל'.

דבר זה הוא ביד האדם לבחון בעצמו לדעת אם צועד הוא בדרך אמת וישר ואינו תועה חלילה מדרך השכל, להבין אם מצוותיו ותורתו עולים לרעוא לפני השי"ת אם לאו, שאם יראה שמקיים המצוות מתוך שמחה ותענוג, ומרגיש באמת נועם ומתיקות זיו התורה, בכך יהיה בידו אות וסימן כי מצוותיו סלקא לעילא לריח ניחוח אשה לה'. לא כן אם עסק התורה והמצוות אצלו הוא בבחי' 'כפה עליהם הר כגיגית', ועל כל דבר צריך הוא לעמול ולהתייגע מתוך קושי ובלא תענוג, ואינו מקיימם כי אם כמצוות אנשים מלומדה, הרי אף שבוודאי אין הקב"ה מקפח שכר כל

וכדו', ובכל זאת היה משתוקק ומתאוה לאחר שלא למד כבר יותר ממועת לעת שלם, ועל כן התיישב ללמוד ועסק בתורה"ק כל הלילה בקול רעש גדול, אחר כך התפלל שחרית בהתלהבות הקודש, ורק לאחריה טעם דבר מה. וזכה לכך כי כל חיותו והנאתו היה אך ורק מענייני רוחניות, וחש והרגיש בעצמו בחי' הכתוב (משלי ג, טו) וכל חפציך לא ישוו בה, כי אין לו תענוג גדול יותר מעסק התורה הק', על כן כאשר ביקש להשיב את נפשו הצחיחה, לא ביקש כי אם מסכת סוכה ללמוד בה ולהגות בתורת אמת.

- אהדריה קרא לשם יעקב להורת שעי' ההתגברות על היצה"ר יזכה לחוש תענוג רוחני ושמחה -

בהאמור יש לבאר הא דאמו"ל (ברכות דף י"ג ע"א) כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה וכו', אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב ה"ג, שאני התם דהדר אהדריה קרא וכו'. וכבר הלכו בזה נמושות ודשו בה רבים לבאר טעם הדבר דשם אברם נעקר לגמרי, וביעקב אף שנקרא בשם ישראל לא נעקר ממנו שמו הראשון.

וי"ל דהנה בספה"ק דשם ישראל הוא אתוון שיר א"ל (ראה תיקו"ז הקדמה, דף ג' ע"א), וכאמרו בפייט (פיוט ובכנ ויהי בחצי הלילה) וישר ישראל למלאך, ויל"פ עפימו"ד במגלה עמוקות (פר' ואתחנן, אופן קפו), דישראל"ל נוטריקון יש שישים ריבוא אותיות לתורה, ודב"ז בא ללמד כי כאשר זוכה האדם כל השישים ריבוא אותיות שבתורה הם אצלו בבחי' 'שיר א"ל', כי בעמל התורה יש לו תענוג עילאי שמחה והנאה עד אין לשער, על דרך שכתב האור החיים הק' (פר' תבא, כו, יא) עה"פ ושמחת בכל הטוב דקאי על התורה כאמ"ל (אבות פ"ו מ"ג) ואין טוב אלא תורה, שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם' עכ"ל.

והשם יעקב שהוא ע"ש (בראשית כה, כו) וידו אוחות בעקב עשו, מורה על חובת כל אדם מישראל לדעת כי לעמל יוולד דהיינו להלחם תמיד עם עשו הוא יצה"ר אשר קם בכל עת להלחם בו בכל מיני דרכים ותחבולות כדי להוריד את האדם עד לדיוטא התחתונה רח"ל, וכדי להתגבר עליו צריך האדם

בריה, מכל מקום ידע כי עדיין לא טיהר נפשו מחלאת הזוהמא שנאחו בו ע"י החטא רח"ל, ועליו עוד למרק ולזכך נפשו עד שיזכה לעלות להיכל ה' למעלה.

- ביאור מקראי קודש ע"ד הנ"ל -

הוא אשר מלמדנו התורה הק' בפרשתן כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וגו', והיינו שזיהרו לפרוש מכל דבר עבירה, ואז את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו ללכת בהם, דיזוהר האדם לקיים תחילה סוד מרע להתרחק מכל עון וחטא ואח"כ יקיים ועשה טוב, שהרי אין לבא אל שער המלך מלכו של עולם בלבוש מזוהם אשר ריח רע נודף ממנה, וכאשר האריכו בזה בספרי מוסר

על כך הוסיף הכתוב כי כאשר יחפוץ האדם לדעת אם אינו טועה חלילה בדרכו, יבחן עצמו בכך כי כאשר ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם - כראוי וכנכון, או אז - 'וחי' בהם, יהא לו בכך חיות ושמחה, כי בכל עת אשר יעסוק בתורה או בקיום המצוות, יתמלא עוז וחדוה התרוממות הנפש ושמחה, בכך תדעו כי אני ה', שהמעשים רצויים לפני הכורא ית"ש.

זה שרמז רש"י בדבריו, וחי בהם לעולם הבא, רצ"ל שיזכה לבחי' עולמך תראה בחיידך, כי בעסק התורה וקיום המצוות ירגיש בחי' עולם הבא כבר בהאי עלמא, וכנ"ל מהצל"ח.

וי"ל שרמז עוד, שכאשר את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו ללכת בהם, אף שבתחילה יהיה זה על ידי מלחמה כבירה כנגד היצר הרע החפץ להפילו ברשתו, מכל מקום מתוך קיום המצוות ועסק התורה סופו שיבוא למדריגה זו של ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה האדם וחי בהם, שאם אעפ"כ לא יעזוב דרכו בעמל התורה וקיום המצוות סוף סוף יעזרהו הקב"ה שיזכה לחוש חיות ושמחה בכל מצוה ומצוה שמקיים ובכל אות ותיבה בתורה

הק' שעוסק ולומד.

וי"ל שע"ז רמז הכתוב בריש פרשתן, וידבר ה' אל משה לאמר, שהורה השי"ת למשה רבינו לומר להם דבר אל כל עדת בני ישראל"ל רצ"ל שידעו כי נקראים הם בשם 'ישראל' אשר הוא אתון 'שיר א'ל', ובכל מצוה ומצוה שיקיימו צריכים להרגיש שמחה ותענוג, שיתקיים בו שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, והוסיף לומר ואמרת אליהם קדושים תהיו להדריכם כי העצה והדרך לבוא לכך שיהיו עבודת השי"ת בתורה ומצוות מתוך שמחה, הוא רק על ידי אשר קדושים תהיו, כי על ידי שיתקדשו ויטהרו עצמם מתאוות וחמדות המגונות ממילא יזכו לבוא למעלה העליונה בחי' שם ישראל, כנ"ל.

וי"ל דעל כן דרשו חז"ל (שבת דף ק"ל ע"א) הפסוק (תהלים קיט, קסב) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, על מצות מילה. דרמז גדול בכך שעל ידי שישמר האדם את בקדושה כראוי, על ידי כן יזכה לבוא לבחי' האמורה בפסוק זה 'שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב', אבל בלי הקדמת שמירת הקדושה תרחק מהם הדרך חלילה עד שיהיו עליהם עבודת השם כעול על צווארם ובוודאי שלא יחוו שמחה ותענוג בקיומם.

וזהו שהסמיכו במדרש לכאן הפסוק 'יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלוקי יעקב, דאמה"כ דרק כאשר יתגבר האדם על יצרו ולא יומשך אחר התאוות וכו', ויהיה בבחי' וידו אוחזת בעקב עשו, או אז ישלח עזרך מקודש וגו' עד אשר נרננה בישועתך, שבכל עת שיעסוק בתורה ומצוות יהיה מלא שמחה ותענוג, ובשם אלוקינו נדגול מתוך שמחה וחדוות הלב על שזכה להמנות על בני א'ל חי לעבדו ית"ש בתורה ובמצוות, כי בהיותו נוהר כדבעי מכל ענייני חומריות יזכה לסייעתא דשמיא עד אשר יבוא לבחי' 'ישראל' אתון 'שיר א'ל' כנ"ל.

תוכן דברות הקודש שנשא כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת השוה"ט לרגל יומא דהילולא רבא של רביה"ק מרנא הדברי חיים זי"ע כ"ה ניסן העעל"ט

הנה המצורע, תורת המוציא שם רע, עכ"ל המדרש (וב"ה בילקוט שמעוני תקנ"ו).

וכבר דשו בו רבים להבין ולהשכיל בדברי המדרש, ותמהו מה נתחדש לו לרבי ינאי בדברי הרוכל, וכי לא ידע פסוק מפורש בתהילים, והיאך נתפעל כל כך באמרו כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט.

- קבלת התורה הוא בכל דור ודור ואל מעמד זה תשוקתנו -

נקדים לכאר מאמר רבינו הקדוש במשניות (אבות ב, א) איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם.

הנה מנהג ישראל תורה הוא כפי שהובא ברמ"א סי' רצ"ב דאחר חג הפסח מתחילים ללמוד בשבת פרקי אבות), - ואגב אורחא אזכיר כאן דבר צחות שראיתי בספה"ק צבי לצדיק (פר' שמיני) שכתב לרמו במאמר הפסוק (ויקרא ט, א) ויהי ביום השמיני קרא משה וגו', שבפר' שמיני אשר לרוב השנים הוא חל מיד אחר הפסח, ונוהגין ישראל קדושים כבר מאות שנים להתחיל ללמוד פרקי אבות המתחיל משה קבל תורה וכו'. וזהו ויהי ביום השמיני בשב"ק פר' שמיני, אז קרא מתחילים ללמוד משה היינו מאמר המשנה משה קיבל תורה מסיני שהיא התחלת מסכת אבות, אתוד"ק יעו"ש.

ובפשטות ענין הדבר מה שנתקן ומקובל הדבר כן ללמוד ולשנות במסכתא זו אשר עיקרו ללמד עניני המידות שעל האדם להתנהג בהם, וכיון דמיד אחר הפסח מתחילים בני ישראל בהכנה דרבה לקראת קבלת התורה, שזהו עיקר ימי הספירה כנודע מש"כ החינוך (מצוה שו, מצות ספירת העומר) לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה וכו', והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים, כדי שיקבלו התורה בסני ויקימוהו וכו', שהיא העיקר הגדול שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם, וענין גדול הוא להם יותר מן החרות מעבדות. ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבורה

הנה כאשר מתאספים ביומא דהילולא קדישא של רביה"ק מרנא הדברי חיים זי"ע, רגילים אנו תמיד לפתוח במילי דשמעתתא לפלפל בדבריו הק' של בעל ההילולא, וגם היום אמרתי לפלפל בדבריו בענין גר שמל קודם שבא להתגייר אם צריך הטפת דם ברית, אכן נתאחרה השעה ובמקום שאמרו לקצר אי אתה רשאי להאריך, ומחמת טירחא דציבורא עוד חזון למועד אי"ה.

*

בתוה"ק בפרשת השבוע (ויקרא יד, א-ג) וידבר ה' אל משה לאמר, זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן, ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע. ורבו הדקדוקים. א. מה שאמר 'ביום טהרתו' דלכא'ו הוא אך למחסור והיל"ל 'זאת תהיה תורת המצורע והובא אל הכהן', ב. שלכאורה הכתובים סותרים עצמם מניה וביה, דמתחילה כתב והובא אל הכהן ושוב כתב ויצא הכהן אל מחוץ למחנה. ג. גם יל"ד באמרו והובא ולא ובא אל הכהן, וברעת זקנים מבעלי התוספות כתבו, והובא אל הכהן, קרי ביה 'והוא בא', וצ"ב הלימוד בזה.

במדרש (ויק"ר טז, ב) מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים. אודקין עליה. ר' ינאי הוה יתיב ופשיט בטרקליניה שמעיה דמכריז מאן בעי סם חיים, אמר ליה תא סק להכא זבין לי. אמר ליה לאו את צריך ולא דכוותך. אטרח עליה, סליק לגביה, הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק זה (תהלים לד, יג) מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, מה כתיב בתריה נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב. אמר ר' ינאי אף שלמה מכריז ואומר (משלי כא, כג) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. אמר ר' ינאי כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוכל זה והודיעני מי האיש החפץ חיים, לפיכך משה מזהיר את ישראל זאת תהיה תורת

נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה [שכאמור העיקר הוא מה שעתידין לקבל התורה והקב"ה בחר בנו מכל העמים ונגלה עלינו בענן כבודו ליתן לנו את תורתו], נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל (איוב ד, ב), וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחרות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא, עכ"ל. וכל אחד ואחד ממתין ומצפה בכליון עיניים ומשתוקק וחושק ברצונו העז שיבוא מהרה העת ההיא שיקבלו התורה מחדש.

וביארנו בספה"ק כי בדברי החינוך טמון יסוד נפלא, להורות שמעמד קבלת התורה לא היה רק באותו הדור בלבד כשעמדו בהר סיני, דאם כן למה לנו לספור הימים להראות צפייתנו לקבלת התורה הרי מה דהוה הוה, אלא דכבר מבואר בספה"ק דמתן תורה הוא דבר נצחי בכל דור ודור, ועל זה נאמר (דברים ה, יט) קול גדול ולא יסף ומתרגמינן ולא פסק, כי קולו של מתן תורה הוא דבר תמידי לעד ולעולם, בכל שנה ושנה ביום מתן תורה הקב"ה מדבר אל כל אחד ואחד מישראל בכל מקום בכל עת ובכל זמן לומר לו אנכי ה' אלקיך. וכשם שאמרו חז"ל (ראה זוה"ק פר' יתרו, דף פ"ג ע"ב; וראה ב"ר ע, ט) כי כל נשמות ישראל מעולם ועד עולם היו במעמד הר סיני, כמו כן בכל שנה ושנה בחג השבועות חג מתן תורה זוכים כל ישראל באשר הם להתעורר מאותו אור עליון אשר קול ה' בכח מאיר וזורח להשפיע חכמה ודעת לכאן"א, וביום הקדוש הזה ישנה הזדמנות לכל אחד ואחד לקבל התורה מחדש. ועל כן ניתנה לנו מצות ספירת העומר להראות כי משתוקקים מייחלים ומקווים כל אחד ואחד שיוזכה ביום זה לקבלת עול תורה.

- ראשית ויסוד העבודה הוא תיקון המידות -

והנה שמעתי מכ"ק מרן אאדמו"ר זצלה"ה (לפני כמעט חמישים שנה, בעת שנפרדתי ממנו אחרי חג הפסח, ושאלתי ממנו באיזה ענין אדבר בדרשה, ואמר לי כדברים האלה): אנו אומרים בסדר ההגדה של פסח 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה, דיינו', ונודע התמיה דאיזה טובה היה לנו

מהתקרבות לפני הר סיני ללא קבלת התורה.

אכן הביאור בזה, דהנה למדונו חז"ל (ויק"ר ט, ג) דרך ארץ קדמה לתורה, כי בלא שיקדים האדם לרכוש לעצמו תחילה מידות טובות, ולהכניע מידותיו לצד הטוב, לא יתכן שיוזכה להשכיל ולהבין בתורה. והדבר מפורש בספה"ק ספרי היראה והחסידות בלי שיעור, וזה כלל גדול בתורה ומיסודי היסודות ביהדות, כי דרך ארץ קדמה לתורה, ועוד מקודם שאדם ניגש אל ה' ללמוד תורה ולעסוק בדברי תורה, מוכרח הוא לסגל לעצמו ולעדן נפשו ולכבו במדות טובות שבין אדם לחבירו, בדרך ארץ ובעניני נימוס, באהבה אחוה ורעות, ורק כך יהיה כלי בר קיבול לקלוט ולהבין את דברי התורה הזאת. וכאשר כבר האריך בזה רביה"ק הרר"א זי"ע (נועם אלימלך, פר' בראשית), כי רק על ידי התאמצות גדול בעבודתו יתברך שמו בכל המדות טובות יזכה לבוא לידי לימוד התורה, יעו"ש.

כן מבואר הרבה פעמים בתורתו של בעל ההילולא זי"ע בספה"ק דברי חיים (ראה פר' משפטים; ובפרשתן פר' מצורע, ועוד), כי ראשית ויסוד העבודה מרם יגש האדם לעסוק בתורה הוא לתקן המידות, לקנות לעצמו שפלות הכנעה וענוה, ולכטל ולשרש מדות רעות כשנאה קנאה ותחרות וכו', ואין באפשרות לבוא ולגשת לעסוק בתורה כאשר האדם אינו מעטר לעצמו תחילה מידות טובות. והרבה יש לו לאדם לעמול ולהתייגע עד שיוכל לזכך עצמו באמת מכל מידה רעה ומגונה, ולהשריש בקרבו מדות טובות. וביותר צריך ליגיעה ועמל כאשר הדברים עולים אצלו בקושי, ובאמת יכול לבוא מתוך מצבו לידי כעס ושנאה וכיוצ"ב, ומכל מקום הוא משעבד המדה הרעה ומתגבר על יצרו.

והרבה יש להאריך בזה על רביה"ק מצאנו זי"ע גופיה, וכאשר שמעתי ממרן אאדמו"ר זי"ע ששמע מזקה"ק מרודניק זי"ע, שאצל רביה"ק מצאנו זי"ע בכל יום ויום לפני תפילת שחרית התלקטו בביתו כל העניים והאביונים מכל קצווי העיר, כשברובם היו אנשים פחותי ערך ושפלים עד מאד, עד שאי אפשר לפרט ברבים עד כמה היו אנשים אלו גרועים ומגושמים, מהמעמד הכי גרוע שיכול להיות ל"ע. כל

קריבה היתה הוגנת ילדים מכבדים את הזקנים ושלחום לפנייהם וזקנים מכבדים את הראשים ללכת לפנייהם אבל כאן ותקרבוני אלי כולכם בערבוביא ילדים דוחפין את הזקנים וזקנים דוחפין את הראשים, עכ"ל, הרי שהקריבה להר סיני בדרך ארץ ובהכנעה, והיה כל אחד ואחד סבור בעצמו כי רעהו הוא טוב הימנו עשרת מונים, וכל אחד נתן לאחרים שילכו לפניו שהרי הם חשובים ממנו, ומאחר והיו בעלי מדות ודרך ארץ על כן ממילא זכו לקבל התורה, כי כאמור עיקר חובת האדם הוא לזכך נפשו ולהרגיל עצמו במידות טובות וישרות.

וזהו שאמר אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה, שאילו לא היה לנו אלא את אותה קריבה הוגנת כמו שהיה לישראל קודם מתן תורה, דיינו, כי ע"י מידות טובות שהאדם מסגל ומרגיל לעצמו לאהוב את זולתו ולשמוח בשמחתו ועוד מידות טובות וישרות כהנה וכהנה, עי"ז זוכים להדבק בשכינה הק' וכדאמרו חז"ל (סוטה דף י"ד ע"א) הדבק בדרכיו מה הוא רחום וכו' ומה הוא חנון וכו', וממילא זוכים לחכמת אלקים לדעת המעשה אשר יעשון, עכתוד"ק בהרחבה ודפח"ח.

- ימי הספירה נתקנו לתקן בהם המידות -

במקום אחד (פר' משפטים) כתב רביה"ק הדברי חיים זי"ע, בזה"ל, ידוע דעיקר הוא תיקון המדות, ולזה קודם קבלת התורה ספרו מ"ט יום לזכך כל הז' מדות ופרטותיהן (זוה"ק פר' אמור, דף צ"ז ע"ב), ולזה הזהיר הקב"ה למשה רבינו ע"ה שישים לפנייהם, שישמרו ויזדככו מדותם וכו', ולזה ישים לפנייהם, קודם חכמות ושלמות שבתורה, ישים לפנייהם ששה המדות בפרטות היאך יזדככו, וזה ההתחלה יוכל לאחר זיכוך המדות לבא לפנימית וחכמת התורה, עכ"ל"ק.

ולזה בימים אלו ימי הספירה אשר נוהגים בהם בכמה מנהגי אבילות (ראה שו"ע או"ח, סי' תצ"ג) לזכר כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא אשר מתו בין פסח לעצרת (יבמות דף ס"ב ע"ב). ובוודאי שאין לנו השגה כלל במעלת קדושתם אחר שזכו ללמוד תורה מפי רבי עקיבא שעליו אמרו חז"ל (במדב"ר יט, ו) וכל יקר ראתה עינו (איוב כח, י) ראתה עינו של רבי עקיבא מה שלא ראה משה. ושמעתי ממרן אאדמו"ר זי"ע

אלו נקבצו וכאו אצל רביה"ק מצאנו שהוא כבר הכיר אותם, והיו תובעים בפה שיתן להם כסף, כשהם מקימים קול רעש והמולה בטענות ומענות עליו שמתנתו מועטה וכדו'. עד כדי שהיו יכולים להתרעם לפניו ולומר לו שסכום כזה יתן לבניו שלו ולא להם. ורביה"ק זי"ע היה מפיסם ומוסיף על נתינתו. והיה הוא עומד ונושא ונותן בדין ודברים עם אותם אנשים גסי רוח, כשהוא סובל רוחו של כל אחד ואחד ומחלק להם די מחסורם אשר יחסר להם. ובקדושתו זיכך כל מדותיו ושיעבדם אל הקדושה, ולא כל מוחא סביל דא לבוא למדריות גבוהות ונשגבות אלו.

מקור ושורש הדברים נובע ממעין קדוש מרן האריה"ק כפי שמוכא בכתבי הר"ח וויטאל (שער הקדושה, ח"א, השער השני) שפעם אחת שאלו לפני האריה"ק מדוע אין נזכר בתורה"ק עניני דרך ארץ, והשיב כי בלי שהאדם יסגל לעצמו מידות טובות הריהו בדרגת בהמה שאינו בכלל בגדר אדם, ואין באפשרות לכתוב עניני המידות בתורה לפי שמי שמידותיו גרועים רח"ל ואינו מזככם אינו יכול כלל לגשת לתורה, כי הוא ראשית לכל דבר, ורק מי שיש לו מידות טובות הוא יכול לגשת לעסוק ולהגות בתורה"ק, יעו"ש.

ובספה"ק דברי חיים כתב בכמ"ק (מאמרי סוכות, ד"ה בפסוק בסוכות תשבו, וראה עוד, דברי חיים עה"ת, פר' מצורע) ד'הדעת' הוא מקור המידות, דעל ידי דעת נכונה וישרה יוכל האדם לתקן מדותיו היאך להתנהג איש עם רעהו. ובה גופא הוא מותר האדם מן הבהמה, כי הבהמה אין בה דעת לשקול וליתן מעצור לנפשה, ואף כאשר היא רואה איזה דבר היזק הקרב למולה והיא נסה מכך, אין זה בגין שיקול דעת וכדו', אלא שכך היא טבעה לנוס מפני דבר שיכול להביאה לידי מיתה. ועל כן חנן הקב"ה את האדם דעת כדי שיוכל לתקן וליישר מדותיו ואורחותיו. וכאמור שבלא תיקון המדות לא יוכל האדם לזכות לתורה כלל וכלל.

והנה רש"י הק' מביא עה"פ (דברים א, כב) ותקרבוני אלי כולכם בערבוביא, ולהלן הוא אומר (שם ה, כ) ותקרבוני אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם וגו' אותה

וביאר שם באריכות, ודבריו הק' צריכים לשנן וללמוד תמיד כי יש בהם לימוד גדול, דהנה טבע האבות נמשך לבנים הן לטוב והן למוטב, אולם זה רק בדברים שהמה באים מפאת החומר, דהיינו כל עניני התאוות המגונות וכן עניני המדות הנתלין בחומר, שדברים הללו בדרך כלל נמשכים ועוברים מן ההורים לצאצאיהם אשר תולדותיהן כיוצא בהם, אבל לא כן בדברים שהווייתם תלוי בשכלו של אדם, דבאלו כל אחד ואחד עושה ומתנהג כפי השגתו וידיעתו שדבר זה אינו עובר מאבות לבנים. והנה אמרו חז"ל (גדה דף ל"א ע"א) ג' שותפים באדם, והחומר נוצר מן אב ואם לפיכך מעשה אבות התלויים בחומר יורשים גם בנים, אבל עניני האמונה שהיא תלויה בשכלו של אדם והרי הקב"ה נותן בו נשמה ושכל אינו בהכרח נמשך מן האבות לבנים.

על כן לא היה אברהם אבינו חפץ לקחת אשה לבנו מהכנענים שהיו בעלי מדות מגונות כמאה"כ (הושע יב, ה) כנען בידו מאזני מרמה לעשק אהב, וכן היו שטופי זימה וכמו שהזהיר הכתוב (ויקרא יח, ג) וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו, ובתו"כ שם ומנין שלא היתה אומה באומות שהתעיבו מעשיהם יותר מן הכנענים ת"ל וכמעשה ארץ כנען לא תעשו, ובהאי פחדא יתיב אברהם אבינו שלא יומשכו המדות הרעות ח"ו לזרעו אחריו, אולם לגבי לבן ובתואל אע"פ שהיה בהם פחיתות היותם עובדי עבודה זרה, לא חשש מהם בידעו כי הדבר לא ישפיע על יצחק וזרעו, עכתו"ד יעו"ש.

האדם עיר פרא יולד (עפ"י איוב יא, יב), ובטבעו אם לא יוכך מידותיו נולד הוא עם מדות מושחתות, והמדות הללו עוברים מדור לדור, כאשר רואה הבן היאך מתנהג אביו בעניני מידות ככעס לשון הרע ורכילות ושאר מידות מגונות, הרי שבלא דעת נעשה הדבר חרוט בלבו עד שגם הוא יתנהג עמו. לא כן עבירות שאין הם בטבע האדם, וכגון עבודה זרה, שיתכן ואף מאב כתרח יצא ממנו אבי האומה הישראלי אברהם אבינו ע"ה. ועל כן ביקש דייקא 'כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך', כי ידע שאין מושרש במשפחתו מידות רעות ומגונות.

והנה כתבו המפ" (עי' ישמח משה, ריש פר' במדבר,

ששמע מאביו זקה"ק מרודניק זי"ע שאמר כי פעם תחת אחת השיחים התבטא רביה"ק הדברי חיים זי"ע ואמר, אם היו אביו ורבא מביטים עלינו משמי מעל היו יורקים בנו כעל שרץ טמא. ומצינו בחז"ל (שבת דף ק"ב ע"ב) אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים, ואם בין תנאים לאמוראים שהיה הבדל של דורות מועטים אמרו הבדל עצום כזה, בין מלאכים לאנשים או בין אנשים לחמורים, שזהו מהות אחר לגמרי, מה נעני אנן בדורנו אנו. ואמנם בפשטות אמרו חז"ל דלא היה להם כל פגם וחסרון אחר זולת מה שלא נהגו כבוד זה בזה כדאמרו חז"ל (יבמות שם), ובגין כן נגזר עליהם שימיתו כולם בין פסח לעצרת, וי"ל דנתעורר אז מדת הדין לפי שימים אלה ימי הספירה נתקנו בעיקר לעבודת תיקון המידות, ודא גרמא שעלתה הקטרוג עליהם ביותר. ועל כן התקינו לנהוג בימים אלו מנהגי אבילות להזכיר ולשנן לעצמנו ענין עבודת תיקון המידות, ולכן נמי התקינו שילמדו בפרקי אבות בשבתות אלו.

- בני ישראל בתולדה יש להם מדות טובות ולזה זכו לקבל התורה -

על דרך יבואר מה שאמרו במדרש (ילקו"ש במדבר, רמז תרפד) דבשעה שקבלו ישראל התורה נתקנאו אומות העולם ואמרו מה ראו אלו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהם הקב"ה, אמר להם הביאו ספר יוחסין שלכם שנאמר (תהלים צו, ז) הבו לה' משפחות עמים, כשם שבני מביאין שנאמר (במדבר א, יח) ויתילדו על משפחותם, לכך מגאה בראש הספר שאו את ראש כל עדת בני ישראל, וכו' יעו"ש. ורבים ראו כן תמהו וכי איזה מעלה יש למיוחס לענין השגת התורה, הלא אדרבה אמרו במשנה (אבות ב, יב) התקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך.

ולאמור י"ל עפימ"ש בכלי יקר (פר' חיי, בראשית כד, ג) לבאר בטעם הדבר שביקש אברהם מאליעזר עבדו לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבן, דלכאוף אם הטעם פן ילמד ממעשיהם שהם עובדים עבודה זרה אם כן מה ירויח אם ישא אשה מבנות לבן ובתואל, הלא גם המה עובדי עבודה זרה.

וראה אדם אחד שהיה משופע ביותר [מצויין ונאה בבגדיו כתלמיד חכם והיה סובר ר' ינאי שהוא ת"ח]. א"ל משגח רבי מתקבלא גבן [תשגח נא עלינו ותהיה מקובל לאכול אצלנו]. אמר לו אין. הכניסו לביתו האכילו והשקהו, בדקו במקרא ולא מצאו, במשנה ולא מצאו, באגדה ולא מצאו, בתלמוד ולא מצאו. א"ל סב בריך [קח הכוס וברך ברכת המזון]. א"ל יברך ינאי בביתיה. א"ל אית כך אמר מה דאנא אמר לך [יש כך בינה כ"כ שתענה אחרי מה שאני אומר לך]. א"ל אין. א"ל אמור אכול כלבא פיסתיא דינאי [הכלב אכל פתו של ינאי].

קם תפסיה [האורח קם ותפס לר' ינאי ואחזו בחזקה], א"ל ירותתי גבך דאת מונע לי [האורח אמר לר' ינאי ירושתי יש לי אצלך ואתה מונע אותו ממני, ור"ל התורה היא ירושת כל ישראל בשוה, ואתה הוא היודע אותה ומונעה ממני לקרות אותי כלב כאילו אין לי חלק בה]. א"ל ומה ירתותך גבי. א"ל חד זמן הוינא עבר קמי בית ספרא [הייתי עובר לפני ביה"ס ר"ל ביהמ"ד שלומדים בו התינוקות], ושמעית קלהון דמניקיא [שמעתי קולם של התינוקות] אמרין (דברים לג, ד) תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, מורשה קהלת ינאי אין כתיב כאן, אלא קהלת יעקב.

א"ל למה זכיתה למיכלא על פתורי [מה זכות מצאת בעצמך שעליו תמכת וסמכת לאכול על שולחני]. אמר לו מיומי לא שמעית מילא בישא וחזרתי למרה [מימי לא שמעתי דבר רע שהיה אחד מדבר על חבירו וחזרתיו לאדוניה להגידו ולהלשינו לאותו הנאמר עליו, או ר"ל לא שמעתי אדם אומר דבר רע עלי וחזרתי לעורר עמו על זה מפני שהייתי מוחל על עלבוני], ולא חמית תרין דמתכתשין דין עם דין ולא יהבית שלמא ביניהון [ולא ראיתי שנים מריבים זה עם זה שלא נתתי שלום ביניהם]. א"ל כל הדא דרך ארץ גבך וקריתך כלבא. קרא עליה שם דרך דשיים אורחיה סגי שוי, דא"ר ישמעאל בר רב נחמן עשרים וששה דורות קדמה דרך ארץ את התורה, הה"ד (בראשית ג, כד) לשמור את דרך עץ החיים, דרך זו דרך ארץ, ואח"כ עץ החיים זו תורה. ויש להתבונן הרבה בדברי המדרש, ואגב אציין

בשם ס' שמע שלמה, ותוצאות חיים) דמענת אומות העולם היה על מה שהקב"ה כפה ההר כגיגית על בני ישראל לקבל התורה (שבת דף פ"ח ע"א), ועל זה נתרעמו למה זכו ישראל להתקרב יותר ולהכריחם לקבל התורה יותר מכל האומות שלא עשה הקב"ה עמהם כן, וזה ע"ד שאמרו חז"ל (שם) דלעת"ל יאמרו אוה"ע לפני הקב"ה כלום כפית עלינו הר כגיגית ולא קיבלנוהו כמו שעשית לישראל, וזה אשר טענו ואמרו מה ראו אלו להתקרב יותר מכל האומות, היינו דרק את בני ישראל הכריחם הקב"ה ומפני מה לא עשה כן לכל עם ולשון.

אמנם סתם הקב"ה פיהם ואמר להן הביאו לי ספר יוחסין כדרך שמביאין בני, היינו לבדוק סדר יחסיכם, כי כאמור בלא תיקון המידות שיסגל האדם לעצמו מדות טובות ויעקור כל מידה רעה מקרבו, לא יתכן לזכות להשכיל בתורה, ואף אם יהגה וילמד בדברי תורה לא יקלטו אצלו הדברים, כי לא יזכה לדעה ובינה והשכל שבלעדם לא יתכן להשיג אמיתה של תורה. לכך רק בני ישראל אשר הם חוטרים מגוע אבות וקיבלו בתולדה מהאבות הק' כל ענייני מידות טובות, הם ראויים לקבל התורה, כי בטבעם טבוע בהם מידת הרחמנות וטוב הלב וכו', לא כן אתם שאין לכם ספר יוחסין ואין אתם מסוגלים לסגל לעצמכם מידות והנהגות טובות וישרות, הרי שאף על ידי כפיית ההר לא הייתם יכולים לקבל התורה.

ויובן בזה מה שאמרה תורה (שמות יב, ב) ויחן שם ישראל נגד ההר, ודרשו חז"ל כאיש אחד בלב אחד, כי בלא זה לא היה באפשרי שיקבלו ישראל התורה, כי ההקדמה וההכנה לקבלת התורה הוא דייקא על ידי סיגול מידות טובות וישרות, ורק כאשר היו כולם באהבה אחוה ושלוש כאיש אחד בלב אחד בהכנת המדות, אז היו ראויים לקבל התורה מפי הגבורה. - רק ע"י מדות טובות יזכה האדם ללמוד תורה - איתא במדרש (ויק"ר פ"מ, ג) מעשה פלא בענין זה, וז"ל: ושם דרך אראנו בישע אלקים, א"ר ינאי ושם כתיב [לשון שומות (פי' מתנות כהונה)], דשיים אורחיה סגי שוי [כלומר ששם אורחותיו בדרך ארץ, הרבה שוה]. מעשה ברכי ינאי שהיה מהלך בדרך

דהנה מצינו (ע' נדה דף ל' ע"ב) שהתינוק במעי אמו מלאך מלמדו תורה, ולבסוף מרם שיוצא לאויר העולם משכחים ממנו כל תלמידו. והנה הגם כי עתיד לשכח כל מה שלמדוהו מכל מקום אין המלאך מרפה אלא מלמדו להועיל כל התורה כולה, וחזינן דעצם הלימוד חשוב הוא. ומעתה זה שהוא מונע הלכה מפי התלמיד שמדמה לומר כי מלאכתו לא תצלח מאחר שהתלמיד לא נתברך בכשרונות ומוציא זמנו וכוחו לריק, הרי שבזה הוא עושה להיפך ממה שעושים לעוברין במעי אמו, ולזה דייקא הם מקללין אותו.

יושבים כאן גם מרביצי תורה, מחנכים ומלמדי תינוקות, ואף אברכי כוללים וכו', עלינו לדעת ולשנן עד היכן הדברים מגיעים, כי הלא אנו מבקשים יום ביומו "לשמוע ללמוד וללמד", ועל כל עלינו לזכור עד כמה מחוייב כל אחד להשתדל בכל כוחו ואונו להרביץ תורה וללמוד עם התלמידים, לא להזניח ולא להתייאש גם מן החלש והרפה ביותר, אף כאשר רואה שתלמיד זה אינו קולט מאומה ולא יבין כלל, מכל מקום על המלמד לעשות את שלו כפי מיסת יכולתו כמעט בלי שיעור וגבול, ואם לא יעשה כן יתבעו ממנו כאילו גוזלו מנחלת אבותיו.

זאת יעלה בידו רק אם יהיו בידו מדות טובות ואהבת ישראל באמת, עד שיראה את התלמיד היושב לפניו כבנו יחידו, שכשם שלבנו יחידו לא ייעף ולא ייגע מלמלאות כל מבוקשו, וישקיע בו כל כוחו ומרצו עד כלות כוחותיו ונשמתו להקנותו חכמה ודיעה, כמו כן צריך להתנהג עם כל אחד מישראל. לכך דרך ארץ קדמה לתורה, כי אי אפשר לזכות לתורת אמת רק אם גם ילמד עם אחרים, כאשר האריך מרן אאדמו"ר זי"ע כמה וכמה פעמים בענין זה (ראה שפע חיים רעד"ר ח"ה, פר' צו, מאמר א, אות א, ועוד). ועל כן מכיון דבלא שיוכך עצמו בדרך ארץ ומדות טובות לא יוכל ללמוד עם זולתו כראוי, ממילא נמצא שבלא דרך ארץ לא יזכה לקנין תורה תורה באמת.

וכבר אמרו חז"ל (מגילה דף ו' ע"ב) לאוקמי גירסא סייעתא דשמיא, ובוודאי לא יזכה האדם לקבל מתנה זו מן השמים זולת אם יקריב וימסור מעצמו ללמוד

עוד דבר גדול שעלינו ללמוד מדבר במדרש, דהנה בפשטות מה שאמר לו ההוא גברא 'ירותני גבך דאת מונע לי', הכוונה למה שאמרו חז"ל בגמ' (סנהדרין דף צ"א ע"ב) אמר רב יהודה אמר רב, כל המונע הלכה מפי תלמיד כאילו גוזלו מנחלת אבותיו, שנאמר (דברים לג, ד) תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב, מורשה היא לכל ישראל מששת ימי בראשית. כי כל איש מישראל יש לו חלק בתורה ואם מזלזל הרב באחד מאותם תלמידים קמני הדעת וסובר שאין כדאי להשקיע בו כי ממילא לא יצליח בתורה, הריהו כאילו גוזלו מנחלת אבותיו, ועונשו גדול וחמור מאד וכהמשך הגמרא שם אמר רב חנא בר ביזנא אמר רבי שמעון חסידא כל המונע הלכה מפי תלמיד אפילו עוברין שבמעי אמו מקללין אותו וכו', ואם למדו מה שכרו אמר רבא אמר רב ששת זוכה לברכות כיוסף שנאמר וברכה לראש משביר ואין משביר אלא יוסף.

ומה נורא הוא להתבונן בדברי המהרש"א שם, דמפרש הא דהמונע הלכה מפי תלמיד רצ"ל שאינו לומד עם התלמיד כרבי פרידא שהיה לומד עם תלמידו ד' מאות פעמים עד שהיתה שגורה לו בפה (עיין עירובין דף נ"ד ע"ב), וז"ש המונע הלכה מפי תלמידו ללמוד עמו עד שתהא שגורה לו בפה, לפי שאומר הרב שאין התלמיד הגון וראוי לכך וא"א לו ללמדו, הרי גוזלו מנחלת אבותיו שהתורה מורשה היא לכל ישראל מששת ימי בראשית, רצ"ל לפי בריאותם וטבעם מששת ימי בראשית מוכנים כל ישראל ללמוד תורה, עכ"ל, וראה עוד שם שגם כשאומר שהתלמיד אין לו פה לסדר הדברים ומה אני מלמדו בחינם, אפ"ה הוא מתקלל רח"ל. והדברים נוראים מאד עד היכן מחוייבים להתייגע ולהתאמץ שלא להתייאש אפילו מן החלש והפחות ביותר, ויש לנסות שוב ושוב בכל מיני דרכים ואמצעים עד לכה"פ ד' מאות פעמים, כי האמת לאמיתה שכל אחד ואחד מזרע אברהם יצחק ויעקב מסוגל לתורה, אך צריך למצוא הכלי המתאים איך להשפיע עליו.

ובדבריו יאירו לנכון מה שהוסיף רבי שמעון חסידא 'אפילו עוברין שבמעי אמו מקללין אותו',

כי אדרבה ואדרבה על ידי עסק התורה יתקנו כל מעשיהם למפרע.

זהו שהורה לנו כאן רבינו הקדוש במתניתין ואמר איזהו 'דרך' ישרה שיבור לו האדם, תורה איקרי דרך (קידושין דף ב' ע"ב), וע"ד מה שנא' (שמות יח, כ) והודעתם לבניך את הדרך ילכו בה. והורה רבינו הקדוש היאך יזכה האדם לתורה, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם, היינו שדייקא כאשר תפארת לו מן האדם וזיכך מידותיו לכל יהיה כבהמה וחיה אשר אין להם בחי' המידות כלל כי אם אדרבה הוא בחי' 'אדם' להזהר עד מאוד בכל העניינים שבין אדם לחבירו, ולסגל לעצמו מידות טובות ודרך ארץ, או אז תהיה התורה תפארת לעושיה, ויזרה עליו אור תורה להיות לו לסם חיים.

- עיקר גדול בעבודת השי"ת שלא יעבוד האדם בגדולות ובנפלאות ממנו -

עוד יש לפרש דברי רבינו הקדוש איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם וכו', בהקדם מה שדרש מרן אאדמו"ר זצלה"ה (שפע חיים רעד"ר ח"ה, פר' שמיני, מאמר א, אות א-ג) לפרש מקראי קודש ריש הפרשה ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולוקני ישראל וגו', ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה', ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט, א-ו). ובמפרשי התורה (עי' אוה"ה, שם ו) עמדו לבאר אומרו זה הדבר, דלפי פשוטו אין מבואר איזה דבר צוה ה'.

ודבריו הק' המה יסוד מוסד בדרך העבודה בפרט בדור השפל הזה, הנה עיקר גדול בעבודת השי"ת הוא שלא לחשוב ולהרהר בגדולות ובנפלאות ממנו, אלא לעבוד את ה' בכל מצב ובכל מדרגה, דלא כבני אדם אשר בשעה שיש להם נסיונות הטורדים את מנוחתם ומונעים אותם מלעבוד את השי"ת באופן המושלם, וכשרואין כי כעת אינם יכולים ללמוד או להתפלל וכל לעסוק במצוות בהתרוממות והתלהבות כראוי, אומרים בלבבם דכיון שעבודת ה' צריכה להיות במדרגה הראויה, ואילו הם אינם בכלל הכתוב (משלי יד, לג) בלב נבון תנוח חכמה, לכן אינם ראוי להם כלל לעבוד את ה', גם לא באופן שהם

עם אחרים, דכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו (יומא דף פ"ז ע"א). וזהו שאמר רבי חנינא (תענית דף ז' ע"א) הרבה למדתי מרבתי ומחבירי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולם, כי רק בזכות הרבצת התורה לתלמידים זכה אף הוא בעצמו. כי גם אם למד לעצמו לא ישאר התורה חקוק בו לזכור לאורך זמן, ורק כשמוסר עצמו במסירות נפש לשם שמים ללמד תורה לעמו ישראל, אז יזכה לסיוע דלעילא שיהיו דברי התורה חקוקים בתוכו בקנין נצחי.

- תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם -

הרהרתי דיש לבאר בזה פלוגתת רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה, דאיתא בגמ' (ברכות דף כ"ח ע"א) אותו היום שנתמנה רבי אלעזר בן עזריה סלקוהו לשומר הפתח ונתנה להם רשות לתלמידים ליכנס, שהיה רבן גמליאל מכריז ואומר, כל תלמיד שאין תוכו כברו לא יכנס לבית המדרש, וההוא יומא אתוספו כמה ספסלי וכו', עיי"ש. ובוודאי דאלו ואלו דברי אלוקים חיים, וכל דבריהם תורת אמת הם.

ולהנ"ל אפשר לומר בסברת רבן גמליאל, שהוא היה מרחק דייקא את אלו אשר לא תיקנו מעשיהם, ולא סיגלו לעצמם מידות טובות, אלא היו בעלי מחלוקת, ובעלי ליצנות ושחוק מכל דבר, דיברו לשון והרע ורכילות, ועוד שאר מדות מגונות, עליהם אמר שלא יכנסו לבית המדרש, כי הלא מאחר ולא הקדימו דרך ארץ לעסק התורה בוודאי כי לא יצליחו כלל בתלמודם ולא יזכו לתורה.

אבל רבי אלעזר בן עזריה דן לגבי אלו אשר חטאם הוא בעניינים שבין אדם למקום, שנפלו ברשת היצר שהכשילים בעבירות לעשות מעשים אשר לא יעשו, שאותם אין לרחקם ולייאשם חלילה, כי הלא כבר אמר הקב"ה בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין (קידושין דף ל' ע"ב), ולבסוף המאור שבה מחזירתו למוטב (איכ"ר פתיחתא ב), ועל כן מוטב שיכנסו לבית המדרש ללמוד, שבוודאי על ידי שיעסקו בתורה יזכו לעזר מלעילא לשפר מעשיהם. וזהו נמי דייקא כל זמן שהקדימו בחי' 'דרך ארץ' ומדות טובות בעניינים שבין אדם לחבירו, לכל להיות מבעלי המחלוקת, כעסנים וגאוותנים ושאר מדות מושחתות. ומאחר ויש להם מדות טובות שפיר ניתנה הרשות ליכנס,

במדרגתם עכשיו, ורק כשיתעלו למדרגה עליונה אז יבואו אל הקודש.

וכן יש אנשים דכאשר קוראים סיפורי מעשיות ועובדות מצדיקים קדושי עליון, חושבים דכיון שאינם יכולים להתעלות להיות כמותם ממש ולעשות כמעשיהם ולעלות במדרגות רמות השמימה, שוב אין ביכולתם לעבוד את הקב"ה כלל, או שמדמה בעצמו לומר דרק אם יהיה לו הון ועושר וכל טוב, אז יוכל להגות בתורת ה', אבל כל זמן שריחיים בצווארו אין זה באפשרותו לעסוק בתורה. ואין האדם משכיל לידע ולהאמין שבכל מצב ובכל זמן יש ביכולתו לעבוד את ה'.

ובאמת אלו הם דברי יצר הרע אשר מסבב את לב האדם להסיתו מליך בדרך טובים, ולזה אמרו חז"ל (אבות ב, ד) ואל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה, כי בכל יום יפתחו יצרו דכעת אינו יכול ללמוד מחמת איזה סיבה, ושרק לאחר שיחלוף השעה יהא באפשרותו לעסוק בתורה, וכה דוחה אותו מזמן לזמן, כי על האדם לדעת כי אדרבה אף אם כעת אינו יכול לעבוד את קונו כי אם בבחי' קטנה בלא השגות עליונות והתרוממות הנפש, גם כאשר אינו יודע כלל לכוון הכוונות הראויות, אעפ"כ כאשר מקיים המצוות כי כך ציוונו הקב"ה, צריך לשוש ולשמח בעצם הדבר שזוכה לקיים ציווי בוראו ית"ש.

ואמר הכתוב (דברים ו, ה) ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, שעל האדם לעבוד את בוראו בכל לבבך, לפי הלב שלך, ואף שלא ניחן בלב חכם ונבון ואינו גדול בתורה כהצדיקים וקדושי עליון זי"ע, מ"מ עליו לעבוד את בוראו בכל לבבו ולפי מה שלבו מבין. וכן הוטל עליו לעבדו בכל נפשך, נפש שלך, ואף שלא נולד בבית קדוש ואין בו נשמה גדולה וקדושה.

וכן ובכל מאדך, לפי המזון שיש בידך, אף שאינו במדרגת רביה"ק מצאנו זי"ע שמעולם לא לן אצלו פרוטה אחת, וקודם שהלך לשכב חפש ובדק בכגדיו ואם מצא בו מעות מיד נתנו לצדקה, ואף אם היה מגיע אדם לעיר ובאמתחתו היו קוויטלעך ופדיונות מה ששלחו אנשים אליו, היה מרגיש בזה מרנא

הדברי חיים זי"ע, והיה שולח לחפשו באכסניות ולקח המעות לחלקם לצדקה, והשלים נפשו כל כך עד שבטבעו הפריע לו הדבר לשנתו. ולזה ציוונו הבורא ב"ה לעבדו בין ברב ובין במעט. וע"ז נאמר (משלי ג, ו) בכל דרכיך דעהו, ולא יתפתה אחר יצרו המשדלו בתירוצים שונים לומר שאין בידו ללמוד ולעבדו ית"ש, ויזהר לבלתי ילך בדרכי רשע האלו, דהרשע חושב בכל עת מחשבות ותחבולות היאך ישתמט מהמוטל עליו. וז"ש בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, בלי שום נפק"מ באיזה לב ונשמה ניחן מן השמים, ואם יש לו די מחסורו או לאו, דביש בידו מועט יפריש מועט, ובאם יש בידו יותר יתן הרבה לצדקה, ואין על האדם לעשות אלא לפי כוחו ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו (עבודה זרה דף ג' ע"א).

וידוע מה שאמר הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע לעצמו בגדל ענוותנותו, זושא זושא אין אתה עתיד ליתן את הדין על שאינך מיילעך [כוונתו על אחיו הרבי ר' אלימלך זי"ע], אבל עתיד אתה ליתן את הדין על שאינך זושא עכדה"ק. על האדם לדעת שאין תובעים ממנו דין וחשבון למה לא התעלה כדוגמת צדיקי הדורות, אלא ידונו את כאו"א אם הגיע למה שהיה מסוגל להגיע בדור הזה ובזמן הזה ולפי הכח והשכל שיש לו, ובענין הזה ייבחן האדם בכל הזמנים האם עשה כפי יכולתו במצבו הנכחי ובשעה הזו, ועל כן צריך האדם לעשות בכל עידן ועידן ככל יכולתו, ללמוד בכל יום עכ"פ ב' דפים גמרא ותוס', או דף אחד או משנה אחת, ואפילו רק להוציא תיבות הגמרא בפיו, ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים (ברכות דף ה' ע"ב).

- ביציאת מצרים הורה הקב"ה שגם עבודה שהיא בבחי' מר' חשובה היא לפניו -

בהמשך הדברים (שם אות י"א) ביאר מרן אאדמו"ר זי"ע דבר נורא, דענין זה מרומז במקראי קודש (שמות טו, כב-כו) ויסע משה את ישראל מים סוף וגו' וילכו שלשת ימים במדבר ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם וגו', ויצעק אל ה' ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים וגו', ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצוותיו ושמרת כל חוקיו כל המחלה אשר

- לא יוכל האדם לפטור עצמו בתואנה שאינו יכול לעבוד בשלימות -

על כן גם כאשר האדם בימי קטנות ובקטנות המוחין, אין לו לפטור עצמו בתואנה כי אינו מסוגל לעסוק בתורה וידמה כי הוא פטור הוא מכל ענייני עבודת השי"ת, כאשר כבר הזכרנו מאמר רביה"ק הדברי חיים זי"ע (הובא גם בס' שיחתן של עבדי אבות מהגה"צ רבי אלחנן היילפרין זצוק"ל, מערכת הדברי חיים, בשם הרה"ק מקאלשיץ זי"ע) שאמר פעם תחת אחד השיחים, יהודי אינו יכול לומר שאינו יכול לעסוק עתה בעבודת ה', כי אם אינו יכול ללמוד תורה אזי יאמר תהלים, ואם אינו יכול לומר תהלים אזי לאסוף כספים עבור עניים, ואם אינו יכול בכך אזי ילך למקוה וכו', עכד"ק.

ולמוד גדול יש לנו בזה לעבודת הבורא ב"ה, שגם מי שהוא במצב מר כזית ובמדריגה ירודה, גם משם אפשר וצריך לעבוד את הקב"ה, אף כשודע בעצמו שכל מצוותיו אינם שווים מאומה, ואף אות אחת בתורה לא זכה עדיין ללמוד לאמיתה של תורה, ולא קיים מצוה אחת ממצוות השי"ת כראוי, והריהו ערום ועריה, מכל מקום לא יתייאש אלא ימשיך ויעשה את שלו ללמוד תורה ולקיים מצוות בכל מצב שהוא עומד בו.

וביומא דהילולא רבא הדין כאשר נזכרים בגדלותו של רביה"ק בעל ההילולא זי"ע, אשר נודע באריכות מה שדיבר עליו בנו הגדול רביה"ק משינאווא זי"ע בתוך דברי המספד שלא היה נמצא כמותו אחד שיהיה מופלג כ"כ בג' עמודי עולם בו תורה עבודה וגמילות חסדים בשלימות ממש. ואז היה דור דעה גדול ונשגב עד מאוד. ברם כאמור עלינו לדעת שאף שאין אנו במדריגה זו, מכל מקום אין אנו פטורים ח"ו מלעשות את המוטל עלינו, כי עלינו לעבוד את השי"ת כפי כוחנו ויכולתנו.

עפי"ז מבאר שם מרן אאדמו"ר דזה אשר מלמדנו הכתוב, שכענין הזה היה במדבר, כאשר ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל, ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה', שכני ישראל עמדו פתח אוהל מועד וראו את משה רבינו איש האלקים ואת אהרן מלאך ה', ויחד עמם היו כל זקני

שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך.

דהנה כשיצאו ישראל ממצרים זכו ובאו למדרגה גבוהה וראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי (ילקוט פר' בשלח, רמז רמד), אחר שראו כל אותות ומופתים שהפליא הקב"ה במצרים ועל הים, אשר שמעו עמים ירגזון חיל אחז ויחבי פלשת (שמות טו, יד), ואמרו חז"ל (שמו"ר כא, ו) דנבקעו כל מימות שבעולם, והיה בזה פרסום גדול בכל העולם כולו, והנה תיכף אח"כ נפלו ממדרגתם ולא זכו להרגיש טעם בלימוד התורה, וע"ד מה שפי' המהרש"א (ב"ק דף פ"ב ע"א) במה שדרשו בגמ' ב"ק שם דקאי על התורה דאין מים אלא תורה, שהיו נלאין לשתות מי לא הרגישו טעם התורה והיו מרים להם עי"ש.

ובאותה העת כאשר ראו כי נסתלק מהם כל אותם רגשות קודש התעלות והתרוממות הנפש אשר זכו בהם עד עתה להדבק במלכא קדישא בדביקות עילאה, והנה לא יכלו לשתות מים ממרה, ושקעה וככתה אותה ההתעוררות, מיד וילונו העם על משה לאמר מה נשתה. או אז ויורהו ה' עין, ודרשו חז"ל (ילקוט שם, רמז רנו) ר' אלעזר המודעי אומר זה עין של זית שאין לך מר יותר מזית וכו', ודייקא עי"ז וימתקו המים, הביאור בזה דרצה הקב"ה להורות לבניו דלא רק מי שנתגדל בבית של תורה, וכל חיותו ותענוגו הוא מעסק התורה והמצוות, ובלא תורה פוסק כל חיותו, זהו שחשוב לפני המקום, אלא אפילו מי שהוא כעין זית מר וכל גידולו הוא בסביבת אנשי רשע, וכל מצוה מרה אצלו ממות, אעפ"כ כאשר פורש מדרך הרעה, אע"פ שאינו חש ומרגיש כלל במתיקות ונועם התורה הק' ומצוותיה, גם ממנו אשר מתעסק בעבודת הקודש בדרגה קטנה ונמוכה נתהוה נחת רוח ומתקלם הבורא ב"ה, ועי"ז גופא וימתקו המים.

ולזה אמר הכתוב, ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצוותיו ושמרת כל חקיו, אף אם יהיו הדברים בעיניך כחוק בלא טעם מבלי להבין כלל טעמי המצוות, אזי בשכר זאת כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, ויעביר הקב"ה מעליך את רוח הטומאה ויוציאך מרשת הקליפות שצדו אותך ברשתם.

על פשט ההלכה וכו' עיי"ש דבה"ק. וע"ז נאמר (שיר השירים ב, ד) ודגלו עלי אהבה, וכדפירשו חז"ל (מדרשת חזית, פרק ב, א-ד) שהקב"ה מקבל באהבה גם דברים שהם שלא כהוגן כ"כ, יעו"ש. ומעתה הגם כי בוודאי צריך שיהיה לו לאדם שאיפה להתעלות ולקיים כל המצוות כולם עם כל הכוונות כמפורש בכתבים, מכל מקום הבורא ב"ה מקבל עבודת כל יחיד ויחיד בכל אופן ובכל מצב באהבה.

אילו היה האדם יודע בגודל רשימו דקדושה הנעשה מכל מצוה ומצוה בשמים ממעל, הן דבר גדול ואף דבר קטן, כי בשמים ממעל שמחים עמו על מעשיו, ובפרט בדורות האחרונים בעקבתא דמשיחא, והביאו בספה"ק על דרך משל, כי כאשר התבואה מצויה לרוב והיא שנת שובע, או אז אין מחזרים אחר שיעור קטן של תבואה, לא כן כאשר הוא שנת רעבון, והאנשים מזוי רעב ונפוהי כפן שאז כל גרגיר תבואה חשובה, וכהא דמצינו בחז"ל (כתובות דף ס"ו ע"ב) תנו רבנן מעשה ברכן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים, והיו תלמידיו מהלכין אחריו, ראה ריבה אחת שהיתה מלקטת שעורים מבין גללי בהמתן של ערביים וכו', אמר לה בתי מי את אמרה לו בת נקדימון בן גוריון אני וכו'. כן הם הדברים ברוחניות, כי גם אם בדורות הקדמונים עבודה כדוגמת מה שאנו עושים כהיום לא היה חשוב כלל, אכן בדור הזה שהוא דור של שמד מינות ואפיקורסות, כשלא נותרו כי אם שארית הפליטה זעיר מזעיר, הרי שכאשר מתחזק איש הישראלי באמירת שמע ישראל, וחפץ לגדל דורות יראים ושלמים, נעשה בכך שמחה רבה בשמים ממעל, ולעת כזאת מייקרים כל מצוה ומצוה ועושה רושם גדול (וראה בזה שיחה נפלאה מבעל ההילולא זי"ע, נדפס בסוף ספר דרכי חיים, עמ' קי"ב).

מחוייב כל אחד ואחד להאמין בזה באמונה שלימה, ולדעת כי כאשר הוא מונע עצמו מדבר עבירה, או שמקיים מצוה הן בעניינים שבין אדם למקום והן בעניינים שבין אדם לחבירו, פעולתו גורם ועושה רושם גדול בשמי שמים והקב"ה חדי ומשתעשע בזה הרבה.

ישראל הקדושים והטהורים והיה מעמד נעלה ומרומם ובפרט באותו היום שנמל עשר עמרות (שבת דף פ"ו ע"ב), ואין אנו יכולים כלל להשיג ולתאר את גדולת אותו היום כאשר אהרן הכהן משרת ה' התחיל בעבודה במשכן ה'. בעת הזאת החלו בני ישראל להרהר במחשבות לבם, היאך נוכל אנחנו לעבוד את השי"ת, הלא רחוקים אנו מאוד מדרגת משה רבינו אשר עלה אל האלקים, וכן איננו במדרגת אהרן הכהן וזקני ישראל, כי פשוטי עם אנחנו ומה ערך יש לעבודתינו, והחלו להתעצב ולהיות בצער האם עבודתם ומצוותם יש בה איזה חשיבות כלל לפני המקום.

ע"ז אמר להם משה כי זוהי ענוה פסולה, אלא זה הדבר, רצ"ל זה הדבר שאתם יכולים ויודעים לעשות לפי המצב והמדרגה שלכם, זאת אשר צוה ה' תעשו, לא יותר מזה. וכאשר תעשו כפי שאתם יודעים וכפי שתשיג ידכם עי"ז וירא אליכם כבוד ה', לכן אל תבואו לידי יאוש כלל, כי גם במה שיעשו חוטב עציץ ושואב מימך והגר אשר בקרבך אם יהא לפי השגתם, ירא אליהם כבוד ה'. כי הקב"ה הוא אוהב עמו ישראל לעד, ואף אם מעשיו גרמו לו שיפול, וכעת שחה לעפר נפשו, מכל מקום יעבוד את קונו לפי מצבו שעומד בו, וילמד ויתפלל, ויקיים מצוות הן בין אדם למקום ובין אדם לחבירו, ויהיה מרוצה ומקובל לפניו ית"ש. אלו תורף דבה"ק של מרן אאדמו"ר זצלה"ה בתוספת נופך, יעו"ש עוד.

- גודל השמחה בשמים ממעל בכל קיום מצוה ע"י בני ישראל בדור הזה -

בתוך דבריו הק' שם הביא שם מרן אאדמו"ר זי"ע מה שכתב רביה"ק בעל ההילולא מרנא הדברי חיים זי"ע (שו"ת דברי חיים יו"ד ח"א סי' נו) לגבי כוונות בכתבת ספר תורה דבתו"ד ז"ל, אם באנו להחמיר כדברי הזוה"ק, כמעט רוב ס"ת שלנו אסור לברך עליהם, דידיעין בסופרים שאין להם ידיעה כלל בכוונות וכו' ואפ"ה מכשרינן לכל ספרי דעלמא. וגם אפילו הכותב על פי סידור האר"י ז"ל אינם יודעים רובם מהם הטעם והסוד, רק כסומא בארובה אשר לפי דברי הזוה"ק הוא פסול, אלא ודאי אין לנו עסק בנסתרות, ובעוה"ר אין אתנו יודע עד מה וסומכין

כמים, אותותינו לא ראינו ואין אתנו יודע עד מה, כשרואים כי צדיק ורע לו רשע וטוב לו. ומה גם שנתפשטו דעות כוזבות וחכמות חיצוניות מינות ואפיקורסות אשר כל אלו מרחיקים את האדם מעבודת השי"ת. בזה ניקח לעצמנו טללי תחיה וחיוזוק, כי הגם שלפי הערך ירוד ירדנו עשרות מעלות אחרונות יותר מדורות שעברו, ברם בגודל הצרות והיסורים ורוב הנסיונות שלא היו כזאת מעולם, בכך אנו שקולים כנגד מעשה אבותינו, ולכן לא יאמר האדם שאנו כמי שלא באנו לעולם, כי הקב"ה משתעשע עמנו מאוד, בכל מצוה מצוה שעושים ומקיימים.

הוא אשר הורה לנו רבינו הקדוש מסדר המשניות שאמר איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם, דרך רומז לתשובה, וע"ד 'ודרך תשובה הורית', וכאשר יתבונן האדם בספרי מוסר הקדמונים ויראה כל תיקוני התשובה על כל חטא וחטא, הרי שגם אם יצום ויתענה כל ימיו גם אם יחיה אלף שנה לא יוכל לתקן אחד מיני אלף ממה שקלקל ופגם, ומתוך כך עלול לבוא לידי רפיון ידיים בעבודת השי"ת, על זה אמר רבינו הקדוש כי כאשר בא לעסוק בדרך התשובה, ידע כי אין דורשים בדור הירוד הזה כמו שדרשו בשנים הקדמוניות, אלא דכל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם, היינו שאין הקב"ה דורש ומבקש אלא לפי מה שהוא אדם, ואין בוחנים ומדקדקים במעשיו כפי ערך עבודת בן עליה, או כפי ערך הדורות הקדמונים, כי א'ל דעות דעות ה' לשקול לכל אחד לפי מצבו ומציאותו שבו הוא נמצא, וכאשר הוא משתדל לפי יכלתו להיות סור מרע ולעסוק בעשה טוב, הרי הוא מקובל ומרוצה לפניו ית"ש.

- עבודת התשובה בכל דור ודור היא כפי ערך הדור - והן הן הדברים שנאמרו במקראי קודש דפרשתן, וידבר ה' אל משה לאמר, זאת תהיה תורת המצורע, קרי ביה מוצא רע, היינו שהוא חפץ לשרש ולהוציא הרע מעצמו ולעשות תשובה, ושמו ידמה כי צריך הוא לקיים ככל המפורש בראשית חכמה ושאר ספרי מוסר הקדמונים, ולקבל על עצמו כל תיקוני התשובה עינויים וסיגופים כנגד הנאת החטא עד

כבר הזכרתי זה עתה מש"כ הגה"ק מרנא החתם סופר זי"ע (על התורה, פר' עקב) עה"פ (דברים יא, כא) למען ירבו ימיכם, וברש"י 'כימי השמים על הארץ מכאן לתחיית המתים מן התורה', וביאר שם בקדשו דלכאו' מה מעליותא ורבותא יש בתחיית המתים, והלא אמרו חז"ל (ע"ז דף ה' ע"א) בואו ונחזיק טובה ואבותינו שאלמלי הן לא חטאו [וחיו עוד בעולם] אנו כמי שלא באנו לעולם, ופרש"י כל זמן שהן קיימין אין אנו חשובין כלום, וא"כ לכאו' לעתיד כשיקומו אבותינו לא נהיה חשובים.

ודבר זה כבר אמרו התנאים והאמוראים בדורם, כשאין לנו שום השגה אחד מני אלף מגודל מעלתם של אלה, וכאשר מתעמקים מעט במחשבה על מעלתם אז הרי זה מבהיל על הרעיון, וכבר אחז"ל (שבת דף ק"ב ע"ב) אם הראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, ואם הראשונים כבני אדם אנו כחמורים, ולא כחמורו של רבי פנחס בן יאיר. וכלשון שכתב רש"י (ראש השנה דף כ"ה ע"ב ד"ה אל תאמר) שאי אפשר שיהיו אחרונים כראשונים. ומעתה בתחיית המתים כאשר יקימו כל הדורות הללו, או אז נהיה אנחנו כמי שלא באנו לעולם נגד מעשיהם.

וביאר החת"ס אשר דבריו המה תורה מן השמים ומצוה לחזור על דבריו הק' הללו, דבוודאי אינו כן, אלא מה שאמרו חז"ל דאנו כמי שלא באנו לעולם, היינו טרם שעברו הגלות הארוכה והמרה כל כך, ברם אחר שסבלו בני ישראל צרות ושמדיות רבות גולה אחר גולה, ובלשונו הק' של החתם סופר זי"ע שנאמרו בשנת תקי"ף, 'אך הכא מיירי אחר קבוץ גליות, שסבלנו אלף וז' מאות שנים גלויות ותנועות ועול מלכות, זהו שקול נגד צדקתם דלא הוה להו צערא ותנועה וגלות. על כן למען ירבו ימיכם וימי בניכם וגו' אשר נשבע וגו' לתת להם שהוא תחיית האבות, ואפ"ה ירבו ויתגדלו ימיכם עליהם כימי השמים על הארץ, והכי נמי על ידי תנועת הגלות ירבו ימיכם וימי בניכם'.

אלו תורף דבריו הק' שנאמרו כבר בשנת תק"ץ, ומיני אז חלפו כמעט ב' מאות שנים, אשר בהם ירד ירדנו לסבול ביותר עול הגלות, מהגויים הרוצחים ימש"ו הקמים עלינו בכל דור ודור, דם ישראל נשפך

הרע שקול יותר מכל הסיגופים, ונחשב לו לאדם
כתשובה שלימה ורצויה.

ולזה דרשו חז"ל והובא אל הכהן קרי ביה והוא
בא, הרמוז שכאשר חפץ האדם להתקרב ולהטהר
לפניו, ועולה ברצונו לעשות תשובה על כל מעלליו,
מיד ויצא הכהן והבורא ב"ה חס ומרחם אליו ויוצא
עד אל מחוץ למחנה, ואינו מביט ערך מעשיו לפי
ערך מעשי הדורות הקדמונים, מחנות צדיקים
וקדושים שחיו בדורות עברו, או לפי חשבון
שלמעלה מעולם האצילות ועולם העשיה, כי אם
לפי מצב הדור בעולם השפל בדור הירוד הזה, וכיון
שכעת לפי מצבו חפץ הוא לכפר בתשובה על כל
מעשיו, מיד והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע,
והקב"ה מקבל תשובתו באהבה.

זה שהכריז הרוכל ואמר מאן בעי למזבן סמא
דחיי, דהנה עיקר החיות הוא בחיים רוחניים, ע"ד
הכתוב (דברים ה, ד) ואתם הדבקים בה' אלוקיכם
חיים כולכם היום, וביאר לר' ינאי כוונתו על ידי
שהוציא לו ספר תהלים והראה לו הפסוק מי האיש
החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך
מרע ושפתיך מדבר מרמה סוד מרע ועשה טוב,
רצ"ל כי בדור הזה על ידי זה גופא שיסור מדרך רשע
ויתייצב על דרך טוב לקיים מצוותיו, הגם שאינו
מקיים המצוות אלא כמצות אנשים מלומדה מאחר
ואינו חפץ להיות כאחד מגויי הארצות, ומ"מ קובע
עתים לתורה מניח תפילין ומתעטף בטלית גם כשזה
בלא התעוררות והתלהבות, מכל מקום הכל עולה
לשמי מרום, ועל כן לא יאמר האדם דמאחר ונכשל
בעבירות חמורות שוב אכדה תקוותו, דכל זה הוא
מעות מוחלט, אלא יהא בבחי' סוד מרע, כלומר, אל
תאמר שהנך בבחי' רע וכבר אין לך תקוה, אלא
ועשה טוב, לפי מעמדך ומצבך ובכך הכל בכלל
עושי טוב, על ידי שיעמיק האדם בענין זה, וישכיל
להבין כי הקב"ה משתעשע בכל מצוה ומצוה
שמקיים אף במצבו שהוא עומד בו כעת, ושגם
במצב זה מצוותיו סלקין לשמים לרעוא ולרצון, על ידי
זה יתחזק בתורה ומצוות ביתר מחשבה והתבוננות
והתעוררות הנפש, עד שיבוא ויתעלה ממדרגה
למדרגה לעבדו ית"ש מתוך התרוממות הנפש.

שיעקר החטא לגמרי, ומאחר ולב יודע מרת נפשו
כמה קלקל ופגם הרי שיתירא האדם שמא אפסה
תקוותו ובטל סברו וסיכויו. על זה אמר הכתוב ביום
טהרתו רצ"ל דאין הקב"ה מבקש מן האדם אלא כפי
זמנו ותקופתו, וז"ש ביום טהרתו כפי אותו היום
ואותו הדור שנמצא בה, ובכך שיעשה לפי ערך הדור
והזמן יהא סגי לכפר על נפשו, ובכך. והובא אל
הכהן, יוכל להתקרב אל השי"ת ית"ש, ע"ד שאחז"ל
(סנהדרין דף ל"ט ע"א) אלוקיכם כהן הוא.

בשנת תשפ"ג לא ידרשו מן האדם את מה
שדרשו בימי הקדמונים ובזמן האריה"ק ואפי' לא מה
שדרשו לפני מאה שנים, וכבר נודע שתלמידי
הבעש"ט הק' זי"ע ביטלו התעניות והסיגופים, וזה
היה לפני כמאתיים שנה, ועל אחת כמה וכמה
בדורות הללו, שכעת כאשר מתעורר האדם
לתשובה ואומר 'סלח לנו' חטאתי עויתי פשעתי,
ומקבל על עצמו לבלתי ישוב לכסלה עוד, הקב"ה
מקבל תשובתו באהבה כאילו התענה מאה תעניות.
יש דבר נורא מרביה"ק הישמח משה זי"ע, שאמר
שנתגלה לו בחלום (הובא בתהלה למשה, ריש ישמח משה
ח"ג) דמה שמובא בספה"ק שעיקרי התשובה הוא רק
עם קבלת התעניות והסיגופים, דזהו רק באותם שלא
הרבו לחטוא כל כך ואינם להוטים כל כך אחר
העבירות, דבכדי לפרוש ולהעביר החטא מהם
צריכים לתקן אותו בסיגופים ושבירת הגוף כדי
שימחה מהם רושם העבירה. לא כן אלו שעוונותיהם
רבו למעלה ראש והמה להוטים אחר תאוות
ואיסורים שונים מרוב היצר הבוער בקרבם לא ינוח
ולא ישקוט, הן בעבירות קלות וכ"ש בעבירות
חמורות, אזי אצלם עצם הדבר שפורשים מן העבירה,
אין לך סיגוף גדול מזו, ובזה יצאו ידי חובתם, ועל כן
אין להם צורך בכל דרכי ותיקוני התשובה, אלא
שעכ"פ יקבלו על עצמם הדברים הנוכרים שבהם
יזהרו וישמרו ולא יניחו ליצרם להכניעם תחתיו, ועל
ידי זה יתקבל תשובתם, אתוד"ק.

הדבר ברור כי בדורות האחרונים אשר הטומאה
מתגברת כל כך, והמלחמה הוא מלחמה כבידה עד
מאוד, ועל כל דבר קמץ צריכים לעמוד בקשרי
מלחמה כבדים, הרי שעצם ההתגברות כנגד היצר

- דברי חיזוק והתעוררות -

בדורנו אשר הוא דור מר עד מאוד, צריך לחזור ולשנן דברינו האמורים. ולידע כי כך היא דרכו של יצר הרע יורד ומסטיץ ועולה ומקטרג (ב"ב דף ט"ז ע"א), והיינו שהוא בא אל האדם ומסיתו לדבר עבירה, וכיון שהפילו ברשתו, שוב מפתהו לומר כי אברה ואפסה תקוותו, ולא יוכל עוד לשוב ולתקן. ואמנם האמת כי אין לך דבר שאין לו מקום ואין לך אדם שאין לו שעה (אבות ד, ג), וכל אחד ואחד יכול לשוב ולהתקרב אליו ית"ש אשר הוא קרוב לבני ישראל עם קרובו, ובכל מצב יכול האדם להיטיב מעשיו ולתקנם.

כאשר בא היצר הרע ומפתה את התלמיד בישיבה או את האברך בכלל לקררו באומרו הלא ממילא לא תוכל להבחין על מאות דפי גפ"ת, ומאחר וכן מה לך לעמול בתורה, ומסיתו כי אין לך מה ללמוד כי אין לתורתך שום חשיבות לא בשמים ממעל ולא בארץ מתחת, עלינו לדעת כי דבר זה שקר ומרמה, כי ברו ואמת שבשמים ממעל ששים ושמחים בכל רגע של לימוד התורה, ובכל דף גמרא שהאדם עמל בה נעשה יריד גדול בשמי שמים, ונודע מאמר הגר"א זי"ע שמכל תיבה בתורה שלומדים נברא מלאך משרת, המה המלאכים העומדים על המשמר להגן על עם בני ישראל. אשר על כן הבה ונשתדל להוסיף אומץ בלימוד התורה עוד מחצית השעה ועוד שעה, ולהשתדל בקיום מצוותיו ית"ש, ובתפילה במתינות ובהתעוררות מרובה ועוד כהנה וכהנה.

שיר ושבחה נשבח לה' אלוקינו על ספסלי דבי מדרשא שהתרכו, בשנה ומחצה החולפות, על ידי ארגון 'משתמרת', במסגרתו נבחנו בעלי בתים ואברכים על תלמודם. ובוודאי דבר גדול הוא שהוסיף תוספת גדולה של לימוד התורה, בכמות ובאיכות, כאשר מאות רבות הם הנבחנו, לא רק אלה שתורתם אומנותם. זאת מלבד מאות אברכי הכוללים בכל הערים, אשר הם אברכים חשובים באמת אשר מתקנא אני בהם, ולוואי ואזכה לעבוד את הבורא ב"ה כמותם בתורה ובתפילה וביראת שמים. ואף הבחורים בליעה"ר כהנה וכהנה. ואמנם

לימוד התורה הוא מהדברים הצריכים חיזוק (ברכות דף ל"ד ע"א), ובפרט אלו שלא זכו עדיין, צריכים לחשב בנפשם איך יכולים הם להתחזק. כי האיש הישראלי זקוק תמיד להיות בעלייה, ואף אם הוא עומד במרחק הרי שכאשר יתהלך בדרך הישרה יזכה ויגיע אל מטרתו הנכספת. לא כן אם יעצור בדרכו שאז עלול הוא למטעות וליפול בדרכו.

כמו כן נתרכו ב"ה מעשי ופעולות החד אצלנו, ולא נהיה כרוכלא למנות ולזיל שמות כל אותם ארגונים ומפעלות החד, כאשר אברכים מוסרים כוחם ואונם להרבות בחסדים, ועומדים לסייע בלב ונפש, בממון ובגוף בעתותי שמחה ועוד, ותמיד יש לעורר ולחזק לסייע בעדם. וכל אחד יקבל על עצמו להוסיף אומץ עוד בתורה ובעבודה, בתפילה ובמעשים טובים, ובגמילות חסדים ועניינים שבין אדם לחבירו. כשכל אלו בוודאי יעלו לרצון ולרעווא לפני הבורא ב"ה.

בעל ההילולא זי"ע לא עשה מעולם דבר שהוא נוגע רק לעצמו, אלא כל מעשיו היו בעבור כל העולם כולו, ועד היום הזה אנו יונקים מכוחו של אותו זקן, בוודאי יעמוד לנו זכותו הגדולה ואורו הקדוש אשר ממנו נובע מעיין מים החיים שלא יבוש המעיין ולא יקצץ האילן, ויקויים בנו (ישעי' יב, ג) ושאתם מים בששון ממעיני הישועה, להריק ולהשפיע לכל אחד ואחד בכל המצטרך, אחר שנתרכו ל"ע שבורי לבב הרבה, ורכים הם המצפים לרפואות וישועות, זקנים עם נערים וכו', וכאשר אני שומע חדשים לבקרים מקרים קשים הרי שלבי דואב ודואג כי יודעני שאין הקולר והאשמה תלוי אלא בי, כי בוודאי אילו הייתי מתקן מעשיי כראוי לא היה בא ונעשה כדבר הזה. כל מעשי הבורא ב"ה הוא בדין ובחשבון מדוקדק ואין נסתר ונעלם מנגד עינו, והנה כי כן בוודאי שיעמוד להם לישראל קדושים זכות כל מצוה ומצוה שמקיימים לכלל ולפרט, ובזכות כן יחיש הקב"ה ישע ורפואה לכל הנצרך.

בעת הזאת זקוקים אנו לרחמי שמרים מרובים ולשמירה דלעילא מהגוים הרוצחים ימש"ו ואשר זוממים עלינו רעות תמיד, כי אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, ואם לשעבר היו יכולים לדמות כי

יכולים להגן באמצעות כלי זין ומלחמה, הרי שבדורנו אנו נתברר האמת שרק שוטה ופתי ידמה כן, כי רק הבורא ב"ה לבדו הוא יושיע את בני ישראל, ושאר הדברים אין בהם ממש.

נודע מאמר הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע - ומרן אאדמו"ר זי"ע היה רגיל להזכירם כמה פעמים בדברות קדשו, - שבדור האחרון לפני ביאת המשיח יהיו הקליפות מחוצפות מאוד, עכד"ק. ובכל דור מתוודעים לפירש חדש בדבריו הק', כי זה לעומת זה עשה אלוקים, וכפי ערך מה שהתורה הק' בכל העדות ובכל הקהילות פורחת ומלבלבת יותר ויותר, הרי שכנגד זה כשעומדים לעת אחרון רגעים אחדים טרם קיום היעוד (זכרי' יג, ב) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, כוחות הטומאה מרגישים וחשים כי הנה תיכף יעלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו (עובדיה א, כא), על כן

מנסים הם בכל כוחם ואפשרותם להפריע רח"ל להסיר לב בני ישראל מעבודת השי"ת ולהביא חלילה לידי פריקת עול. ועל כן מרבים הם להביא לידי חוצפא כלפי שמיא, שנאת ישראל ושנאת הדת. ואמנם אנו מאמינים כי כל אלו כחלום יעוף, ואדרבה הוא סימן ואות מובהק כי המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד (תהלים כ, ט), והנה קרובה ישועתנו לבוא ולשמוע קול שופר של מלך המשיח. יעזור השי"ת ובגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם, זכותו של בעל ההילולא הק' יגן עלינו ועל כל מי שזוכר שמו הק', להריק שפע ברכאין טבין בכל המצטרך, ותן לכל איש ואיש די פרנסתו ולכל גויה די מחסורה בבני חיי ומזוני רויהי, רפואות וישועות, ונזכה לישועת ה' בקיום היעוד (ישעי' יא, ט) ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים, בגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

מוצש"ק פר' אחו"ק ח' אייר: אחר תפילת ערבית יצא מרן שליט"א לקידוש לבנה. ובסיום איחל לכל הנוכחים בברכת א גוט וואך און א גוט חודש.

יום שני פר' אמור י' אייר: לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה הלל נ"י בן הר"ר יואב אברהם מפעיה"ק. בערב לפני תפילת ערבית הדליק מרן שליט"א ב' נרות לרגל יומא דהילולא של רביה"ק מראפשיץ זי"ע.

יום שלישי פר' אמור י"א אייר: לפני תפילת שחרית ומנחה הדליק מרן שליט"א ב' נרות לרגל יומא דהילולא של רביה"ק מראפשיץ זי"ע.

יום רביעי פר' אמור י"ב אייר: לפני תפילת שחרית הניח מרן שליט"א תפילין להבחור הבר מצוה יקותיאל יהודה נ"י בן הרה"ח ר' יוסף גליק מפעיה"ק. היום הורה מרן שליט"א לאבלים בשנה הראשונה, שלא לעבור לפני התיבה ביום ל"ג בעומר.

תוכן השיחות
אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
עם המסובין בסעודות שבת קודש אשתקד בהר תשפ"ב
במעון הקודש בקיסריה

עניני רשב"י והזוהר הקדוש

למעלה גדולה יותר. וכבר דנו בזה אם רשב"י לבדו חיבר את הזוהר"ק או בנו ותלמידיו.
מרן שליט"א: היעב"ץ כותב בענין זה (בספרו מטפחת

הגרבי"צ רייך: לגבי הזוהר הקדוש שחיבר רבי שמעון בר יוחאי, יש בזה כמה ענינים נפלאים, כגון מה שכתוב על רבי שמעון גופא שלאחר פטירתו עלה

יותר מס' שנה [שי"ן שנה, שוב נראה לי שזה הלשון מוסב על הספרים משנה ספרא וספרי, והם נעשו ע"פ ר"ע יותר מס' שנה כו', הגהות יעב"ץ שם] אחרי מותו, ובעבור זה דברי הזוהר הם יותר אמיתיים, כי הם דברי האחרונים שראו המשנה ופסקי ההלכות ומאמרים מהאמוראים עכ"ל, וכתב [באוהח"מ פ' וישלח קס"ח. בשם הרא"ג ז"ל] דספר הזוהר חובר בימי הגאונים, או חכמים אחרים, שחיברו כל המימות יחדו שכתב רבי אבא

^א ראה בהקדמה לספר כחו דרשב"י: סידור ספר הזוהר, ע"י מי נסדר, ואימתי נסדר, כתב [בס' יוחסין השלם, דף מ"ה] וז"ל, ספר הזוהר המאיר לכל העולם הנקרא מדרש יהי אור שהוא מסודות התורה והקבלה, כנוהו על שמו [של רשב"י], אעפ"י שהוא לא עשא, כיון שתלמידיו ובנו ותלמידי תלמידיו עשאוהו על מה שקבלו ממנו, כמו שאמרנו שהמשנה וספרא וספרי ותוספתא כולוהו אליבא דרבי עקיבא, אעפ"י שאלו הספרים נעשו על פיו

סופרים), ומביא שיש גם שמות של אמוראים מוזכרים בזוה"ק, שבוודאי היו הרבה אחרי רשב"י.¹ יש שכתבו (ראה לרבי חיים וויטאל בהקדמתו לספר שער ההקדמות) שכל הזוה"ק נכתב על ידי רשב"י, וכתבו ברוח הקודש, ולכן היה יכול לכתוב גם מה שיהיה לאחר זמן.

הרי גם בתורה כתוב על מיתת משה רבינו (דברים לה, ה) ... וכבר עמדו בזה חז"ל (מנחות ל, א) ... וכשם שמה רבינו כתב על ענין פטירתו בתורה הק', 'וימת שם משה', כן כתב רשב"י בעצמו את ענין פטירתו בזוה"ק. יש שייכות בין משה רבינו לרבי שמעון בר יוחאי. מובא כן בכמה ספרי קבלה, וכן במגלה עמוקות (פרשת ואתחנן, אופן ע) שראה משה שרבי שמעון בן יוחאי יהיה ניצוץ שלו, וכמו שמה תיקן ה' ספרים כן

שהיה סופר של רשב"י, והם חלקום לפרשיות, כל פסוק בפרשה שלו, והם הוסיפו משלהם, האי כמה דתנינן וכו', וכיוצא בהם יש רבים בזה, וכולהו מתתריצי בהכי, עכ"ל, [וכ"כ הרב הר"מ חגיז, בס' משנת חכמים בס'י שכ"ו].

² וכידוע שכתב ספר זה במסגרת מלחמתו הגדולה נגד השבתאים שתלו עצמם באילן גדול. וראה בשם הגדולים (ספרים, ערך הזוהר): עתה מקרוב בא לידי מטפחת ספרים, וראיתי בהעברה בעלמא שעשה פלילות עד שכתב שאינו לתנא, אלא לאחרון, ופקפק על הגדולות והנוראות אשר בזה. ולפום ריהטא הייתי תמיה מאד על דבריו בכלל ובפרט, ורבותינו אריון דאורייתא מהר"ם קורדובירו והאר"י זצ"ל בעלי רוח הקדש ואשר נגלה אליהם זכור לטוב ובכל הארץ יצא קום ובקצה תבל מליהם, הם נגדו, ואחריהם כמה קדישי עליונין. ולכן נראה לי כי גם הרב ז"ל ידע באמת ובתמים ענין הזהר הקדש, אך בקנאתו על כת הארורה שעוברים על כריתות ומיתות ב"ד דתלו עצמם בלשונות הזהר בדברי שוא ושקר לכן רואה פנים לקעקע ביצתם ולומר מעום עת לעשות פקפוקים אלו וכונתו לשמים. וה' ברחמי ידינו לכך זכות.

³ ראה שם: והנה יש מוציאי דבה על ספר הזוהר באומרם כי הנה בריש הקדמת התקונים בדף ב' ע"ב כתב שם שהוא מאמר של אותו אמורא שהיה נקרא רבה בר בר חנה דהוה קאזל בחדא ספינתא וחזא חד צפור וכו', וכן בפרשת פנחס בר"מ ד' רפ"ג ע"ב, וז"ל והא אתמר דאיהו צפרא דבר בר חנה וכו', עוד שם בפרשה פנחס דף רי"ו ע"ב ענין ר' אלעזר בן פדת האמורא, וכאלה רבות. ומי פתי יסור הנה ישגיח ויראה כי כל דברי הרשב"י ע"ה הם ברוח הקודש, והיה רואה בעיניו כל נשמות החכמים, אף אותם העתידיים להבראות, וכמעשה שאירע גם לר' ישמעאל בכריתות דפרקי היכלות ע"ש וזה ג"כ ענין ריב"ז ע"ה שאמרו עליו שלא הניח מקרא ומשנה וכו' והויות דאביי ורבא עם שהיו אמוראים ושים לכך והבן בדברים אלו...

⁴ ראה ספר הגלגולים (פרק סד) דרשב"י היה ניצוץ ממשרע"ה עי"ש, ובליקוטי הש"ס (שבת, עמ' טז) דע כי הרשב"י היה ניצוץ ממרע"ה, וכמו שברח משה מפני חרב פרעה והשיג שלמותו שם במדבר כך רשב"י ברח מפני הקיסר, והשיג שלמותו שם במערה וכו'. וע"ע בהגה"ה שבסוף הקדמת הזוה"ק, שהוסיף על הנ"ל דלכן עשה ספרא דצניעותא ה' פרקים כנגד חמשה חומשי תורה וכו' עי"ש. וענין זה הובא כמ"פ בספרי מהר"י צמח בזהר הרקיע, ובנובלות חכמה, ובקול רמה; וכ"ה גם בעמק המלך, שער א, פנ"א. וראה עוד בסדר הדורות, חלק תנאים ואמוראים, אות ש'.

⁵ ראה בספר זכר דוד (מאמר א, פרק לז): כי רשב"י בהקדמתו לספר התיקונים וברעיא מהימנא הודיענו, שבזכות ספר הזוהר שיגלה בעקבות משיחא, יזכו ישראל לגאולה במהרה בימינו אמן, על כן אמר בתיקונים (הקדמת תיקון ז', דף א, א) 'דלא אתייהב רשו לגלאה לון עד דייתי עוד דמלכא משיחא'. ופירוש הרמ"ז, דאפילו בזמן הרשב"י לא ניתן רשות להגלות אלא לפי שעה, ולא בפומבי, עד דייתי משיחא, דהיינו שחיבור הזוהר יגזר מימי רשב"י, ובדרא בתראה אז יתגלה וימצא ביד הכל להתעסק בו. וכן היה, כי ספר זה לא נתגלה מציאותו עד דורנו אלה, והוא סימן מסימני הגאולה, ולפיכך לא אמר עד דייתי מלכא משיחא

רבי שמעון חיבר ה' פרקים ספרא דצניעותא. הרב זלמן לייב מי-ם בן אב"ד ק"צ טבריה: החיד"א בשם הגדולים כותב על כך שהדורות הקודמים לא זכו לזוה"ק, רק הדורות האחרונים. שרק לפני כמה מאות שנים מצאו את כתבי הזוה"ק.

הגרבי"צ רייך: הרמב"ן בפרשת חיי עה"פ (בראשית כד, א) ואברהם זקן בא בימים וגו', מאריך בדברי קבלה, ומסיים שם: "ואם תבין מה שכתבתי תדע מאמר הנשים הארורות שאמרו ומן אז חדלנו לקטר למלכת השמים חסרנו כל (ירמיה מד, יח), ולמה נכתבה המלה חסרת האל"ף, ותשכיל דברים רבים סתומים בתורה ומקרא, ואילו ידע זה המתהדר בסודותיו תאלמנה שפתי מהלעיג על דברי רבותינו, ולכן כתבתי זה לסכור פי הדוברים על הצדיקים עתק".

דהיינו ממש הגאולה, אלא אמר, דרא דמלכא משיחא, דהיינו דור המשיח קודם הגאולה, וכן היה במציאות גילוי נס ופלא, שאין מי שידוע אופן שנתגלה ספר הזוהר, ויש בזה דרכים רבים. וראה עוד בשל"ה הק' (עשרה מאמרות, מאמר א) בשם ספר מנחת יהודה: ואשרינו מה טוב חלקנו שזכינו לספר הזוהר אשר לא זכו קדמונינו אשר קטנם עבה ממתנינו, כמו רב האי גאון ורב ששת גאון והרב ר' אליעזר מגרמיזא והרמב"ן והרשב"א והראב"ד, שכל אלו היו מכלל יודעי חן, ולא טעמו מדבשו, כי בזמנם לא נתגלה. ואל תתמה מזה, כי בודאי לא נתגלה עד דור האחרונים אשר אנחנו בו היום. וסיוע לזה מצאתי בספר התיקונים וזה לשונו, אמר ליה אליהו לרבי שמעון, רבי רבי, כמה זכאה את דמהאי חבורא דילך יתפרנסון כמה עילאי עד דאתגלי לתתאי בסוף יומיא, ובגיניה ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשובו, עד כאן לשונו. הנה מבואר מכאן שהחיבור מהזוהר היה עתיד להיות גנוז, ובאותו הזמן יתהנו ממנו העליונים והם המלאכים, עד שיבא הדור האחרון בסוף הימים, שאז יתגלה לתחתונים, ובזכות העוסקים יבא משיחא, כי אז תמלא הארץ דעה בסבתו, אשר זה תהיה סבה קרובה לביאתו, וזהו שאמר ובגיניה ושבתם איש אל אחוזתו.

¹ ראה ב"שם הגדולים" להחיד"א (מערכת ספרים בערך הזוהר): מצאתי כתוב באמת כי ראש המקובלים ר' נחוניא נ' הקנה והוא חיבר ספר הבהיר ואחריו רשב"י עשה ספר הזוהר וחיבר בו כמה חבורים כמו התיקונים. וכשמת רשב"י ורבי אלעזר וכל הדור ההוא אבדה חכמת הקבלה, עד שהקרה ה' לפני מלך אחד ממלכי מזרח שצוה לחפור במקום אחד על עסקי מון, ונמצא שם ארון אחד ובו ספר הזוהר ושלה לחכמי אדום ולא ידעו ולא יבינו. שלח אחר היהודים באו אצלו וראו הספר וא"ל אדונינו המלך זה הספר עשאו חכם אחד והוא עמוק ואין אנו מבינים אותו, אמר ליה וכי אין יהודי בעולם שמבין אותו אמר לו יש במדינת טוליטילה, והמלך שלח הספרים עם גבוריו לטוליטולא וכשראוהו חכמי טוליטילה שמחו בו שמחה גדולה ושלוחו למלך מתנות רבות ומשם נתפרסמה הקבלה בישראל, ע"כ מצאתי כתוב מהרב הנז' והרב יש"ר בספר מצרף לחכמה דף כ"ב כתב דשמע מפי מגידי אמת שבשנת ש"פ כשבזזו הספרדים עיר הידילבירגה לקחו מהאקדימי"א כמה אלפים ספרים וביניהם ספרי קדש על קלף ובכלל ספר הזוהר על כל עשרים וארבע משא סבל ושולחו הספרים לחשמנים ודוכסים ע"ש.

ובספר זכר דוד (שם) מובא: יש אומרים שמצאו ישמעאלי עובד אדמה במערה במירון, ומכרו לבשמים ורוכלים לכרו התבלים, ומצאו חכם אחד מתושבי דרעא בארץ ישראל בעיר צפת תוב"ב, מפוזר ומפורד וקרוע, וקבצו וטרח כמה טרחות, עד שהלך אפילו באשפות לקבץ החתיכות הקטנות שמכרו הרוכלים והבשמים ותבלים כדרך הנשים שמשליכין ניירין שכורכין התבלים, והלך על כל חנויות הרוכלים מוכרי בשמים ותבלים, וקנה מהם כל מה שנשאר בידם שמכר להם עובד ישמעאלי שמצאו במערה, והעתיקו וכו'.

² ומן הענין לציין משיח מהרח"ו בהקדמה לעץ חיים אודות הרמב"ן: ובענין ספרי הקבלה האמיתיים הנמצאים, אמר לנו מורי זלה"ה, כי שלשלת קבלת הראב"ד ובנו הר"י סגי נהור ותלמידיו עד הרמב"ן ז"ל תלמידו תלמידו כולם קבלה אמיתי' מפי אליהו

מרן שליט"א: זהו מבהיל על הרעיון מה שאמרו חז"ל (יבמות פה, א) על בנו של רבי אלעזר בן רבי שמעון... וגם בזה יש דמיון למשה רבינו, שנכדו יהונתן היה כומר לעבודה זרה, אבל כוונתו היתה לשם שמים ושב אל ה' בכל לבו (בבא בתרא קט, ב קי, א). ובוודאי יש בזה סוד שגם נכדו של רשב"י היה מתחילה במצב ירוד עד שלבסוף נתעלה מאד, עד שאמרו עליו לגבי אביו רבי אלעזר, 'לא שזה גדול מזה'.

פיוט 'בר יוחאי' ומחברו רבי שמעון לביא

טריפולי, וכשראה את המצב הירוד שם ביהדות, החליט להישאר שם בכדי ללמד תורה ולהעמיד דת על תילה². ובאחד השנים בל"ג בעומר הרגיש השתוקקות אדירה לרשב"י ואז חיבר הזמר בר יוחאי. **מרן שליט"א:** יש לנו ללמוד מזה על מסירות נפשם של הצדיקים בשביל ללמד תורה לישראל, דאף שרצונו וייעודו היה להגיע לארץ ישראל, והיתה לו תשוקה גדולה לכך, עכ"ז הסכים להישאר שם בשביל ללמד תורה. ידוע גם על רב נטרונאי גאון שבא לספרד, ואז לא היה בכל הארץ ההיא אפילו ש"ס אחד, והוא כתב את כל התלמוד מזכרונו שלא מן הכתב, ונתן למעתיקים שיעתיקוהו פעמים רבות. כך התפשטה הש"ס בכל ארץ ספרד ונתרבו ספסלי בית המדרש³.

מרן שליט"א: בוודאי ידעו מקבלה וישנם ספרי קבלה קדמונים, אבל ספר הזוהר היה נסתר אז. היו להם הרבה מסורות בעל פה. **הגר"צ רייך:** הרמב"ן היה לו רבי שקראו לו רבי עזרא, שהוא לימדו קבלה⁴. לגבי רבי פנחס בן יאיר, הלשון בגמרא (שבת לג, ב) הוא 'חתניה', והיינו שהיה חתנו של רשב"י, אבל כבר עמדו בזה שהיה חותנו ולא חתנו⁵.

מרן שליט"א: הזמר 'בר יוחאי' נתקבל בכל תפוצות ישראל. מרן אאדמו"ר זי"ע אמר, שבשעה שחיבר רבי שמעון לביא את הזמר, נתעברה בו ניצוץ מנשמת התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי. המקובלים היה מזמרים 'בר יוחאי' בכל ליל שב"ק בעת קבלת שבת. בתוך זמן קצר נתפרסם הזמר בכל תפוצות ישראל, שלא כדרך הטבע⁶. מאידך ישנם הרבה פיוטים של גדולי ישראל שלא נתפרסמו כלל. במחזור ויטרי ישנם הרבה פיוטים שלא נתפשטו. ידוע מש"כ בישמח משה (פרשת ברכה) שהזמירות והפיוטים שנתקבלו בכלל ישראל, נתחברו ברוח הקודש. **אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב:** רבי שמעון לביא היה בדרכו לעלות לארץ ישראל, ובדרכו עבר בעיר

וכן כתב בהערות חשק שלמה: שמע ר' פנחס בן יאיר חתניה ונפק לאפיה עייליה לבי בניה. ונ"ב, לכאורה צ"ע דהא אסור לרחוץ עם חמיו, ואפי' תימא שר' פנחס בן יאיר היה לבוש, מ"מ כיון רשב"י חותנו היה ערום איכא הרהור לר' פנחס בן יאיר, וכמו שפירש"י בפסחים (נא, א) דעיקר האיסור מונח על החתן. ואמנם מצאתי בסדר הדורות בסדר תו"א ד"ה פלימו, דטס"ה כאן וצ"ל רפב"י חותנו, דכן מוכח בזוהר (פרשת שמיני) דר' פנחס בן יאיר היה חמיו של רשב"י ע"ש, ועפ"ז א"ש די"ל דרפב"י היה לבוש ולא היה הרהור לרשב"י כלל.

^א ראה ב'טעמי המנהגים' שבספר אדרא קדישא להגרא"ז מרגליות: בר יוחאי נדפס פעם ראשונה בשנת שפ"ג בספר תפוחי זהב. שיר זה נתקבל בכל תפוצות ישראל, ונדפס בכל סידורי הספרדים, וגם בסידורי אחינו האשכנזים. ונוהגים בארצות המערב לשוררו בכל לילי שבת קודש הסעודה, ובארצנו הקדושה נוהגים אחינו הספרדים לשוררו בכל לילי שבת קודש אחרי קבלת שבת, ובצפת ובמירון נהגו לשוררו גם אצל אחינו האשכנזים בכל לילי שבת קודש קודם ברכו, תוכן השיר עמוק עמוק מי ימצאנו...

^ב ראה שם הגדולים בערכו: ראיתי בס' יודעי בינה מהרמ"ז, שכ', דה"ר יוסף חמיץ הניח בידו פירוש רב אחד פאסי פי' על פ' בראשית נח לך מהזהר. והיה הרב שהרביץ תורה בק"ק טריפולי ממערב ושמו רב שמעון לביא עכ"ד. ואני שמעתי דהרב הנזכר היה דעתו ליסע לא"י וכשבא לטריפולי ראה שלא היו יודעין דת ודין ואפילו תפלה וברכות כתקנן, ואמר בלבו כי טוב לו לקרבם לתורה וללמדם תורה וליראה את ה' וזה יותר מהליכת א"י, וכן עשה והצליח כמעט לגיירם והרביץ תורה שם והיה זה שנת ש"ט. וחיבר פי' ארוך על הזהר על ספר בראשית וספר שמות והוא מצוי בטריפולי ותונס. ואני ראיתי ספר אחד גדול חלק א' מפירוש הרב הרב הנזכר. והרב הנזכר שהוא שיסד פיוט בר יוחאי. ועתה נדפסו ב' חלקים פירושו לזהר בראשית ונקרא הס' כתם פז גימ' שמעון לביא ז"ל. גם פ"ז ר"ת פי' זהר.

^ג ראה ספר העתים (הלכות ברכת ועונג שבת, אות קעט): וחששו זקנים שקבלו מנטרונאי נשיא בר חכינאי, והוא שכתב

ז"ל שנגלה אליהם. וביאור הרמב"ן שעשה על התורה, הוא עמוק מאוד ואין מי שיוכל להבינו, שדבריו סתומים עד מאד, והוא ספר יקר ונחמד מאד למבינים אותו... ושאר ספרי הקבלה שלאחר הרמב"ן ז"ל אל תשלח ידך אליהם כי הם בנוים בשכל אנושי ולא מקובלים לא מפני אחרונים ולא מפני ראשונים וכו'.

^ה ראה בהגהות שארית ציון על שם הגדולים (ספרים), ערך זוהר אות ט): וראיתי רבים שהחליטו דספר הזהור היה נגלה גם לרמב"ן ז"ל, ויש להביא ראיה היפך זה, ממה שכתוב על הפסוק נעשה אדם בצלמנו, בשם הר"י קמחי, והשבח השביח פירושו עד למאוד עיי"ש, ולא זכר שכן הוא להדיא בזוהר...

^ו ראה בספר עבודת הקודש (חלק ב פרק ג): והנה רבינו הגדול ז"ל שקבלה מפי מקובל חכם תקע עצמו להאמין בה הרבה יותר מדאי לפי שאין דרך לידע הבורא ולעבדו זולתה, וכבר קבלו האחרונים מחכמי האמת ז"ל כי אליהו ז"ל נגלה לה"ר דוד אב בית דין ז"ל ומסר לו מסורות חכמת הקבלה, והוא ז"ל מסרה לבנו הראב"ד ז"ל, ונגלה גם לו אליהו ז"ל, והראב"ד ז"ל מסרה לבנו החסיד הרב רבי יצחק סגיא נהור ז"ל, ונגלה גם לו אליהו ז"ל, והוא ז"ל מסרה לשני תלמידיו רבי עזרא ורבי עזריאל ז"ל, ומהם ז"ל נמשכה להרמב"ן ז"ל אשר ממנו נמשכה אל השרידים הבאים אחריו עד היום, ומהשם היתה נסבה שיגלה אליהו ז"ל אל החסידים ההם כדי שלא תשתכח החכמה מהיחידים סגולה, כדי שידעו ליחד את השם ולעבדו באמת אשר הפתח לכל זה הוא החכמה האמיתית.

^ז ראה בהגהות יעב"ץ שם: בשלהי אדרא דזוהר (פרשת נשא) נראה שהיה רשב"י חתנו של רבי פנחס בן יאיר, ועל כרחנו ט"ס יש באחד משני ספרים אלה, אמנם בספר הזוהר עצמו נראית סתירה בזה מיניה וביה, כי בכמה מקומות ממנו מוכח שר"א בנו של רשב"י היה חתנו דרבי פנחס בן יאיר ודילמא איתא להא ולהא ואי אפשר לעמוד על זאת.

וכן הוא בהגהות מלא הרועים: ובזוהר בכמה מקומות מבואר דרפב"י הוי חותנו, דברתא דר"פ היה אשתו של רשב"י וראב"ש היה בן בתו. ואולי אף בש"ס יש לגרוס חותנו, וכדאיתא המעשה בהקדמת הזוהר דר' רחומאי א"ל כו'.

וכן ידוע על עוד גדולים שהגיעו למקומות מסויימים ונשארו שם כדי להעמיד דת על תילה".

שמחת וקדושת יום ל"ג בעומר

לשוב לארץ ישראל. אמנם בזמן הגלות אין בני ישראל יכולים ליכנס בשום מדינה מבלי רשות שר האומה בשמים ממעל, ומאחר שגלינו מארצנו נמסר השליטה על ארץ הקודש לשר האומה השוכנת שם והוא אינו נותן לבני ישראל בשום אופן לעבור בגבולו ולשוב לארץ ישראל, ורק לבסוף הסכים שיבואו שמה אבל בתנאי שלא ירגישו את קדושתה, והיא הנותנת שעושים מעשים כאלו במירון כי אין זוכים להרגיש את קדושת המקום.

וכותב שם "כל זה כתבנו לא בנבואה ולא ברוח הקודש, רק על פי הסברה ועל פי ראייה ממאמרי רז"ל ועל פי מעשה והתנהגות בני אדם שאני רואה כאן בארץ ישראל בכל יום ובכל שעה"¹⁰

אבל צדיקים שבאו בהכנה כראוי, בוודאי הרגישו בקדושת המקום.

ידוע המעשה על רבי אברהם הלוי, שמרוב אבלותו על חורבן בית המקדש נהג לומר בכל יום את תפילת נחם ה' אלקינו את אבלי ציון וכו', וגם ביום ל"ג בעומר בהיותו במירון בציון התנא רבי שמעון בר יוחאי אמר נחם, ואחר שגמר תפילתו אמר לו רבו האריז"ל כי ראה בהקיץ את רשב"י ע"ה עומד על קברו ואומר לו, אמור אל האיש הזה אברהם הלוי כי למה אומר נחם ביום שמחתנו, ולכן הוא יהיה בנחמה בקרוב, ולא יצא חודש ימים עד שמת לו בן אחד וקבל עליו תנחומין¹¹. ידוע שהוא היה מקונן גדול על החורבן וראה התגלות השכינה בכותל המערבי¹².

את רשב"י ע"ה עומד על קברו ואמר לו אמור אל האיש הזה אברהם הלוי כי למה אומר נחם ביום שמחתנו והנה לכן הוא יהיה בנחמה בקרוב ולא יצא חדש ימים עד שמת לו בן א' וקבל עליו תנחומין.

¹⁰ ראה בקב הישר (פרק צג) המסופר באריכות: ,ודע מ"ש האר"י ז"ל על מוהר"ר אברהם הלוי שחיבר התיקוני שבת, שהיה דירתו בצפ"ת תוב"ב ובכל חצות לילה היה קם וסובב כל הרחובות של יהודים, ונתן קולו בקול מר ואמר אחינו בית ישראל הלא ידוע לכם שהשכינה בעו"ה בגלות ובית מקדשנו היה לשריפת אש וישראל הם בגלות המר וסובלים יסורים עינויים קשים ומרים ונהרגו כמה חסידים וחסידות בחורים ובתולדות זקנים עם נערים בארבע מיתות בית דין, וניתלין ונידונין במיתות קשות ומשונות, ואתם שוכבין על מטותיכם בהשקט ובטח, קומו ונצעק אל ה' אלקינו שהוא מלך רחום וחנון, אולי ישמע ה' את קול תפלתנו וירחם על עמו שארית פליטת ישראל. והיה החסיד צועק ולא נתן מנוחה לכל בני העיר, והיו קמים כולם בשעה חדא לבתי מדרשות והיו אומרים התיקון חצות, ואחר כך היו לומדין איש איש כפי השגתו, יש מהן היו עוסקין בדברי קבלה ובזוהר ויש מהן היו עוסקים בגמרא ובמשניות ויש מהן היו עוסקים בתורה ונביאים וכתובים, ואחר כך היו אומרים פזמונים ובקשות עד אור היום והיו מעוררים רחמים.

והרב האר"י ז"ל היה מפליג בחסידותו ואמר על החסיד ר' אברהם הלוי ז"ל שהוא היה גלגול של ירמיהו הנביא, ופעם אחת אמר לו האר"י ז"ל, דע כי שלמו ימך והגיע ימך למות אם לא שתעשה תקנה אחת שאלמדך, ואם תעשה אותה תקנה זו אזי תחיה עוד כ"ב שנים, וזו היא התקנה שלך שתלך לירושלים ושם תלך להתפלל לפני כותל המערבי ותשפוך תחנון ותזכה לראות

הגרב"צ רייך: האריה"ק היה במירון בל"ג בעומר, ונסע לשם עם כל בני ביתו (עי' שעה"כ, דרושי הפסח, דרוש יב).

מרן שליט"א: מסופר (סוף ספר כבוד מלכים) דכשעלה האוה"ח הק' למירון והגיע לתחתית ההר ירד מהחמור והיה עולה על ידיו ועל רגליו וכל הדרך היה גועה כבהמה וצועק היכן אני השפל נכנס למקום אש להבת שלהבת קובה.

ישנו ספר הנקרא 'נחלה לישראל', שמחברו היה ראב"ד באוהעל בימיו של הישמח משה, וכל ימיו השתוקק לעלות לארץ ישראל, ואף חיבר ספרים על קדושת הארץ, אבל הישמח משה לא הניח לו לעלות, ורק אחר הסתלקות הישמח משה עלה לארץ ישראל, וכיהן כאב"ד בטבריה.

מרן אאדמו"ר זי"ע היה חוזר הרבה על מה שכתב בספרו נחלה לישראל (ל"ג בעומר, במודעא רבא) לחקור על סיבת הדבר שרואים באתרא קדישא מירון ביום הילולת התנא האלקי רשב"י, שבאים שמה גם אנשים מגושמים ועושים דברים שאינם הולמים את קדושת המקום וקדושת היום. ואמר דכאשר נשלחו בני ישראל לגלות בין העמים רבו סבלותיהם מנשוא, והשכינה הקדושה עמדה והפצירה למענם עד שהבטיח הקב"ה כי יקלו מעליהם מעט את חבלי הגלות, אולם כיון שעדיין לא התנהגו כהוגן והוסיפו חטא על פשע, נמשך ונתארך הגלות, והשכינה הק' שבה והרעישה עולמות וביקשה כי יניחו כבר לבניה

לבני ספרד את התלמוד מפיו שלא מן הכתב, שלא יבא למירובת, והשלימו ביניהם עוסקים בתלמוד ומשלימין פרשיותיהן וכו'.

¹¹ ראה בסדר הדורות (אלף החמישי ד"א תש"ן), ששלח מלך ישמעאל שליחו לכבוש ספינות אדום וכו', ונסבו אל ים יון ומצאו אניה ובה ד' חכמים גדולים שהלכו ממדינת בארי למדינת ספסותן להכנסת כלה, וכבש הספינה ואסר את החכמים, א' רבי חושיאל אביו של רב חננאל, והב' ר' משה ובנו ר' חנוך שהיה עדיין נער וכו', ובא השליש לקורטובה ומכר שם את ר' משה ור' חנוך בנו, וכמדומין היו שהוא עם הארץ, והיה שם בית הכנסת ושם דיין ר' נתן, וחסיד גדול היה אבל לא היו אנשי ספרד בקיאים בדברי חז"ל, ואעפ"כ באותו מעט שהיו יודעים היו עושים מדרש ומפרשים, ופי' ר' נתן על כל הזאה טבילה (נגעים יד, י) דהיינו טבילת כל גופו במים, ור' משה היה יושב מן הצד ונענה וא"ל רבי אם כן פשו להו טבילות, וכששמע הוא ותלמידיו דבריו תמהו זה את זה ושאלו ממנו לפרש להם ההלכה, ופירש להם כהוגן בהשכל ודעת, וכל אחד שאל ממנו את כל ספקותיו והשיבם כרוחב חכמתו, וקם רבי נתן ואמר אני אינני יודע להיות דיין אלא זה הלבוש שק הוא רבי ואני תלמידו, ומינוהו לדיין על מדינת קורטובה, והקול נשמע בכל ארץ ספרד ומערב ובאו תלמידים לקרות וכל השאלות שהיו שואלין מן הישיבות שאלו ממנו, ע"כ עיי"ש, ועי"ז נתרומם קרן התורה בכל מדינת אפריקא.

¹² ראה בשער הכוונות (דרושי הפסח דרוש יב): גם העיד הה"ר אברהם הלוי כי בשנה הנז' הלך גם הוא שם והיה נוהג לומר בכל יום בברכת תשכון נחם ה' אלהינו את אבלי ציון כו' וגם בהיותו שם אמר נחם כו' ואחר שגמר העמידה א"ל מוז"ל כי ראה בהקיץ

בשירה ובזמרה, וכך היה נכנס לבית המדרש, שם היתה נמשכת הסעודה והשמחה הגדולה שעות רבות. ופעם סיפר איך התגלגל הדבר שזכה להשיג ולדעת את סוד יום ל"ג בעומר, שפעם אחת נזדמן להיות עם אביו הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע במקום אחד עם מרן הדברי חיים זי"ע ביום ל"ג בעומר, והכינו סעודה גדולה לכבוד האורחים, אולם השעה התאחרה עד סביבות השעה שתיים אחר הצהריים ומרן הד"ח עדיין לא הגיע אל הסעודה, והרה"ק מדזיקוב בהיותו חלוש מאד שלח את בנו הרה"ק מראזוודוב לראות מתי יבוא אל השולחן הטהור. הלך הרה"ק מראזוודוב לחדרו של מרן הד"ח לראות מתי יבוא, אולם כשנכנס נענה אליו מרן הד"ח באמרו: משה'לע, האם רצונך לדעת את סוד יום ל"ג בעומר, גש הנה ואגיד לך. ואכן ישב עמו במשך כמה שעות וגילה לו סודות ורזין, ורק כמחצית השעה קודם שהחשיך היום שב הרה"ק מראזוודוב אל אביו שעדיין ישב והמתין עליו."

מנהג ההדלקה

המיתה הקשה ביותר שהיא שריפה לשיטתו. וזכר לזה מדליקין מדורה בל"ג בעומר, כי רשב"י היה זה שקיבל על עצמו שריפה על קידוש ה'.
הגרב"צ רייך: הגם שעונש 'שריפה' על פי בית דין לא היה שריפה מסוג כזה (עי' סנהדרין נב, א).
מרן שליט"א: הרבי ר' אלימלך כותב (צעטל קטן, אות א) "וידמה בנפשו ויצייר במחשבתו כאילו אש גדול ונורא בוער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שובר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך..."
הגרמ"מ: יש שכתבו, דכיון דרשב"י היה ניצוץ ממש רבינו, ובמשה רבינו מצינו (סוטה יב, א) דכשנולד

רבי אברהם גאלנטי בנה את הבנין על ציון הרשב"י. בבני יששכר (מאמרי אייר, מאמר ג, אות ג) כותב 'נתאמת לנו מאנשי אמת אשר השמחה ביום הזה על ציון ר' שמעון בן יוחאי היא שלא כטבע'.
 אצל הרה"ק רבי משה מראזוודוב זי"ע היה יום ל"ג בעומר יום גדול מאד. מרן אאדמו"ר זי"ע סיפר, שהחל מערב ל"ג בעומר ומשך כל הלילה היה כל הקהל נכנס אליו עם קוויטלעך להיפקד בפקודת ישועה ורחמים ממש כמו בערב יום כיפור, והיו נוהרים אליו אלפי ישראל מכל קצוות המדינה יותר מימים הנוראים, והיה מברך את כל הקהל. ביום ל"ג בעומר היה עורך את שולחנו הטהור שהיה ערוך כסעודת שלמה בשעתו, והיה מנהגו לנסוע לכבוד היום מביתו לבית המדרש במרכבה, ובהיות שביתו היה סמוך לבית המדרש היו מעמידים את המרכבה אל הצד שכנגד לעבר השוק, וכך היה מאריך את דרכו ונוסע בכרכרתו סביב העיר כשהקהל מלווה אותו

הגרמ"מ: היה נהוג לשרוף בגדים יקרים בהדלקה במירון, ומובא כן גם על האוה"ח הק"ט, ואחד הצדיקים עורר ואמר שלא ישרפו עוד בגדים בהדלקה אצל רשב"י, ורשב"י הגיע אליו בחלום שיענש על זה. והלך מיד ופרסם שיכולים לשרוף בגדים, אך רשב"י בא אליו שוב בחלום ואמר לו שכבר לאחר מעשה, ונפטר או הוא או בנו.
מרן שליט"א: היו שפקפקו בזה (עי' שו"ת שואל ומשיב, מהדורה ה' ס' לט; שדי חמד מערכת אר"י אות ו).
הרב זלמן לייב מי-ם: יש שהביאו רמז להדלקה בל"ג בעומר, דמצינו בש"ס (יבמות ב, ב) שרשב"י סובר דמיתת שריפה חמורה, ורשב"י קיבל על עצמו גם

השנה ויום הקדוש, והיו עורכים סעודות גדולות לכל העם, וממנו נמשך לכל הסביבה לעשות אותו יום שמחה והילולא ויום טוב. ובעוד מקומות האריך מרן זי"ע בתיאור יום ל"ג בעומר בראזוודוב.
 וראה עוד מה שסיפר הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל אב"ד באבוב באנטוורפן (בצילא דמהימנותא, בחוקתי תשע"ב): שמעתי מכ"ק האדמו"ר רבי יענקל' מפשעווארסק זצ"ל שפעם היה הרה"ק מראזוודוב זי"ע בצאנז, והיה זה בל"ג בעומר, קודם כניסת מרן הדברי חיים זי"ע לעריכת השוה"ט הסתגר עמו בחדרו ומסר לו סוד ל"ג בעומר, וכיון שנתאחרה השעה וכבר הגיע הזמן לכניסה לשוה"ט, רצו לפתוח הדלת ולהכנס אל מרן הד"ח זי"ע לראות מדוע מתעכב מלצאת, וכיון שלא רצה הרה"ק מראזוודוב זי"ע להפסיד מלשמוע את דברי מרן הד"ח, אחז בפנים בידו את ידית הדלת שלא יוכלו לפתוח הדלת...
 י" ראה להגאון רבי שמואל העליר זצ"ל רבה של צפת בסוף קונטרס כבוד מלכים, שכותב על האוה"ח הק': ומעיד אני באמת, כי בילדותי שמעתי פה מרבנן קשישאי הספרדים, אשר אבותם ראו וספרו להם, כי הרב הקדוש ר' חיים בן עטר זיע"א היה פעם אחת בהילולא פה בעיה"ק צפת ת"ו, וכשעלה למירון וכו' ובעת ההילולא היה שמח שמחה גדולה והוא בעצמו שרף כמה בגדים יקרים לכבוד הרשב"י זי"ע, וגם הזקנים הספרדים פה ידעו ושמעו מזה.

השכינה ואז הלך החסיד לביתו וסגר עצמו ג' ימים וג' לילות בתענית שק ואפר ואחר כך הלך החסיד לירושלים ובא לפני כותל המערבי בתפלה ובתחנונים בבכיה גדולה, ואחר כך ראה על גבי הכותל צורה דוגמת אשה מלובשת שחורים ותיכף מרוב פחדו נפל על פניו ארצה והיה צועק ובוכה בבכי גדול ואמר אוי לי שראיתך בכך אוי אהה על נפשי והיה מאריך בבכיה וזעקות והיה ממרט שערות ראשו עד שנתעלף ונרדם, ואז ראה בחלום שבאה אליו השכינה בבגדים נאים ואמר התנחם בני אברהם כי יש תקוה לאחריתך וישוכו הבנים לגבולם כי אשיב את שבותם ורחמתי אותם. ויקץ וישא את רגליו וחזר לצפת ובא אל האר"י ז"ל ותיכף אמר האר"י ז"ל אני רואה בך שזכית לראות פני השכינה, ומעתה תהיה בטוח שתחיה עוד כ"ב שנים. וכן הוי שהחסיד היה חי אחר זה המעשה כ"ב שנים.
 י" ראה בספר שם הגדולים (חלק גדולים, מערכת א אות לו): ושמעתי מרב אחד ז"ל שקבלה בידו שהרב מהר"א הנזכר היה עשיר ובנה מממונו חצר מירון ששם ציון הרשב"י ור' אלעזר ור' יצחק זי"ע.
 י" ראה שפע חיים (דרשות חורש"י תשמ"א, פרשת בלק): ולא רק בארץ ישראל ששם ל"ג בעומר הוא יום שמחה גדול, אלא אפילו בעיירות הקטנות בפולין מלפנים בישראל היה המנהג להרבות בשמחה, ובפרט בגלילותינו הסמוכים לראזוודוב, שכידוע אצל הרה"ק רבי משה מראזוודוב זי"ע, חתנו של ק בעל ייטב לב זי"ע, היה ל"ג בעומר יום גדול ונורא, ממש כמו ראש

הפסיק להשלים יעודו בעולם ולכן הוא יום צער, משא"כ רשב"י שהשלים את יעודו ועשה את כל מה שהיה צריך. אך יש לומר עוד, כי השמחה בל"ג בעומר היא בעצם גם שמחתו של משה רבינו, כי הלא רשב"י היה ניצוץ ממנו.

נתמלא הבית אורה, וזכר לזה מדליקים מדורת אש.
מרן שליט"א: ידוע ששאלו פעם את מרן הדברי חיים, למה יום ההילולא של משה רבינו ביום ז' אדר הוא יום תענית, ואילו יום ההילולא של רשב"י בל"ג בעומר הוא יום שמחה, וענה שמהר"ם רבינו לא

צדיקים מקושרים ברשב"י

אחד במרכבתו בלילה בעיר זידיטשוב, וכשעבר על יד הנהר הבחין בנר דולק על גבי הנהר שהיה קפוא מהקור העז ששרר אז, ותמה מי הדליק שם נר בלילה כזה ששורר קור וכפור גדול, אולם הוא המשיך בנסיעתו. כששב מדרכו ועבר שוב באותו מקום וראה את הנר עדיין דולק לא היה בו עוד כח המעצור והחליט שהוא מוכרח לראות את הנעשה. הוא הלביש עצמו עם טלופ וירד ממרכבתו והשתומם לראות שם את העטרת צבי עומד בתוך הקרח, שזה היה דרכו לבוא בלילות החורף לנהר וחצב עם קרדום חור בתוך הקרח וירד אל תוך הנהר עד צווארו, והקרח שימש לו כשולחן שעליו הניח את ספר האידרא וכן הדליק שם נר להאיר את החשיכה, וכה עסק בסודות התורה כל לילות החורף. ואז אמר שלעמוד על כוונות רבי שמעון בר יוחאי הוא יכול רק כשהוא נמצא תחת הקרח.

וכך אמר מרן הדברי חיים: הרבי ר' הערש'לע אמר שלעמוד על כוונות רבי שמעון בר יוחאי הוא יכול רק כשהוא נמצא תחת הקרח, וויי איז מיר, כוונות רבי שמעון בר יוחאי...

הגר"צ רייך: בחו"ל היו נוסעים הרבה בל"ג בעומר לקראקא על ציונו של הרמ"א, שהיא"צ שלו גם חל בל"ג בעומר.

מרן שליט"א: מרן אאדמו"ר זי"ע היה מקשר ג' היארצייטן, שלמחרת ל"ג בעומר חל היארצייט של הרה"ק הרבי ר' מענדלי מרימנוב זי"ע, ולמחרתו היא"צ של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע.

הרב זלמן לייב מי-ם: יש מימרא מהרה"ק משינאווא זי"ע, דמי שאינו יכול להיות בל"ג בעומר על ציון הרשב"י שיסע ב"א תמוז לזידיטשוב. ואמר סימן בפסוק (תהלים לד, ד) גדלו לה' אתי וגו', גדלו לה' ראשי תיבות ל"ג, ותיבת את"י ראש תיבות י"א תמוז.

מרן שליט"א: ידוע שהעטרת צבי החזיק עצמו תלמיד של רשב"י, ופעם שלח קוויטל להניח בציון במירון, וראו שכתב שם 'תלמידך צבי בן הינדא'.

מרן זי"ע היה מספר מה שאמר הרה"ק העטרת צבי מזידיטשוב זי"ע, שלעמוד על כוונות רבי שמעון בר יוחאי יש ביכולתו רק כשהוא נמצא תחת הקרח, ומרן הדברי חיים הפליא זאת מאד, וסיפר שפעם נסע יהודי

ספר עטרת צבי, פרשת ויקרא] על מנת שכאשר יבואו לארץ ישראל יניחו אותו על קבר התנא האלקי רשב"י. כשיצאו האנשים מחדרו נטפל אליהם הרה"ק מהרי"א לראות את הקונטרס שנמסר לידם, וראה שהעטרת צבי כתב עליו בזה"ל: "אבקש לגלות לי אם כיוונתי לאמיתת כוונתו הקדושה, תלמידך צבי בן הינדא". והרה"ק מהרי"א נתן להם דמי הוצאת הדואר ובקש מהם שיכתבו לו מה היה עם הקונטרס בשעה שהניחוהו על קברו של התנא, וכשחזרו לא"י כתבו לו שמיד כשהניחוהו נעלם מעיניהם.

ועוד מסופר שם, שפעם בליל שבת הזדרז העטרת צבי מאד בעת עריכת שולחנו, וחתנו הרה"ק מראזלא רצה להבין פשר הדבר, ולאחר השולחן נכנס העטרת צבי לחדרו ונסתגר שם, והרה"ק מראזלא הציץ מבעד לחור המנעול וראה שעוסק בזה"ק, והשתומם דהאם בשביל זה היה צריך למהר כל כך באמצע שמע שחותנו מקשה על דברי הזוה"ק, ולפתע נראו שם בחדר שני בני אדם - שבוודאי לא נכנסו בדלת שהרי הרה"ק מראזלא עמד שם - אחד מבוגר ואחד צעיר, והעטרת צבי אמר להם את קושייתו, ושניהם אמרו תירוץ, ואח"כ אמר העטרת צבי תירוץ שלישי, והם הסכימו עמו שהתירוץ שלו טוב יותר. למחרת בעת סעודה שלישית, חזר העטרת צבי על הקושיא שהיתה לו אמש, ואמר לקהל, רבי שמעון בר יוחאי תירץ כך וכך, והאר"י הקדוש תירץ כך וכך, ואני תירצתי באופן אחר ושניהם הסכימו עמדי, ומי שאינו מאמין יכול לשאול את חתני הג'נב' שעמד מאחורי הדלת והאזין לדברים...

² ראה בספר שבחין דרשב"י (עמ' ט') מש"כ הגה"צ רבי עשר זעליג מרגליות זצ"ל על רבו הרה"ק מבארניב זי"ע: שבחין קדישין ותהלות האלו חדאי נפשאי שזכיתי לראות ביום ל"ג בעומר אצל כ"ק מורי ורבי הרב מבארניב זלה"ה פעיה"ק ירושלים תובב"א, שני שבועות קודם ל"ג בעומר למד הרבה במאמרי רשב"י הקדוש, ובל"ג בעומר צוה להדליק נרות רבות בבית מדרשו פה, וביום עשה משתה ושמחה וסעודה גדולה היתה שם בבית המדרש שלו, וצוה להדליק נרות רבות בכל עת הסעודה, ורבי הצטער מאוד שלא יכול ליסע למירון בל"ג בעומר, כי באותו הזמן היו צריכין ליסע בעגלות וגם לרכוב כמה שבועות על חמורים וגמלים מירושלים למירון. והוא לא היה יכול לרכוב מפני חולשתו של הזקנה. ואמר שמקנא לאלו שיכולים ליסע ולרכוב למירון. אשריהם שזכו לזה.

ופעם אמר רבי בל"ג בעומר על המנהג שנהגו בישראל להרבות בהדלקת הנרות בל"ג בעומר, כידוע שרשב"י היה בו מנשמת משה רבינו ע"ה, וכתבו בספרים עליו ותרא אותו כי טוב הוא, ואחז"ל [סוטה י"ב ע"א] שנתמלא הבית כולו אור. והנה את"ו כ"י ט"ו הו"א עצם מספר שמעון, לכן מרבים בהדקת הנרות וממלאים בכל מקומות הבית אורה של רבי שמעון בל"ג בעומר לאור מאור הילולא דיליה וכן נשמתו עכ"ל.

³ ראה בספר "צבי לצדיק" (פרק יט) שפעם היו אורחים מארץ ישראל אצל העטרת צבי, וכשחזרו לארץ ישראל נכנסו לקחת ברכת הפרידה, ותלמידו הרה"ק מהרי"א שמע שאמר להם שהוא נותן להם את "קונטרס השמות" שלו [שנדפס אח"כ בתוך

בַּחצֵרוֹת קִדְשֵׁינוּ

קבלת טופס רישום אצל מנהלי ישיבתנו הק' הר"ר מאיר צבי בלומנטל הי"ו 054-8451122 הר"ר משה אליעזר שמעון הי"ו 052-7112300.

מוסדותינו הק' באלעד: נערכה ההגרלה על הטלית

השאלה בה התעטף כ"ק מרן שליט"א במועדי השנה

ביום רביעי פר' אחו"ק העעל"ט נערכה ההגרלה הייחודית על הטלית שהושאל למועדי השנה, ובה התעטף כ"ק מרן שליט"א בירח האיתנים העעל"ט בעת התפילות ועבודת הקודש, כמו גם בשאר יומא דפגרא ומועדי השנה, כבקריאת המגילה בליל פורים, ועוד. בהגרלה נטלו חלק אלפי אנ"ש מהארץ ומהעולם אשר הרימו תרומתם קודש להחזקת מוסדות התורה והחינוך באלעד.

ההגרלה התקיימה בהשתתפות הדומו"צ הגאון רבי יעקב שאול לייזער שליט"א, הרה"ג ר' אברהם חיים פרנקל שליט"א מנהל רוחני דישיבה"ק לצעירים בעיר, והרב גבריאל שנק מנהל רוחני של הת"ת. ומנהלי המוסדות באלעד, הרה"ח ר' פנחס גרוס הי"ו ו"ר הנהלת מוסדותינו הק' וחבר מועצת העיר אלעד, הרה"ח ר' יחיאל חנא לאנגסאם הי"ו מנכ"ל מוסדותינו והרה"ח ר' לוי יצחק הופמן הי"ו מנהל הישיבה לצעירים שפע חיים. ההגרלה נערכה כאמור בפיקוח הדומו"צ שליט"א, ובגורל עלה שמו של הרה"ח ר' אברהם ויזל הי"ו מקרית צאנז נתניה שזכה בזכיית הענק והייחודית של הטלית הק' של כ"ק מרן שליט"א.

דבר שפתיים אך למחסור הוא לדבר בזכות הגדולה שיש לאלפי התורמים בתמיכתם למוסדות הק' באלעד, אשר שמם הטוב יוצא למרחקים, ובוודאי שכל התורמים והתומכים יזכו לכל ברכות התורה.

מנהלי המוסדות אשר זוכים לעמוד לימין כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, להקל מעמו את העול הגדול של החזקת המוסדות באלעד, משגרים ברכת תודה עמוקה לאלפי הרוכשים והודה לכל התורמים הנכבדים שזכו בזכייה הגדולה של החזקת התורה של רבבות שעות לימוד התורה בטהרה הנלמדים ע"י תינוקות של בית רבן מאות ילדי החמד המתחנכים בת"ת, וכמאה בחורי החמד בישיבה"ק לצעירים, ולקחו שותפות באלפי השעות לימוד תורה בטהרה, עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבוע היסטורי בקרב 'הצעירים' של צאנז: ימי הצטרפות לתכנית 'בנה ביתך' של מפעל החסד 'שפע חיים ורחמים' השבוע, בפרשת בהר-בחקותי, מיום ראשון עד יום חמישי, יוכרע גורל עתידם של קרוב למאתיים מאברכים חסידי צאנז שנישאו השנה החל מחג השבועות תשפ"ב ועד לחג הפסח האחרון, לקראת הצטרפותם למיזם הגדול "בנה ביתך" של מפעל החסד דחסידי צאנז "שפע חיים ורחמים".

כאמור, כמידי שנה בחודש אייר, מצטרפים כל האברכים שהתחתנו בשנה האחרונה, ל"בנה ביתך" בשפע חיים ורחמים, התכנית שמאגדת את כלל אנשי שלומנו, להבטיח בס"ד את הדיור לנו ולבנינו, כשאיפת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע בצוואה הקדושה, וכפי אשר מצווה עלינו על ידי כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א.

הצעירים, רובם ככולם, בזכות התכנית של "שפע חיים ורחמים" זוכים להיכנס לקורת גג משלהם בלי לשפוך את דמם – תרתי משמע – של ההורים. זאת תודות לתכנית הייחודית לחצר קדשנו. מכורח הכרת הטוב, ומכורח הדאגה גם לצאצאים, ובוודאי מכורח המוטל עלינו לסייע אחד לשני – מצטרפים כל הצעירים בשבוע הקרוב, ל'בני ביתך'.

ימי הצטרפות אלה, מהווים עידן היסטורי לבית שלהם ולעתיד ילדיהם. זהו הזמן היחיד בו ניתן להצטרף והחכם עיניו בראשו. וההצטרפות הזו היא בהדרגה כאשר רק כשבע שנים ומחצה לאחר מכן, נהיה התשלום החודשי שלהם שווה לכלל אנ"ש.

האחראי על פרויקט הצעירים הוא מוה"ר שמואל גרינשטיין הי"ו בטל': 053-3104204.

מסתיימת ההרשמה לשיבתנו הק'

שפע חיים לצעירים בב"ב

מטעם ישיבתנו הק' שפע חיים בבני ברק נמסר, כי עקב הביקוש הרב להרשם ולהמנות בין התלמידים חובשי ספסלי דבי מדרשא בהיכל ישיבתנו הק', מסתיימת ההרשמה לשנת הלימודים הבאה שנת תשפ"ד. ומאחר שכן מתבקשים ההורים להזדרז ולהירשם עד ל"ג בעומר - י"ח אייר הבעל"ט. ומבחינה הקבלה יערכו אי"ה בתחילת חודש סיון הבעל"ט.

המנהל הרוחני הרב גבריאל שנק שליט"א, מגידי השיעורים הרב ישראל לנדאו שליט"א והרב חיים הגר שליט"א, והבוחנים הקבועים הרב בן ציון גולדשטיין שליט"א, הרב נחום אהרנוב שליט"א, הרב דוד דוב רייכמן שליט"א והרב יקותיאל יהודה גבירץ שליט"א, אשר שאלו ובחנו את התלמידים, התענגו לראות את בקיאותם, והביעו התפעלותם לנוכח הפירות המבורכים אשר התלמידים קוצרים ברינה את יגיעתם.

לאחר מעמד הבחינה, האזינו ילדי צאן קדשים בשקיקה לדרשה מיוחדת שנשא בפניהם האורח הרה"ג ר' זלמן לייב הלברשטאם שליט"א נכד כ"ק מרן שליט"א, כשבדבריו הביע שוב התפעלותו בפני התלמידים אודות ידיעתם הנרחבת והברורה בכל תלמודם, כשניכר היטב החזרה וההשקעה שהשקיע כל יחיד ויחיד בלימודו, שזהו גם המפתח להצלחה.

לאחמ"כ האריך בשיחה מיוחדת אודות סגולת ימי הספירה כהכנה למעמד מתן תורה, במשנת רבוה"ק. את דבריו סיים בברכה שיתן השי"ת שימשיכו לעלות במעלות התורה היראה והחסידות רצוף במידות טובות ב'דרכי אבות', לאור האבוקה הקדושה של כ"ק מרן שליט"א, ויזכו ההורים הי"ו לרוות מהם רוב נחת דקדושה.

בראשות הגה"צ אב"ד קרית צאנו טבריה שליט"א: מעמד יסוד קביעות עיתים לתורה בקהלתנו הק' בדרום צפת

ביום ראשון ליל ג' אייר העעל"ט נאספו ובאו כל אנשי שלומינו בעיה"ק צפת, אל בית מדרשנו 'שפע חיים' שבדרום העיר, למעמד יסוד שיעורים וקביעות עיתים לתורה, שבו ילמדו כל בני הקהילה קטן כגדול, בשעה קבועה בין השעה 8:45 ל-9:45 בערב, אם בהשתתפות בשיעורי תורה, או בשילוב חברותות של אברכי הכולל לבעה"ב העמלים על פרנסתם, מידי יום ביומו בבית מדרשינו.

סדר הלימוד נתייסד ע"י הנגיד המפואר הרה"ח ר' אהרן גראס הי"ו מבארא פארק, לע"נ אביו הרה"ח ר' שבתי דב ב"ר ישעיה שלום ז"ל, ולע"נ אחיו הרה"ח ר' משה ירמיה ב"ר שבתי דב ז"ל.

המעמד החל בתפילת ערבית, בהשתתפות האורח הגה"צ אב"ד קרית צאנו טבריה שליט"א, אשר הטריח עצמו במיוחד לבוא לפאר את המעמד, ולחזק את בני הקהילה, לפני העמוד ניגש הגבאי הוותיק הרה"ח ר' אברהם זלמנוביץ הי"ו.

ברכת תודה מיוחדת שיגרו קדם המשב"ק הנאמן והמסור הרה"ח ר' אברהם דייטש הי"ו אשר נהג בהם עין טובה, והואיל להעניק את הזכות הכבירה לטובת המגבית, ישא ברכה מאת ה'.

נתייסד 'שעת לימוד קבועה' בקהלתנו הק' בשכונת שפע חיים בבית שמש

בשבוע העעל"ט, נוסף נדבך חדש בדברי הימים בקהלתנו הק' בשכונת שפע חיים בעיר בית שמש, כאשר בני קהלתנו הק' קיבלו עליהם כל אחד ואחד, להתאסף יחדיו בבית מדרשנו לשעה קבועה לקבוע עתים לתורה בערב בבית המדרש.

כידוע ענין חשיבות קביעות עיתים לתורה בבית המדרש דייקא, כאשר כך הוא רצון קדשם של רבוה"ק ללמוד בחבורה ובבתי מדרשינו.

ברגשי התפעלות נוכחו באי ביהמ"ד לראות את עשרות בני הקהילה בעלי בתים ואברכי הכוללים, צעירים ומבוגרים, שאזרו עוז להיות נמנים לדבר מצווה והצטרפו ללימוד הקבוע מידי ערב, ונענו לקריאה הנרגשת לייסד 'שעת לימוד קבועה' בבית מדרשינו.

בני קהלתנו הק' הודו ושבחו לגבאי ועד קבלת עתים לתורה העושים ומעשים למען חיזוק וביסוס שיעורי התורה, כשגם כעת מעמידים הם לרווחת קהל הלומדים כיבוד קל, ישאו ברכה מאת ה'.

סדר שינון בע"פ ומבחן כללי בת"ת דרכי אבות באלעד

את תחילת זמן הקיץ התחילו תלמידי ת"ת 'דרכי אבות' באלעד בסדר לימוד ייחודי ומרומם. כאשר כהמשך למסגרת שינון וחזרה 'מחודדין בפיר' המתקיימת בת"ת במשך חדשי השנה, שינונו התלמידים ואף נבחנו על סדר לימודם, כל אחד לפי דרכו אשר קיבץ לו פרקים ממסכת סוכה, ארבעה אבות והאיש מקדש.

היה זה שעה ארוכה של קורת רוח בה התכנסו תלמידי הכיתות הגבוהות להיכל בית המדרש, יחד חזרו ושינונו את לימודם בע"פ בלא ספרים פתוחים לפניהם, כשהם עוברים דף אחר דף מתוך זכרונם יחד עם החברותא, וקול התורה גובר והולך בריתחא והתלהבות.

לכל תלמיד צורף פתק המסמן את סכום הדפים עליהם מוכן להיבחן, ובין השולחנות סבבו ובחנו את התלמידים הגאון רבי יעקב שאול לזייער שליט"א דומו"צ קהלתנו הק', הרה"ג ר' זלמן לייב הלברשטאם שליט"א מקרית הבעש"ט - נכד כ"ק מרן שליט"א,

את חלק הארי מהוצאות הסעודה, וכן לאברך הנמרץ הר"ר לוי יצחק בן דוד הי"ו אשר דאג במסירות לכל צרכי הסעודה.

המעמד המיוחד ננעל ברגשות מרוממים ובסימן התעלות והתחזקות, כאשר כבר למחרת בערב, בשעה הקבועה בין 8:45 - ל- 9:45 נשמע קול התורה ברמה, בין כותלי בית המדרש.

*

בתוך כך נמסר אודות הפעילות השוקקת בבית מדשנו בחודש ניסן העעל"ט. כאשר "הנם ימים מבורכים" היתה הרגשתם של אברכי הקהילה על כל ימי החודש. ובפרט כשלאראשונה מיום ייסוד ביהמ"ד התקיימו בו תפילות גם ביו"ט וגם בימי חוה"מ, תפילות אשר עברו בהתעלות מיוחדת.

בימי בין הזמנים הוגש מדי מדי יום לאחר התפילה הוגש פת שחרית בהרחבה גדולה לכל המתפללים.

בשבת הגדול דרש הדומו"צ הרה"ג רבי יחזקאל שרגא שימון שליט"א בעניין בדיקת חמץ בדגש על ההלכות השייכות לאברכים צעירים הנוסעים מחוץ לעיר קודם ימי החג או קודם זמן הבדיקה.

מלבד קמחא דפסחא שחולק ע"י 'קופת הקהל' וע"י הרה"ח ר' מרדכי ישכיל הי"ו מנכ"ל מוסדותינו הק' לכלל אנ"ש, נערכה חלוקה מיוחדת למתפללי ולומדי בית המדרש ע"י הדומו"צ הגרי"ש שימון שליט"א, במסגרתו חולק בשר ויין וכל מטעמים, וכן תלושי קניה למלבושי כבוד כבני מלכים בסכום כולל של מעל 50.000 ₪.

בערב יו"ט שביעי של פסח בין מנחה למעריב נמסר שיעור מיוחד בענייני הזמן ע"י הרה"ג ר' אהרן מאיר טרום שליט"א מגדולי המחנכים בעיה"ק צפת. בשבת ר"ח אייר בעידן רעוא דרעוין נשא דברים האורח הרה"ח ר' אברהם צבי קירשנבוים שליט"א בעניינים נפלאים בענייני הפרשה.

לקראת ראש חודש אייר יצא גליון מיוחד מלווה בתמונות מרהיבות, המסקר בהרחבה את כל הפעילות הנעשית בביהמ"ד תמידין כסדרן, קמחא דפסחא, עזר לילודות, אבות ובנים, גמ"ח להלוואות ועוד ועוד.

בני הקהילה מודים נרגשות לגבאי ביהמ"ד ולכל העוזרים והמסייעים בכל זמן, וברכה מיוחדת להגרי"ש שימון שליט"א דומו"צ בית המדרש, שאינו חוסך מאמץ וטרחה מרובה, לסייע בכל עת לכלל ולפרט, ובפרט בחודש ניסן בחלוקת קמחא דפסחא בהרחבה גדולה.

אחר תפילת ערבית נטלו כולם את ידיהם, לסעודה בהרחבה כיך המלך לכבוד התורה ולע"נ הרה"ק רבי ישעיה מקערעסטיר זי"ע.

את המעמד פתח בדברים הגאון רבי דוד זאב רייך שליט"א רבה של קהלתנו הק', אשר הרחיב בדבריו בחשיבות ובמעלת קביעות עיתים לתורה, וקביעות מקום לתפילה.

במהלך הסעודה נערך סיום מסכת נזיר הנלמד בחבורה במסגרת הדף היומי ונמסר בטוטו"ד ע"י הר"ר ישראל דוד גרינשטיין הי"ו. ומיד לאחמ"כ פתחו בשיר ושבחה האחים הר"ר יהודה והר"ר דוד יצחק בעלז הי"ו מעיה"ק צפת אשר הנעימו בקול שיר לאורך כל המעמד, לכבוד התורה ולומדיה.

לאחמ"כ קידם הרה"ג רבי יחזקאל שרגא שימון שליט"א דומו"צ בית המדרש, את פני האורח שליט"א כשפרס בפני המשתתפים את הפעילות הרוחנית השוטפת המתקיימת בבית המדרש, כמו גם את התכנית החדשה, בו ילמדו כל בני הקהילה יחד בשעה קבועה, והציג את השיעורים החדשים שנתייסדו.

הס הושלך בקהל עת החל האורח הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א לשאת את המשא המרכזי, בדבריו הביע מרחשי לבו והתרגשותו הגדולה, בראותו את היכל בית המדרש הגדוש מפה אל פה, באברכים יקרים מלאים בתורה וירא"ש אשר עדיים לגדולות.

בדבריו היטיב לבאר החילוק והנפק"מ בין נשמה ישראלית שאינה יכולה להיות ניזונת רק ממאכל ומשתה כמו נשמה של עכו"ם, אלא רק צריכה למלאות עצמה גם ברוחניות, בתורה ותפילה בכדי שתוכל להתקיים.

לאחר הדיבורים הנפלאים והנרגשים, עברו בסך כל בני הקהילה לפני הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א, ומסרו לו את כתב ההתחייבות שבו חתמו לבוא ולהשתתף בל"נ מידי ערב בלימוד בשעה הקבועה בבית המדרש, למען יעבירונו אל הקודש פנימה אל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

לפני ברכהמ"ז העלה ראש הכולל הרה"ג רבי חיים ישראל הורביץ שליט"א, כמה עובדות וסיפורים מבעל ההילולא הרה"ק רבי ישעיה מקערעסטיר זי"ע.

בברכת המזון על הכוס נתכבד האורח הגה"צ אב"ד קרית צאנז טבריה שליט"א.

בסיום המעמד הודו כל המשתתפים, למנכ"ל המוסדות הרה"ח ר' מרדכי ישכיל שליט"א על אשר תרם

**מאות השתתפו ביום שכולו תורה
שנערך ע"י ועד קביעת עתים לתורה**

מאות יהודים אנשי עמל ואוהבי תורה, זכו ליום גדוש בשיעורי תורה והלכה ביום ה' אייר, בזכות יום שכולו תורה - בר בי רב דחד יומא, שנערך ואורגן כמסורת השנים ע"י רשת כוללי חיי תורה.

סביב שולחנות ערוכים בכיבוד קל, מיני מזונות ושתיייה קרה וחמה במהלך כל שעות היום, ישבו המתאספים וזכו לחוות חוויה רוחנית צרופה, עם שיעורים מרתקים מרבנים, מגידי ודרשנים נודעים.

במושב לפני הצהריים, מסרו שיעורים הרבנים הגאונים: רבי בן ציון רייך שליט"א נאמן בית רבוה"ק וראש כולל בעלי בתים, שפתח את היום בשיעור הדף היומי; המרצה הרב ישראל גולדווסר שליט"א, שיעור מרתק אודות מסירות נפש לתורה לאורך הדורות; והרה"ג רבי משה נחמן זילברמן שליט"א ר"מ בשיבה"ק שהעביר שירה מיוחדת בהלכה ובאגדה להנעת השומעים.

גם במושב אחרי הצהריים זיכו רבנים מכובדים את הקהל בשיעורי תורה והשקפה. פתח את המושב, רבי חזקיהו קרלנשטיין שליט"א מגיד מישרים בב"ב, אשר מסר דרשה מרתקת ומיוחדת בענייני ספירת העומר, רבי אברהם חיים שרייבמן שליט"א מועד הכשרות של 'העדה החרדית' העניק שיעור אקטואלי וייחודי בליווי מצקת אודות כמה וכמה נושאים בכשרות; את היום הארוך והגדוש חתם רבי יצחק שמואל שווארץ שליט"א רב ביהמ"ד חיסדא בב"ב, שמסר שיעור מיוחד בהלכה ובאגדה.

כל הנוכחים שיגרו ברכות תודה, קדם הנדיב הנכבד מוה"ר מנחם מענדל רייך הי"ו, שנדב חלק נכבד מההוצאות לע"ג אמו ע"ה. כן הועלו על נס בעלי צרכניית שערי חסד, הרה"ח ר' אריה שמחה זילברברג הי"ו והרה"ח ר' אברהם מרדכי שכטר הי"ו, אשר נדבו את הוצאות הכיבוד, תשוח"ח.

השבוע התקיימה הוועידה היוקרתית 'חבר הנאמנים' של מפעל אחים לשמחה - לנדיבים מתושבי נתניה והסביבה ביום שני השבוע, במלאות עשר שנים לייסודו של מפעל החסד "אחים לשמחה" העומד בראשותו של הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, נערכה הוועידה היוקרתית "חבר הנאמנים" עבור נדיבים שונים מהעיר נתניה והסביבה, שלבם חם וער למצות הכנסת כלה.

הוועידה נערכה בחצר ביתו של הר"ר עקיבא יצחקי הי"ו, חבר מועצת עיריית נתניה, בסמוך לקרית צאנז, והיא נערכה ברוב פאר והדר בהפקה יוקרתית ומושקעת ביותר מבית 'שחקים', שהכילה תערוכה אומנותית ומרתקת מעשור שנים של נתניה וחסד של 'אחים לשמחה', וסעודה עשירה כיד המלך. את הוועידה הנעימה מקהלת משפחת לוק המורחבת, בנעימות, במקצועיות, ביופי ובחן.

את הוועידה פיארו בנוכחותו הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב וראש הישיבה שליט"א, העומד בראש מפעל 'אחים לשמחה' במסירות מיוחדת, בנוסף לכל טרדותיו בהרבצת תורה ויראה. הגה"צ שליט"א קיבל ביותר הכבוד את פני הנאספים כאו"א בשמו הטוב יבורך.

את הוועידה הנחה בטוטו"ד הר"ר ישראל גרין הי"ו שתיאר בפתיחת פרקי ההנחיה את דרכי הסיוע בכבוד למשפחות של מחותנים באופן השווה לכל נפש וגילה קצת מאחורי הקלעים כיצד משפחות מתמודדות בניסיונות שונים, מקבלים סיוע דרמטי של עשרות אלפי ₪ לחתונה ובכך מצילים משפחות ומכניסים שמחה בבתי ישראל.

דברים נרגשים מעומק לב השמיע בעל האכסניה ר' עקיבא יצחקי שתיאר את כל מה שקרית צאנז וחסידיו צאנז ובראשם רבוה"ק נבג"מ ויבדלחט"א עשו בשבילו ובשביל משפחתו, ודיבר מנהמת לבו אודות הרה"ח ר' פאביל שר ז"ל, שר הצדקה והחסד שבשבוע האחרון מלאו 11 שנים לפטירתו. כידוע, 'אחים לשמחה' הוקם להמשיך את פעליו הברוכים של המנוח, וזכרו צוין בערב זה בביצועים מיוחדים, במראה ובאומר.

משמח הלבבות, הרב מאיר שווארץ מאשדוד, הנעים את המעמד בדברותיו המתוקים מדבש ותיאר גם הוא ממבט ראיתו את המשך מעשי החסדים הנעשים ע"י 'אחים לשמחה', לאחר פטירתו של ר' פאביל ז"ל.

אורח הכבוד, הגאון רבי קלמן בר שליט"א, רבה של נתניה, נשא נאום נלהב בשבחה של מצות צדקה ובשבחה של הנתניה עבור השני ובשכר הנצחי של כל המשתתפים.

החזן הר"ר חיים בלומנטל הי"ו, נשא פרק מרטיט של קל מלא רחמים, וכל המשתתפים הדליקו נר זיכרון תוך כדי שמקריאים את שמות יקריהם.

לשמחה", מוסר שוועידה זו היא רק חוליה אחת
בשרשרת של פעילות מוגברת של מגביות שונות
הנערכות בקרב נדיבי עם, כדי שיוכלו לעמוד בס"ד
בסכומי הענק הנדרשים מידי חודש בחודשו לחלוקה
לחתנים וכלות, מענקים הנעים בין 8,000 ל-12,000 ₪,
וזאת מלבד עשרות אלפי ₪ שנתינים לחתנים וכלות,
בני משפחות שמתמודדות עם קשיים שונים ביום יום.
הוא מודה לצוות שעמד לצדו בהפקת וועידה יוקרתית
זו שהצליחה בחסדי שמים והותירה אחריה רושם רב
- ה"ה מוה"ר ישראל גרין הי"ו, מוה"ר משה קלוגר הי"ו
ומוה"ר מנחם מענדל פרל הי"ו, ואיתם עמם כל
המסייעים להצלחת הוועידה ובהם מוה"ר שמואל
שמעלקא רייניץ הי"ו, מוה"ר יעקב רייניץ הי"ו, מוה"ר
אברהם צבי לוק הי"ו, מוה"ר יחזקאל שולדינר הי"ו,
מוה"ר מאיר גוטמן הי"ו ומוה"ר יצחק צבי פיליפ הי"ו
ועוד שורה של אישים כל אחד ואחד בשמו הטוב
יבורך. ישאו ברכה מאת ה'.

בראש מדליקי הנרות היו משפחת שר הנכבדה
שהדליקו את הנר לע"נ עטרת ראשם הרה"ח ר' חיים
שרגא פאביל ב"ר מיכאל ז"ל, וכן הרה"ג ר' בן ציון
רייך שליט"א נאמן בית רבוה"ק שהדליק את הנר
לע"נ זוג' הצד' מרת גילה פרידא ב"ר יצחק אייזיק
ע"ה, שעל שמה ולזכרה הוקמה על ידו ועל ידי בנו
הנגיד מוה"ר מנחם מענדל שיחי', הקרן 'גילה
ונשמחה', שהיא מהווה את עמוד התווך של 'אחים
לשמחה'. וכן הדליקו הנדיבים כולם.

לקראת סיום הוועידה, עברו כל המשתתפים בסך
וקיבלו מאת הגה"צ אב"ד קהילתנו הק' בארה"ב
וראש הישיבה שליט"א, את ה'מפתח לדורות' -
"מפתח של טובה וברכה" במארז מפואר ויוקרתי
כברכה לבית ולעסק, מפתח שהתברך ע"י כ"ק מרן
אדמו"ר הגה"ק שליט"א - שאף איחל במיוחד לבאי
וועידה זו שיהיה ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם.
מוה"ר ישראל גולדשטיין הי"ו, מנהל מפעל "אחים

גליון זה נדבת

דידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הרב יחזקאל יאקאב הי"ו

אב"י פעיה"ק

לרגל השמחה השרויה במעונו

שפחת הולדת הבת תחי'

במזל טוב ובשעטומ"צ

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

דידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הר"ר יקותיאל יהודה רייך הי"ו

אב"י בקרית הבעש"ט - פ"ת

לרגל השמחה השרויה במעונו

שפחת הולדת הבת תחי'

במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב

לאביו הגאון רבי אברהם יהושע רייך שליט"א

רבה של קהלתנו הק' באנטווערפן

ולחותנו הרה"ג רבי שמואל יהושע רובין שליט"א

אלעד

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

גליון זה נדבת

דידינו הנכבד והנעלה, יקר שבערכין,

הר"ר יקותיאל יהודה בורד הי"ו

אב"י בקרית צאנז טבריה

לרגל השמחה השרויה במעונו

שפחת הולדת הבן נ"י

במזל טוב ובשעטומ"צ

ובברכת מזל טוב

לאביו הרה"ח ר' נפתלי יחזקאל - פעיה"ק

לחותנו הרה"ח ר' אברהם פרדכי שכתר - פעיה"ק

ולזקניו הרה"ח ר' יוסף בורד הי"ו - ירושלים

והרה"ח ר' מאיר דוד שכתר הי"ו

פנהל ק"ק קרית צאנז

אך ששון ושפחה ישכון באהלו תמיד
מתוך סיד"ש ושפע רב לעלמי עלמיה

לכבוד ידידנו היקרים

תושבי ארה"ה שיתו!

שמוקרה!

ראשית כל, ברצוננו להביע את הוקרתנו מעומק לב קדם מאות מאנ"ש תושבי ארצות הגולה. עמנו הייתם בביסוס מרכז 'שמחם' מתוך מטרה עילאית לשמח לבבות ולהיות שותפים בהקמת בתים נאמנים בישראל, כאשר רבים מכם השתתפו במגבית השנתית של 'שביעי של פסח', ועמותיהם ובקשותיהם נכנסו אל הקוויטל המקודש שנמסר לכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בעת רצון הנרא של פתיחת הארון, ביום הישועות והגאולה שביעי של פסח, וכן בקוויטל שנמסר למניין אברכים חשובים מכולל ש"ס שלמדו כל אותו הלילה של קריעת היום בביתו נאווה קודש של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ובעלות השחר השמימו קול תפילה למענכם ולמען כל התורמים והגדיבים בעם. ישועת ה' כהרף עין ובוודאי יישמע בביתכם תמיד קול ששון וקול שמחה, ובשורות טובות.

ברכותינו יעלו לראש משביר, כי כשם שזכיתם לשותפות ב'מרכז שמחם', כך תזכו במידה כנגד מידה כי יפתח לכם ה' את אוצרו הטוב, וירעיף עליכם שפע טובה וברכה שמחות עד בלי די, ותזכו בברכת שמים בכל מעשי ידיכם.

ובנוגע לטפסי השידוכים שנשלחו לבתי ההורים:

עשרות מאנ"ש מארה"ב

כבר מילאו את הטפסים

וכתבו את הפרטים של הבנים והבנות בגיל שידוכים, בכדי לבנות את המאגר שיימסר לשדכנים של קהילות הקודש, וזאת למען הרבות שמחה בישראל.

אנחנו מחקקים הכל לפי הלכה

ממי שעדיין לא מילא לעשות זאת בהקדם האפשרי

כדי שיהיה לתועלת וכדי שלא יהיה ח"ו בן אחד או בת אחת ששםם לא נמצא ברשימות ובעד"ה נזכה לראות במהרה שישמע קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה בבתי כולנו.

ניתן להחזיר אלינו את הטופס, באמצעות:

פאסט:
Cong Shefa Chaim
PO Box 520
Monsey, NY 10952

אימעיל:
samcheimgroup
@gmail.com

אויף די פארגעשריטענע
'שמחם' פלאטפארמע
<https://nedar.im/F1224>

מוזכר 'שמחם' בארה"ב: מוה"ר יעקב שפיצער - 845.502.0065

או לנציגים: מוה"ר אברהם ב. בינוש וואקס 917.474.8586 • מוה"ר שאול שטרויבל 718.435.1235

ברוב הוקרה והערכה

א געזונטן זימער

ישראל חיים באומאן
מרדכי גולדשטיין

בסייעתא דשמיא

אל תאמר מחה, פן יהיה מאוחר

הודים

מקדש ק"צ 27, ירושלים 836, סבייה 834, אלעד 835, נפת 833, בית שמש 830, מודיעין עלית 836

ימי הצטרפות הצעירים

ליב לעומר
תענית שני בנרא
בערב, התקפה לכבוד התנא האלוכי רשב"י
ברמי'צ הב' חיים משולם זושא בן הרב חיים שוורץ (חיפה) 052-7122496

דף הימי
מוסה ב"ג
שקיעה ק"צ

מקדש ק"צ 27, ירושלים 836, סבייה 834, אלעד 835, נפת 833, בית שמש 830, מודיעין עלית 836

ימי הצטרפות הצעירים

ל"א לעומר
לזכרון עולם הרה"ח ר' יצחק אלעזר ראטה ז"ל בהר"ע ישראל אמרי' פמשל ז"ל, ולבי'ע ט"ז אייר, רמ"ז, ע"ש הוקמה קרן "חסדי חיים אלטר"

דף הימי
מוסה ל"ט
שקיעה ק"צ

מקדש ק"צ 27, ירושלים 836, סבייה 834, אלעד 835, נפת 833, בית שמש 830, מודיעין עלית 836

ימי הצטרפות הצעירים

ליד לעומר
לזכרון עולם הרה"ח ר' משה רייך ז"ל בן הרה"ח ר' שמואל רטאל ז"ל, ולבי'ע ט"ז אייר תשע"ח, ע"ש הוקמה קרן "שמח משה"

דף הימי
מוסה ב"ג
שקיעה ק"צ

מקדש ק"צ 27, ירושלים 836, סבייה 834, אלעד 835, נפת 833, בית שמש 830, מודיעין עלית 836

ימי הצטרפות הצעירים

ל"ג בעומר
לזכרון עולם הרה"ח ר' יצחק רבינו ז"ל ב"ר יעקב ז"ל, ולבי'ע ט"ז אייר תשע"ח, ע"ש הוקמה קרן "חסדי חבי"

דף הימי
מוסה ב"ג
שקיעה ק"צ

מקדש ק"צ 27, ירושלים 836, סבייה 834, אלעד 835, נפת 833, בית שמש 830, מודיעין עלית 836

ימי הצטרפות הצעירים

ל"ה לעומר
ברמי'צ הב' חיים יצחק בן הר"ר משה חיים (ק"צ) 050-4173552

דף הימי
מוסה ב"ג
שקיעה ק"צ

זו ההחלטה המכריעה בחייכם דירות לכם ולכל הילדים!

אל תפספסו את ההיסטוריה - השבוע זה קורה!
ביום ראשון, ט"ז אייר - מתחילים להצטרף.
ביום חמישי, כ' אייר, 23:00 - זה נגמר!

מצטרפים עכשיו
אצל הר"ר שמואל גרינשטיין: 053-3104204

החכם עיניו בראשו!

בונים יחד עתיד טוב יותר!

בעזרת השם יתברך

קהילולא דרשב"י

מתאמצים למען צאנזאני

צילום: אריאל גרין

ח"י רוטל

₪360

סגולת ח"י רוטל
במעמד ההדלקה
בצל הקודש

פתח לישועה

₪1,800

שמכם יוזכר
ב'מי שברך' המיוחד
במעמד ההדלקה

בנדבתך ושותפותך במעמד 'הוד שבהוד', הנך נעשה שותף לתמוך בפעילות החינוכית הענפה והמושקעת מצד תלמוד-התורה 'דרכי אבות', לאורך כל ימות השנה. עושים למען הצאצאים

תיכנס גם להגרלה הייחודית
על כד שמן הקודש

תזכה להיזכר ב'קוויטלי' הנשגב
בעת מעמד ההדלקה

ובנוסף:

מוקד הישועות: 054.84.369.17

מכלית תודה מיוחדת ל'כללית' על שיתוף הפעולה המבורך

סדרי המעמד הגדול

ההדרלקה המרכזית

זכות יציקת השמן

תענית זכות מיוחדת לקבל צלוחית שמן וליצוק למזרית ושבי' בדוכן המיוחד שיעמוד במקום מטעם תלמוד התורה
בנדבת 72 ₪

זמני יציקת השמן

למשב קרית צאנז:
זמני יציקת השמן ותשאפר החל מיום ל"ב במזק
במהלך שעות אחר הצהריים
עד לשעה 8:00 בערב
כדי להתחשב בהוציא איש התענים מחוץ לגדר חופים לזמן לזמן שמו

לאנשים מחוץ לעיב:
תוקדש השעה ומחצה שקודם ההדלקה
למען יוכלו לזכות בעקת שמן זית דן לכבוד התנא האלוקי

מלך ביקח

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
יפיע בהדרתו למעמד ההדלקה
בשעה 9:30 לערך

בזכות התנא האלוקי

זכות ההדלקה וזכות הגשת השמן
ושרביט ההדלקה לידי הקודש
יתמך במקום לזיב איש

אשריכם ישראל

המעמד החזל ילוה בשיר ובכלי זמר על ידי תבני המשרדים ודוצר קדשע בליווי תזמורת מיוחדת, לעורר את הלבבות בשמחה על לבבד האי ינא רבה

בתי שביור' המסוגל

במת מעמד ההדלקה המרכזית יתברס כל התורמים החשובים
בסך 1,800 ₪ ומעלה
ב'תי שביור' המסוגל
לישעות נשבות למעלה מדרך הטוב

מתחמי הענקה

ההיכל הגדול

השנה ערכים לקראת הגשת קהל גדול מכל רחבי ארץ הקודש, לשם כך **ההדלקה התקיים בהיכל הגדול** במתכונת של אלפי-אלפי מקומות, בתוספת של מאות מקומות נוספים, לצורת המוני אנשי שלמת

הכניסה להיכל הגדול רחב ומהלך או דרך המושב זקנים וילדי דרך הרחבה האשית עם יציקת השמן (לשבת 7:00)

מתחם הרבנים

מתחם מיוחד של מקומות ישיבה זק עבר רבנים וכבדים

מתחם ישיבה

מתחם של מאות מקומות ישיבה יקצה לזקני אנ"ש

ילדי תשב"ר

מתחם רחב ידיים יקצה למען צאנז קדשים, ילדי תשב"ר מכל קצווי ארץ הקודש (החל מיל 5 ומעלה) במזרחה של ההיכל הגדול

עזרת נשים

עבר נשות אנ"ש יקצה מתחם מיוחד **ברחבה הגדולה שמצד דחם שמחוץ להיכל הגדול** (הרחבה בה מתקיימים מעמדי החופות).

הכניסה מרחוב בני יששכר בלבד!

ח"י רוטל

לאורך מעמד ההדלקה ולאחר מכן, תוכלו לזכות להשתתף בסעודת ח"י רוטל המיוחדת, בנדבת 360 ₪ להוצאות המעמד. הטרומים החשובים יזכו להיכלל ב'קוויטל' המוגש לעיני הקודש בעית רעוא במצימה על ההדלקה המרכזית ואף ישתתפו בהגרה המיוחדת על כד שמן משחת קודש' בן יצק רביע שליטיא את השמן למזורה

מתחם ח"י רוטל

לאורך מעמד ההדלקה ייפתח מתחם ח"י רוטל המיוחד בצד הדרומי של ההיכל הגדול עם ינש לציבור כבוד בהרחבה מיוחדת, לזכות התנא האלוקי רבי שמעון בן יוחאי

ילדי תשב"ר

פ'עקעלע' מכובד יחולק לכל ילדי תשב"ר עם מיני מתקה מיוחדים

הודעה חשובה להורי ילדי החלאקע נא הקדימו להירשם במקוד שמספר 054-84-36-917
מז דמת משבכ היציעד יכרא לזחמתם

נדבכים שוטפים: הסיפור להתנדב בעדוכם השיטופים והחשובים במהלך השבוע, במזרבת קול צאנז 072.915.2000

מוקד הישועות: 054.84.369.17

תודה מיוחדת לקופת החולים 'כללית' על שיתוף הפעולה המבורך **נלוית**